

Agrárgazdasági Információk

AZ AGRÁR-KOCKÁZATKEZELÉSI RENDSZER MŰKÖDÉSÉNEK ÉRTÉKELÉSE 2018

NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

**AZ AGRÁR-KOCKÁZATKEZELÉSI
RENDSZER MŰKÖDÉSÉNEK
ÉRTÉKELÉSE
2018**

Szerkesztő: Lámfalusi Ibolya
Péter Krisztina

Szerzők: Péter Krisztina
Gerencsér Ilona
Zubor-Nemes Anna
Kóti Adrienn
Kovač Anna Rebeka
Lőrincz Katalin

Opponensek: Móró Tamás
Gazdag Gyula

Felelős kiadó: Dr. Goda Pál

Szerkesztőbizottság:	Biró Szabolcs	Lámfalusi Ibolya
	Dublecz Károly	Pető Károly
	Felföldi János	Potori Norbert
	Fertő Imre	Rieger László
	Herdon Miklós	Stummer Ildikó
	Illés B. Csaba	Szakály Zoltán
	Kapronczai István	Szűcs István
	Káposzta József	Takács István
	Kemény Gábor	Tóth József
	Kertész Róbert	Tóth Tamás
	Keszthelyi Szilárd	Vágó Szabolcs

Kiadó:
NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3–5.
Telefon: (+36 1) 217-1011
Fax: (+36 1) 217-4469
<https://aki.naik.hu>
aki@aki.naik.hu

DOI: <http://doi.org/10.7896/ai2003>
ISSN 2415-9557
ISSN 1418-2130 (Agrárgazdasági Információk)

Nyomda, kötetzet: Prime Rate Kft.
© NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatva vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, továbbá bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló	5	A II. pillér részletes eredményei	34
Problémafelvetés.....	5	Részvétel.....	34
Módszer.....	5	Járásonkénti bontás.....	34
Eredmények.....	5	Biztosítási típusonkénti bontás.....	36
Szabályozás és módszertan	7	Díjbevételek változása.....	38
Szabályozási környezet.....	7	Ágazatonkénti bontás.....	40
Módszertan.....	9	Méret szerinti bontás.....	44
Adatbázis.....	9	Károsodás	45
Számítási eljárások.....	10	Járásonkénti bontás.....	45
Időjárási jelenségek 2018-ban	11	Veszélynemenkénti bontás.....	46
A rendszer összesített eredménye	14	Biztosítási típusonkénti bontás.....	51
Az I. pillér összesített eredménye.....	14	Méret szerinti bontás.....	56
A II. pillér összesített eredménye.....	15	Kárhányadok	57
III. pillér.....	16	Biztosítási típusonként.....	57
Az I. pillér részletes eredményei	18	Járásonkénti bontás.....	57
Részvétel.....	18	Ágazatonkénti bontás.....	59
Járásonkénti bontás.....	18	Méret szerinti bontás.....	62
Ágazatonkénti bontás.....	18	Biztosítási díjak változása.....	63
Méret szerinti bontás.....	21	Executive Summary	69
Károsodás.....	22	Kivonat	71
Járásonkénti bontás.....	22	Abstract	71
Veszélynemenkénti bontás.....	23	Mellékletek	72
Ágazatonkénti bontás.....	26	Mellékletek jegyzéke.....	72
Méret szerinti bontás.....	30		
Kárhányadok.....	31		
Járásonkénti bontás.....	31		
Ágazati bontásban.....	31		
Méret szerinti bontás.....	32		

Vezetői összefoglaló

Problémafelvetés

Jelen kiadványunk a mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer működését és eredményeit mutatja be a 2018-as évre vonatkozóan. Kiadványunk célja, hogy segítséget nyújtson a rendszer irányítójának, az Agrárminisztériumnak a jogszabályi háttér esetleges változtatásához, valamint tájékoztató pontot jelentsen úgy a termelők, mint a biztosítótársaságok és biztosítói egyesületek részére is.

Az értékelés első részében áttekintjük a 2018. évre vonatkozó jogszabályi hátteret, valamint a tárgyévvel jellemző időjárási jelenségeket. A további fejezetekben az I. és a II. pillér eredményeit értékeljük járasonként, veszélynemenként, méretkategóriánként és ágazati bontásban, valamint megvizsgáljuk a biztosítási díjak változását az „A”, „B”, „C”, illetve kiegészítő biztosítások esetében külön-külön is. Kiadványunkban zárás-ként összegezzük a 2018. évet jellemző történéseket és eredményeket, illetve javaslatokat fogalmazunk meg a következő évekre.

Módszer

A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer 2018. évi működésének értékelése során döntően a rendszer adatbázisára, valamint az AKI saját, biztosítókra vonatkozó adatbázisára támaszkodtunk. Az így képzett összetett adatbázis alapvetően három blokkból tevődik össze, amelyek az alábbiak:

- kárenyhítési hozzájárulások;
- kárenyhítő juttatások;
- biztosítói díjbevételek és kárkifizetések és ezek kapcsolódó adatai.

Az adatok legnagyobb részét, az első két nyilván-tartást a Magyar Államkincstár gyűjti és bocsátja rendelkezésre – melyekért ezúton is köszönetünket fejezzük ki – mint a kárenyhítési rendszer I. pillérének be- és kifizetéseit kezelő szerve. A harmadikat az üzleti biztosítók által megküldött adatok alapján az AKI állítja össze. A kiadvány mutatóinak fent jelzett eltérő aggregátsági szintjei – a jövőben az adatszolgáltatás összehangolásával kiküszöbölhető – kényszerű becsléseket igényeltek az üzemszintű adatok dezaggregálásában. A felsorolt mutatók közül üzemi szinten állt rendelkezésre a kárenyhítő juttatás. A méretkategória szerinti bontás nem a kkv-

törvényben megadottak szerint történik (nincsenek létszám-, árbevétel- stb. adataink), hanem az Egyeséges Kérelemben szereplő területadatok alapján. Mikrovállalkozáson az 5 hektár terület alatti termelőket értjük, kisvállalkozáson az 5–20 hektár közötti gazdálkodókat, középvállalkozáson pedig a 20–200 hektár területen termelőket definiáltuk, nagyvállalkozásnak a 200 hektár feletti gazdálkodókat jelöltük.

Eredmények

Átlagosnak nem mondható időjárási viszonyok mellett gazdálkodhattak a mezőgazdasági termelők 2018-ban. A legjelentősebb károkat az aszály, a belvív, a jégeső, vihar és a téli fagy okozták. A károk zöme az ültetvénykultúrákat és a szántóföldi növénykultúrákat érintette.

A kárenyhítő juttatás igénylésében fontos változást jelent, hogy 2017-től a 15 százalékot meghaladó hozamérték-csökkenésnek, ami az igénylés feltétele, már nem üzemi szinten, hanem a termesztett növénykultúra esetében kell teljesülnie. A módosítás célja, hogy a termelők mind szélesebb köre részesülhessen kifizetésben. Az I. pillérben a termelők száma 1,8 százalékkal csökkent az előző évihez képest, 74 811-ről 73 473 főre változott. A kárenyhítési rendszer által lefedett területek nagysága mindhárom ágazatban csökkent az előző évhez képest. A legjobb penetrációval továbbra is az ültetvénykultúrák rendelkeztek, értékük átlagosan 95,6 százalék volt, ugyanakkor a szántóföldi növénykultúrák és a zöldségkultúrák átlagos penetrációja is meghaladta a 90 százalékot. A jogosnak megítélt kárenyhítő juttatás iránti kérelmek száma 4,3 százalékkal csökkent, az igényelt összeg 6,2 százalékkal emelkedett, 7160 millió forintról 7607 millió forintra. A kárenyhítő juttatás 50,7 százalékát aszálykára, 19,0 százalékát téli fagykára, 9,7 százalékát belvív-kára, 8,1 százalékát jégesőkára fizették ki. Ezen felül 4,9 százalékban felhőszakadáskarra, 4,3 százalékban viharkarra, 3,0 százalékban tavaszi fagykára, 0,3 százalékban őszi fagykár enyhítésére történt kifizetés. Mezőgazdasági árvíz-kára kárenyhítő juttatást nem fizettek 2018-ban. A növénykultúránkénti bontás alapján az összes kárenyhítő juttatásból a szántóföldi növények 49,3 százalékkal, az ültetvénykultúrák 28,0 százalékkal, a szántóföldi zöldségek 22,7 százalékkal részesedtek a tárgyévben. A legmagasabb kárhányadokkal az előző évhez hasonlóan a mikrovállalkozások rendelkeztek, kárhányaduk meg-

haladta az 550 százalékot. A kisvállalkozásoké 317,2 százalék volt, míg a középvállalkozásoké 189,8, a nagyvállalkozásoké pedig 136,0 százalék volt.

A II. pillérben a díjtámogatott biztosítási díjat befizető gazdaságok száma és a befizetett díjak is tovább emelkedtek a 2017. évhez képest a tárgyévben. A díjtámogatott biztosítást kötött gazdaságok száma 7,0 százalékkal nőtt 2018-ban, a díjbevételek 1,3 százalékkal gyarapodtak. Az egyes díjtámogatott biztosítások díjbevételei a „B” és „C” kategóriában növekedtek, a „C” típusú díjtámogatott biztosítás értéke 19,4 százalékkal, a „B” típusúé 7,5 százalékkal múlta felül a 2017. évi díjösszeget, míg az „A” biztosítási kategóriában 9,6 százalékkal csökkent a díjtámogatás mértéke A legnagyobb biztosítási díjállománnyal az „A” típusú biztosítás rendelkezett (4,3 milliárd forint). Ezt követte a „B” típusú 3,9 milliárd és a „C” típusú 2,0 milliárd forinttal. A kiegészítő biztosítási díjak az előző évhez képest némi csökkenést mutatnak, értékük 2,5 százalékkal kevesebb mint a 2017. évi díjösszeg.

A kárkifizetések és kárhányadok a tárgyévben csökkentek, elsősorban a jégeső, a vihar, valamint az aszály károsították a szántóföldi növénykultúrák és az ültetvények területeit. A kárhányad változás valamennyi biztosítás esetében számottevő volt, a „B” biztosításnál 75,4 százalékkal csökkentek, az „A”-nál 73,1 százalékkal, míg a „C” biztosítás esetében 44,6 százalékkal estek vissza a kárhányad százalékos értékei.

A veszélynek közül a kifizetett kártérítések alapján a jégeső- és a viharkár dominált 2018-ban. A legnagyobb károkat a 2017. évhez hasonlóan a jégeső okozta, itt a díjtámogatott és kiegészítő biztosítás kártérítései megközelítették a 3,2 milliárd forintot, ami az előző évi kifizetésnek megközelítőleg a fele. Ezt követte a viharkár térítése 547 millió forintos összeggel, majd az aszály 71, a tavaszi fagy 25 és az egyéb károk 22 millió forinttal.

Mivel a támogatási igény ismét meghaladta a rendelkezésre álló forrásokat, ezért az elmúlt négy évhez hasonlóan a 2018. évi biztosítási díjtámogatás esetén is visszaosztás vált szükségessé. A kifizető ügynökségtől

származó információk alapján az „A” típusú biztosítást kötő termelők a biztosítási díj 65 százalékát, a „B” és „C” típusú biztosítással rendelkező termelők a biztosítási díj 40 százalékát kaphatták vissza támogatásként.

A nagyobb területen termesztett szántóföldi növények esetében a kukorica kivételével a penetráció jelentősen, 2–8 százalékponttal nőtt, azaz a biztosítás által lefedett terület aránya 34–54 százalék között alakult 2018-ban. Az ültetvénykultúrák esetében csökkent a penetráció az előző évihez viszonyítva 11,8 százalékról 9,1 százalékra. A zöldségkultúrák díjtámogatott biztosítások által lefedett területe kis mértékben nőtt 2018-ban.

Összességében megállapítható, hogy a díjtámogatott biztosítások iránti kereslet tovább növekedett 2018-ban.

A kockázatkezelési rendszer III. pillére, az országos jégkár-mérséklő-rendszer (JÉGER) 2018. májusától kezdte meg működését a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara koordinációjában. Az országos rendszer finanszírozása az I. pillér kárenyhítési alapjából valósul meg évi legfeljebb 1,5 milliárd összegben, amelynek egyik fő előnye, hogy az országos jégkár-mérséklés nem generál többlet befizetési kötelezettséget a termelők részéről. Összességében rendkívüli évnél tekinthető a 2018. év nyári periódusa. A május, június, július hónapjai lényegesen zivatarosabbnak bizonyultak, mint a korábbi évek hasonló időszakai. A technológia teljes mértékben nem tudja kiküszöbölni a jégkárt, annak mérséklése a célja, így a fokozott védekezés ellenére az ország néhány területén okozott károkat a jégeső. Elmondhatjuk, hogy az összes mezőgazdasági kárbejelentésen belül a jégkár aránya 2018-ban, éves szinten egyharmadával csökkent. A jégesőkár jogcímre kifizetett kárenyhítő juttatás nagysága 2018-ban 615,1 millió forint volt szemben az előző évi 1 418,1 millió forinttal. Hogy ez mennyiben köszönhető a jégkármentesítő rendszernek, az egy év tapasztalata alapján nem állapítható meg pontosan. A rendszer hatékonyságát csak néhány év múlva lehet majd értékelni, amikor több év jégkár adata áll majd rendelkezésre a korábbi évekkal való összehasonlító vizsgálatokhoz.

Szabályozás és módszertan

Szabályozási környezet

A mezőgazdasági termelést érintő időjárás és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény (a továbbiakban: Mkk. tv.), továbbá a károrenyhítési hozzájárulás megfizetésével, valamint a károrenyhítő juttatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 27/2014. (XI. 25.) FM rendelet (a továbbiakban: vhr.) teremti meg a mezőgazdasági termelést érintő időjárás és más természeti kockázatok kezelését szolgáló rendszer jogszabályi alapját. Az Mkk. tv. II. fejezetének 1. és 2. pontjában szabályozott „I. pillér” a korábban nemzeti agrárkár-enyhítési rendszer néven ismert intézkedés továbbfejlesztett változatának minősül.

A magyar mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer két pillérrre épül. Az I. pillért az állami támogatást is tartalmazó agrárkár-enyhítési rendszer jelenti, amely a növénytermesztés legfontosabb természeti és időjárás kockázatait kezeli (2. táblázat).

Az I. pillérben a mezőgazdasági termelők az egységes kérelemben bejelentett területek után károrenyhítési hozzájárulást fizetnek, bizonyos méret felett kötelező csatlakozni,¹ illetve önkéntes² belépésre is nyílik lehetőség. A 2015. károrenyhítési évtől már az üvegházi és fóliás³ termesztéssel foglalkozó mezőgazdasági termelők is tagjai lehetnek a 2012-ben megreformált agrárkárorenyhítési rendszernek. Erre a termelői körre is ugyanazon – Európai Bizottság által engedélyezett – szabályok vonatkoznak, mint az agrárkárorenyhítésben régebb óta részt vevő gazdákra. A károrenyhítési hozzájárulás mértéke művelési módtól függetlenül (üvegházi,

fóliás vagy hagyományos termesztéstechnológiával) szántóföldi zöldség és ültetvények esetében 3000 Ft/ha, egyéb szántóföldi kultúrák esetében 1000 Ft/ha évenként.

A mezőgazdasági termelést érintő időjárás és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény 2017-ben módosításra került (a törvénymódosítás 2017. április 15-től hatályos), melynek nyomán kibővült az aszály definíciója és pontosították a tavaszi fagykár fogalmát. Az új aszálydefiníció már nem kizárólag a csapadékatokat veszi figyelembe, hanem a hőségnapokat, a légköri aszályt is, mely a magas hőmérséklet miatt kialakuló alacsony relatív légnedvesség következtében megnövekedett magas párolgás miatt is a növények károsodását okozza. Eszerint aszály abban az esetben állapítható meg, ha a kockázatviselés helyén az adott növény vegetációs időszakában harminc egymást követő napon belül a lehullott csapadék összes mennyisége nem éri el a tíz millimétert, vagy a lehullott csapadék összes mennyisége nem éri el a huszonöt millimétert és a napi maximum-hőmérséklet legalább tizenöt napon meghaladja a 31 Celsius-fokot. A tavaszi fagykár fogalmának pontosításával pedig egyértelművé vált, hogy a károrenyhítés minden kultúrára vonatkozik. Az új definíció szerinti tavaszi fagykár a téli nyugalmi periódus végét követően jelentkező tavaszi fagy miatt, a kockázatviselés helyén termesztett növényben bekövetkezett olyan károrenyhítés, amely a növénykultúrában hozamcsökkenést okoz.

Változott a károrenyhítő juttatás igénybevételének jogosultsági feltétele is. A 15 százalékot meghaladó hozamérték-csökkenésnek már nem üzemi szinten, hanem növénykultúra szinten kell teljesülnie. Az új szabályozás alapján károrenyhítő juttatásra akkor jogosult a termelő, ha az elemi károrenyhítéssel érintett növénykultúrában 30 százalékot meghaladó hozamcsökkenés következik be és a károsodott növénykultúra hozamérték-csökkenése meghaladja a 15 százalékot. Ily módon a korábbiaktól eltérően nem érvényesül a nem károsodott növénykultúrák hozamérték-növelő hatása és már egy növénykultúrában bekövetkezett kár után is jogosultságot lehet szerezni a károrenyhítő juttatásra. A módosítások következtében a termelők szélesebb körre részesülhet kifizetésben.

Az agrárkárorenyhítési rendszer keretében figyelembe vehető károrenyhítési körre 2015-től kilenc károrenyhítési kör fed le: aszálykár, belvízkár, jégesőkár, tavaszi, őszi és téli fagykár, viharkár, felhőszakadéskár valamint a mezőgazdasági árvíz kár. Fontos megemlíteni, hogy belvízkár után öt egymást követő évben legfeljebb három alkalommal vehető igénybe károrenyhítő juttatás.

¹ A kockázatkezelési közösségnek minden olyan mezőgazdasági termelő kötelezően tagja, aki az egységes kérelemben az alábbiaknak megfelelő termőterületet jelent be:

- legalább 10 ha szántóföldi kultúrák (kivéve szántóföldi zöldség) termesztésére szolgáló terület, vagy
- legalább 5 ha szántóföldi zöldség termesztésére szolgáló terület, vagy
- legalább 1 ha ültetvényművelésre szolgáló terület, vagy
- együttesen legalább 10 ha szántóföldi kultúrák, szántóföldi zöldség és ültetvényművelésre szolgáló terület, vagy
- együttesen legalább 5 ha szántóföldi zöldség termesztésére és ültetvényművelésre szolgáló terület,
- üvegházi és fóliás termesztés esetében a kötelező tagságra vonatkozó területi limithatár szántóföldi zöldségek esetében legalább 5, ültetvények esetében legalább 1, együttesen pedig legalább 5 hektár.

² A kockázatkezelési közösséghez történő önkéntes csatlakozás feltételei: Minden olyan mezőgazdasági termelőnek, aki az egységes kérelemben bejelentett területek alapján ugyan nem minősül kötelezően csatlakozó tagnak, de van olyan bejelentett területe, amellyel a kockázatközösséghez csatlakozhat, az egységes kérelemben nyilatkozatot kell tennie a csatlakozási szándékáról (kíván-e csatlakozni vagy nem). A csatlakozást választók hároméves időtartamra vállalnak tagságot, tehát a tárgyévet követő két évben nem mondhatják fel tagsági viszonyukat.

³ Üvegházban vagy magas (hozzáférhető) természetöbrendezésben termesztett növények: Olyan növények, amelyek tenyészidejük teljes vagy túlnyomó részében üvegház, illetve stabil vagy mobil magas (üveg, illetve merev vagy rugalmas műanyag) természetöbrendezés alatt növekednek. Nem tartozik ide a talaj fóliatakarása, az ember számára hozzáférhetetlen üvegbúra vagy fóliaalagút, vagy az üvegfedélű hordozható keret használata.

1. táblázat: **A támogatásintenzitás csökkentésének sorrendje és százalékos változása a díjtámogatott biztosításoknál a 2012–2018 közötti időszakban**

Támogatásintenzitás csökkenésének sorrendje és mértéke	2012–2015	2016–2018
„C”	30 százalékgig	40 százalékgig
„B”	40 százalékgig	40 százalékgig
„A”	50 százalékgig	55 százalékgig
Mindhárom típus esetén arányosan	nincs alsó korlát	„A” típusnál 41,25 százalékgig „B” és „C” típusnál 30 százalékgig

Forrás: Az EMVA Irányító Hatóság közleménye a VP3-17.1.1-16 Mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás című pályázati felhívás kapcsán a támogatás intenzitásáról

A kárenyhítő juttatás összege legfeljebb a hozamérték-csökkenés 80 százalékaig terjedhet. Az egyébként járó kárenyhítő juttatás teljes összegére azok a termelők jogosultak, akik az üzemi szintű referencia-hozamértéknek legalább felére rendelkeznek az adott növénykultúrára jellemző mezőgazdasági káreseményre kiterjedő mezőgazdasági biztosítási szerződéssel. Ezt a mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer II. pillére szerinti díjtámogatott mezőgazdasági biztosítással is teljesíthetik a termelők. Ennek hiányában az uniós szabályok alapján a számított kárenyhítő juttatásnak csak a felére jogosultak.

A Komplex Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR) 2014. november 1-jén kezdte meg működését. Az MKR keretében a kockázatközösség tagjai online elérhető elektronikus bizonylatok alkalmazásával nyújthatják be kárbejelentéseiket, kárenyhítő juttatás iránti kérelmüket, illetve elektronikus felületet használhatnak a biztosítások megkötéséhez szükséges területadatok összeállításához.

Az MKR része az úgynevezett kármegállapítást támogató szervekkel kialakított adatszolgáltatási rendszer, amelynek keretében egy központi rendszerbe adatok érkeznek az Országos Meteorológiai Szolgálattól, az Országos Vízügyi Igazgatóságtól, a Földmérési és Távérzékelési Intézettől, továbbá az Agrárgazdasági Kutató Intézettől. A rendszerhez kapcsolódik a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal által működtetett, az agrárkár-megállapító szervek eljárását segítő Kármegállapítási Munkafolyamatot Támogató Rendszer (KMTR), amelyben lehetőség van mind a helyszíni szemlét támogató adatok figyelembevételére, mind arra, hogy egyértelmű adatok alapján a kárbejelentésre adminisztratív úton szülessen döntés.

A 2012 óta működő mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás 2014. december 31-ig az EMGA-szabályok alapján társfinanszírozott programként működött, majd a 2015. átmeneti évet követően a Közös Agrárpolitika reformjának eredményeként a 2014–2020-ig terjedő időszakban a mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás már a Vidékfejlesztési Programból (EMVA) finanszí-

rozható szintén társfinanszírozással.⁴ A mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás 2016-tól a Vidékfejlesztési Program (VP) keretében került meghirdetésre, ennek következtében kismértékben módosultak a támogatási feltételek. A szabályozásmódosulás következtében a mezőgazdasági nagyvállalkozások ismét igényelhetik a díjtámogatást, valamint a díjtámogatás igényét újra az Egységes Kérelem felületen kell benyújtani.

Tárgyévben a rendszer működését érintő legfontosabb változás a forrásösszeg 1 milliárd forinttal történő növelése volt, mely által már 5 milliárd forint áll rendelkezésre a termelői igények teljesítésére. A Pályázati Felhívás 2018. november 14-i módosítása eredményeképpen egyszerűsítették a biztosítási típusokat. Eszerint az „A” csomag növényei kiegészítésre kerültek a csonthéjas gyümölcsökkel, a „B” csomagban szerepel valamennyi ültetvény és zöldség, szántóföldi zöldség, és a „C” csomagba került valamennyi szántóföldi növény (az „A”-ban megjelölt szántóföldi növények mellett). A „B” és a „C” csomag növényei között nem lehetséges átfedés.

A termelők akkor részesülhetnek a megkötött mezőgazdasági biztosítás díjához 65 százalékos támogatásban, amennyiben elegendő forrás áll rendelkezésre. Abban az esetben, ha a rendelkezésre álló forrást a támogatási igény meghaladja, akkor visszaosztás válik szükségessé, amely az egyes biztosítási típusok esetében meghatározott sorrendben és arányban történik.⁵

Mivel a támogatási igény ismét meghaladta a rendelkezésre álló forrásokat, ezért az elmúlt négy évhez hasonlóan a 2018. évi biztosítási díjtámogatás esetén is

⁴ A mezőgazdasági biztosítási díjtámogatási program a magyar Vidékfejlesztési Program (VP) terhére 2015-ben még nem indult el, ezért az agrártárca – átmeneti jelleggel, a VP-ből való finanszírozási feltételek megteremtéséig – a díjtámogatási programot a 702/2014/EU bizottsági rendelet szerinti mezőgazdasági csoportmentesség alapján, teljes mértékben központi költségvetési finanszírozással hirdette meg. A 2012–2015 közötti időszakban a 19/2014. FM rendelet alapján történt a szabályozás, ezt követően a VP pályázati felhívása, valamint a VP irányító hatóságainak közleményei az irányadók.

⁵ A korábbi évekhez képest 2016-ban lényeges változás következett be. Ennek értelmében létezik garantált szintje, amely „B” és „C” típus esetében 30 százalék, „A” típusnál 41,25 százalék (1. táblázat). Kismértékben módosult a visszaosztás számításának menete is, mellyel a „C” típusú biztosítások támogatásintenzitása kedvezőbbé vált. A „C” típusú biztosítások támogatási intenzitása első körben nem 30 százalékgig, hanem csak 40 százalékgig csökken, majd a „B” típusú következik ugyancsak 40 százalékgig, végül az „A” típusú 55 százalékgig. Amennyiben további mérséklés szükséges, a háromféle biztosítás támogatásintenzitása arányosan csökken legfeljebb a már említett garantált szintekig.

2. táblázat: Az I. és II. pillér jellemzőinek összehasonlítása

Megnevezés	I. pillér	II. pillér
Kockázatok köre	jég; téli, tavaszi és őszi fagy; vihar; aszály; mezőgazdasági árvíz; felhőszakadás; belvíz	jég; téli, tavaszi és őszi fagy; vihar; aszály; mezőgazdasági árvíz; felhőszakadás; tűz
Lefedett növénykultúrák köre	szántóföldi növény, szántóföldi zöldség, ültetvény, üvegházi és fóliás termesztésben is	biztosítási típusonként eltérő
Rendszer választhatósága	mérethatár felett kötelező mérethatár alatt önkéntes	szabadon választható
Díj megállapításának módja	művelési áganként	biztosítási típusonként, kockázati besorolásonként
Viszontbiztosítás módja	–	üzleti
Kárfelmérés alapja	helyszíni szemle és statisztikai kockázatelemzés	kárszakértői szemle
Adminisztráció jellege	állami	magán
Üzleti konstrukció jellege	minden ügyfélre azonos	biztosítási típusonként eltérő

Megjegyzés: A módozatban releváns kultúrák jegyzékét és a hasznosítási kódot a VP3-17.1.1-16 Felhívás 2. számú melléklete tartalmazza.

Forrás: A NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon készült saját szerkesztés

visszaosztás vált szükségessé. A kifizető ügynökségtől származó információk alapján az „A” típusú biztosítást kötő termelők a biztosítási díj 65 százalékát, a „B” és „C” típusú biztosítással rendelkező termelők a biztosítási díj 40 százalékát kaphatták vissza támogatásként.

Módszertan

Adatbázis

A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer 2018. évi működésének értékelése során döntően a rendszer adatbázisára, valamint az AKI saját, biztosítókra vonatkozó adatbázisára támaszkodtunk. Az így képzett összetett adatbázis alapvetően három blokkból tevődik össze, amelyek az alábbiak:

- kárenyhítési hozzájárulások (744 400 rekord);
- kárenyhítő juttatások (23 414 rekord, a tételes és a kérelemszintű adatszolgáltatás alapján készült);
- biztosítói díjbevételek és kárkifizetések (475 269 rekord)

és ezek kapcsolódó adatai.

Az adatok legnagyobb részét, az első két nyilvántartást a Magyar Államkincstár gyűjti és bocsátja rendelkezésre, mint a kárenyhítési rendszer I. pillérének be- és kifizetéseit kezelő szerve. A harmadikat az üzleti biztosítók által megküldött adatok alapján az AKI állítja össze. A MÁK-tól érkező, valamint a biztosítóktól kapott adatokból az elemzés egységes adatbázisát az AKI állítja össze és ennek alapján képezi a szükséges mutatókat, melyek az alábbiak:

I. pillér:

- terület (üzemi és növény szintű adat);
- károsodott terület (üzemi és növény szintű adat);
- referenciahozam (növény szintű adat, a károsodott növények esetén adott, nem károsodott növények esetén lehetőség szerint megyei vagy országos hozamokkal helyettesített);
- hozamcsökkenés (tartalma: *referenciahozam – tényleges hozam*);
- kárenyhítési hozzájárulás (üzemi és növény szintű adat);
- kárenyhítő juttatás (üzemi szintű adat, növény szinten számított);
- kárhányad (tartalma: *kárenyhítő juttatás/ kárenyhítési hozzájárulás*).

II. pillér:

- terület (üzemi és növény szintű adat, biztosítói adatszolgáltatás);
- károsodott terület (üzemi és növény szintű adat, biztosítói adatszolgáltatás);
- biztosított hozam (üzemi és növény kultúra szintű adat, biztosítói adatszolgáltatás);
- díjtámogatott és kiegészítő biztosítás díja (üzemi és növény szintű adat, egyes biztosítók esetében a teljes biztosítási díj alapján becsült érték);
- díjtámogatás (üzemi és növény szintű adat, becsült érték – a biztosítás típusától függően a díjtámogatott biztosítás díjának 49, 34, illetve 34 százalékával számított összeg);
- díjtámogatott és kiegészítő biztosítás esetén fizetett kártérítés (üzemi és növény szintű adat, biztosítói adatszolgáltatás);
- kárhányad (tartalma: *kártérítési összeg/ biztosítási díj*).

Számítási eljárások

A mutatók fent jelzett eltérő aggregáltsági szintjei – a jövőben az adatszolgáltatás összehangolásával kiküszöbölhető – kényszerű becsléseket igényeltek az üzemszintű adatok dezaggregálásában. A felsorolt mutatók közül üzemi szinten állt rendelkezésre a kárenyhítő juttatás, melynek dezaggregálása az alábbi módokon történt:

- A kárenyhítő juttatás növényekre és veszélynemekre történő szétosztása során a tételes és a kérelemszintű adatokat vetettük össze. A kérelemszinten kifizetett támogatási összeget a tételszintű adatokban megadott jóváhagyott támogatási összegek arányában bontottuk.
- A biztosítási díj a legtöbb biztosító esetében veszélynemenként bontva szerepelt. A rendelkezésre álló adatok alapján képeztünk átlagos növényenkénti és veszélynemenkénti biztosítási összegarányokat, amelyek segítségével az összegezve szereplő biztosítási díjakat veszélynemekre bontottuk.

- A díjtámogatás mértékét a biztosítók által szolgáltatott üzemenkénti és növényenkénti adatok alapján számítottuk. A díjtámogatás kalkulálásánál az alapbiztosítás díjának 49, 34, illetve 34 százalékos támogatottságával számoltunk, attól függően, hogy a biztosítás típusa „A”, „B”, illetve „C”.
- A termelési érték növényenkénti becsléséhez a már említett összefüggést (*termelési érték = vetésterület × referenciahozam × referenciaár*) alkalmaztuk. Ahol ezek a tényezők nem álltak rendelkezésre, ott a vetésterületekkel súlyozott megyei, annak hiányában országos átlagokkal dolgoztunk.

A méretkategória szerinti bontás nem a kkv-törvényben megadottak szerint történik (nincsenek létszám-, árbevétel- stb. adataink), hanem az EK-ben szereplő területadatok alapján. Mikroállalkozáson az 5 hektár terület alatti termelőket értjük. Kisvállalkozáson az 5–20 hektár között gazdálkodókat, középvállalkozáson pedig a 20–200 hektár területen termelőket definiáltuk, nagyvállalkozásnak a 200 hektár feletti gazdálkodókat jelöltük.

Időjárási jelenségek 2018-ban

A Meteorológiai Világszervezet (*World Meteorological Organization*, WMO) jelentése alapján a Földön a 2018-as év hőmérsékleti szempontból a negyedik legmelegebb évnak számított öt globális éghajlati adatbázis adatai alapján (1. 2016; 2. 2017; 3. 2015) (WMO, 2019).

Magyarországon az évi középhőmérséklet jelentősen meghaladta az eddigi legmelegebb 2014-es évet. Az országos középhőmérséklet 2018-ban mintegy 1,8 °C-kal haladta meg az 1981–2010-es sokévi átlagot és 12,07 °C-os középhőmérsékleti értékkel a legmelegebbnek bizonyult a vizsgált időszakban. Az évi középhőmérséklet országos átlaga 90 százalékos megbízhatósági szinten szignifikánsan emelkedik az 1901-től kezdődő hosszú idősor lineáris trendvizsgálata alapján. Az évi középhőmérséklet országos átlagának változása az elmúlt 118 év alatt átlagosan +1,23 °C-nak adódott, míg 1981 és 2018 között +1,76 °C-nak. 2018-hoz köthető a 2. legmelegebb tavasz és ősz, valamint a 6. legmelegebb nyár a hosszú homogenizált éghajlati adatsor 1901-es kezdete óta.

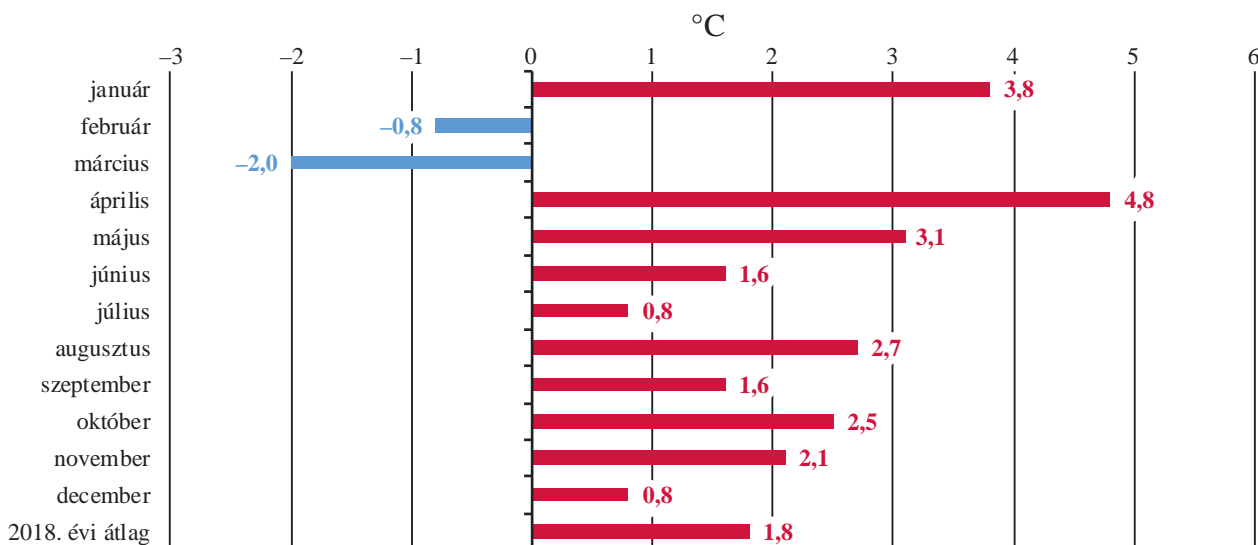
Az 1. ábrán látható, hogy február és március kivételével mindegyik hónap melegebb volt a sokévi átlagnál.

A 2018-as év enyhe, esős idővel indult. A legmelegebb napokon, január 6–7-én országos átlagban 8 fokkal volt melegebb a sokévi átlagnál és a déli országrészben melegrekordokat mértek. Összességében a 2018-as január 3–4 fokkal melegebb volt az átlagosnál, és az 5 cm-en mért talajhőmérséklet a hónap végén is pár fokkal fagyponthoz közel alakult. Az őszi

vetések jellemzően jól teletek. Az átlagosnál szárazabb időjárású január után februárban kimondottan sok csapadék hullott, jellemzően több mint kétszerese az átlagnak, így az ország nagy részén jelentős téli csapadéktöbblet alakult ki. A hónap végén, nagy területen kialakult összefüggő hótakaró megvédte a vetéseket az erős fagyoktól.

Március igen hideg idővel indult: elsősorban délnyugaton alakultak ki –20 foknál keményebb fagyok. A hótakaró megvédte a vetéseket a fagy káros hatásaitól, azonban a gyümölcsfákban helyenként jelentős károk keletkeztek. A korábbi enyhe idők miatt a korai virágzású gyümölcsök (kajszi és mandula) ekkor már virágzás előtti állapotban voltak és ezt a hideget nem bírták ki a rügyek, így a Dunántúlon nagy területen megsemmisült a termés. Az év első három hónapjában országsszerte több csapadék hullott az átlagosnál. A legnagyobb többlet a déli, délnyugati országrészben mutatkozott, ahol ez a 100 mm-t is elérte. Különösen az Alföld déli felén és a Tisza mentén nagy területek álltak víz alatt, mely egyre nagyobb károkat okozott az őszi vetésben. Az április az átlagosnál néhány fokkal melegebb, napos, sokfelé szeles időjárással köszöntött be. A belvizes területeken egyre nagyobb mértékben károsodott az őszi vetés. Az átlagosnál melegebb és szárazabb időjárás szórványos zivatarokkal a hónap közepén is folytatódott. A gyümölcsfák döntő része komolyabb lehülés, illetve fagy nélkül vészelte át a virágzás időszakát. A hónap jelentős részében átlag feletti hőmérsékleti értékek voltak.

1. ábra: Az országos havi középhőmérséklet eltérése a sokévi (1981–2010-es) átlagtól 2018-ban

Megjegyzés: Homogenizált, interpolált adatok alapján.
 Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

A júniusi középhőmérséklet az ország legnagyobb részén 19–21 °C között alakult. Június elején folytatódott a május végére jellemző igen meleg időjárás, mely ezúttal egyben csapadékban gazdag is volt. A pár nap alatt lehullott csapadékösszeg területi átlagban is sokfelé meghaladta az országban a 20–30 mm-t, Bács-Kiskunban az 50 mm-t. Július elején átmeneti lehűlés után jellemzően meleg, de nem forró időjárás uralkodott. Általában 25 és 30 fok között alakultak a maximum hőmérsékletek. A hónap vége volt kissé melegebb, de nagyobb területen ekkor sem melegegett 35 fok fölé a levegő. Augusztus nagy részére az átlagosnál melegebb idő volt a jellemző, átmeneti rövid enyhülések kivételével 30 és 35 fok között alakultak a maximum hőmérsékletek. Forró nap (Tmax>35 fok) sokfelé előfordult az országban, de viszonylag kis számban, inkább az egyenletes, hosszan elhúzódó, de nem erőteljes hőhullám volt a jellemző.

Szeptember első két dekádjában a hőmérséklet tekintetében a nyári idő folytatódott. A hónap első napjaiban a Dunántúlon nagy mennyiségű csapadék hullott: többnyire 50–100 mm, de sokfelé e fölötti mennyiség is előfordult. A hónap végén az őszi búza vetését is többfelé megkezdték. Október nagy részére az átlagosnál melegebb, száraz idő volt a jellemző. A hosszan elhúzódó száraz időszak a kukorica betakarításának és a szőlő szüretelésének kivételével a mezőgazdaság minden területén károkat okozott.

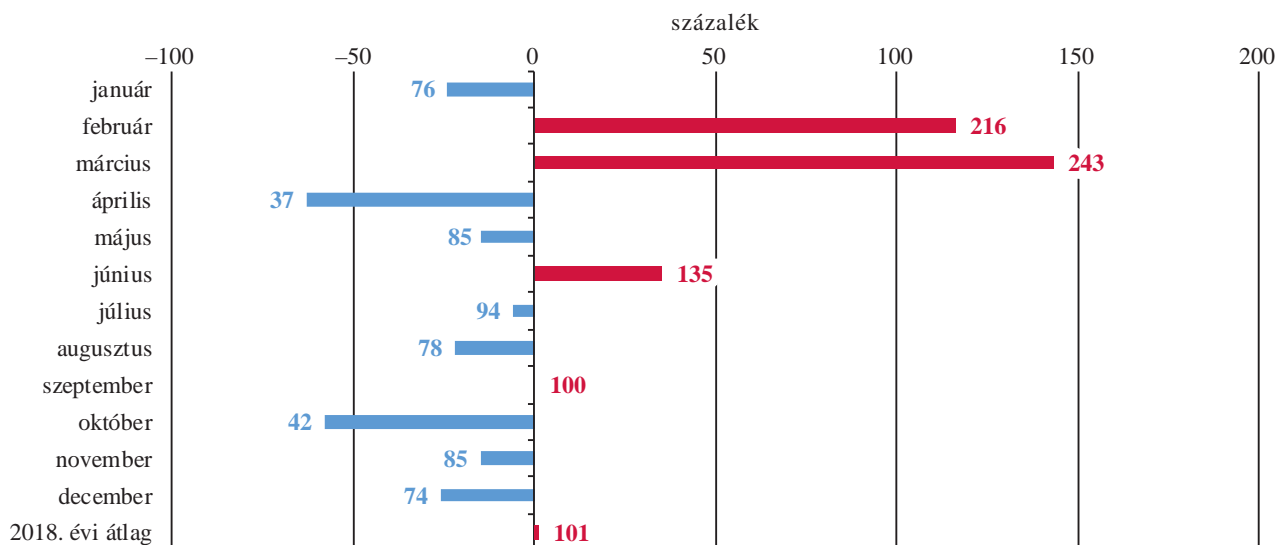
November elején rekord meleg nappalok és éjszák fordultak elő, majd gyenge lehűlés következett, de a hónap első felében az átlagosnál több fokkal melegebb maradt az idő. A hónap közepétől azonban beköszöntött a hideg: –5 fok alatti fagyok is megjelentek. November 20-a után megváltozott az időjárás jellege,

véget ért a hosszan elhúzódó aszályos időszak. Többször és sokfelé hullott bőséges eső, a déli területek kivételével jellemzően 30–40 mm esett. December enyhe, esős időjárással érkezett. A változékony, gyakran csapadékos, többnyire enyhe idő az év végéig kitartott.

Az országos évi csapadékösszeg 2018-ban 607,7 mm, mely az 1981–2010-es átlag 101 százaléka. Kiemelkedőnek számít a februári és a márciusi csapadékmennyiség, amikor több, mint kétszer annyi csapadék érkezett, mint a normálérték. A márciusi 85 mm-es havi csapadékösszeg a rangsorban a 3. legnagyobb 1937 és 2013 után. Az átlagosnál csapadékosabb volt a június (+35 %). Az év többi hónapja azonban csapadékban szegénynek bizonyult, különösen az április és az október. Az év öt hónapjában (január, május, augusztus, november, december) 15–25 százalékkal kevesebb eső hullott, míg júliusban és szeptemberben az országos átlag az 1981–2010-es normálnak megfelelő érték volt (2. ábra).

Az évi csapadékösszeg térbeli eloszlása tekintetében jelentős területi különbségek mutatkoztak a Dunántúl középső régiói és a Tiszántúl között (3. ábra). A Balatontól északra a Bakonyban, a Börzsönyben és a Bükkben jóval 850 mm feletti éves csapadékösszeg fordult elő. A legmagasabb éves csapadékösszeget (1058 mm) 2018-ban Bakonybél állomáson mérték. A csapadékban szegény tavaszi és őszi hónapok miatt a Nógrádi-medencében, a Cserehátban, a Hernád völgyében, a Bodroghözben, illetve hatalmas területen az Alföld középső és keleti tájain 500 mm közelében és az alatt alakult az éves csapadékmennyiség. A legalacsonyabb éves csapadékösszeget a Szabolcs-Szatmár megyei Tiszabercel állomáson jegyezték, ahol mindössze 382 mm volt az éves csapadékmennyiség.

2. ábra: Az országos havi csapadékösszegek eltérése a sokévi (1981–2010-es) átlagtól 2018-ban

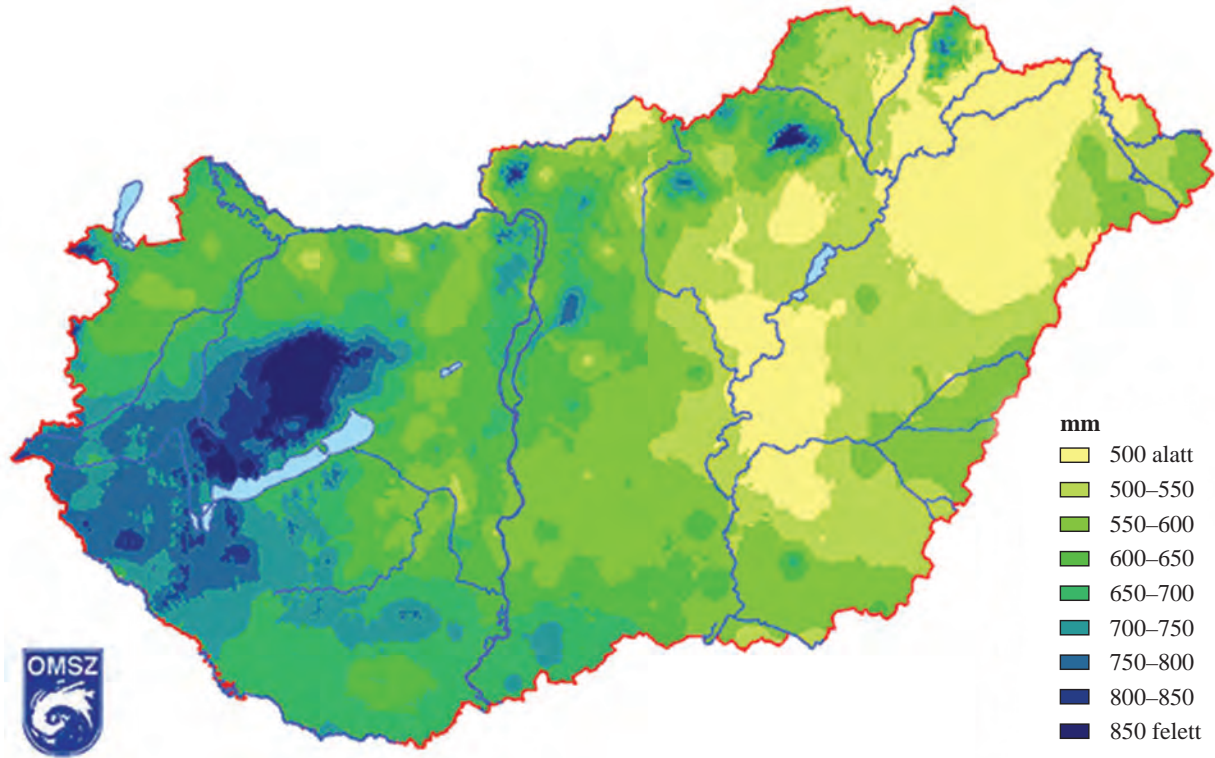

Megjegyzés: Homogenizált, interpolált adatok alapján.
 Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

Országos átlagban 17 százalékkal több napsütéses órát élvezhettünk 2018-ban, mint az 1981–2010-es sokévi átlag (normál: 2002 óra; 2018: 2340 óra). Ezúttal május bizonyult a leginkább napfényesnek a hónapok közül, de a vártnál legnagyobb eltérés novemberben és áprilisban volt, mivel a sokévi átlagnál 40 százalé-

kal többet összegezték ekkor az országban. A normál időszakhoz képest szinte minden hónapban magasabb volt a napsütéses órák száma, csupán a februárra és márciusra vonatkozó érték maradt el jelentősebben az ilyenkor megszokott napfénytartam értékétől.

3. ábra: A 2018. évi csapadékösszeg

Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

A rendszer összesített eredménye

Az I. pillér összesített eredménye

Az elmúlt években a kockázatkezelési rendszer I. pillérében több kedvező módosítás történt, amelynek célja az volt, hogy a kötelező, illetve önkéntesen csatlakozó termelők száma növekedjen, valamint a kárenyhítési alap forrásösszegének felhasználása hatékonyabbá váljon. A módosítások ellenére 2018-ban némi visszaesés történt az előző évhez képest. A kockázatkezelési rendszer I. pillérében a tagok száma csökkent, a 2017. évhez képest 1,8 százalékkal, azaz 74 811-ről 73 473 főre változott. A befizetett kárenyhítési hozzájárulás 1,9 százalékkal szintén csökkent, 4167-ről 4088 millió forintra.

A Kárenyhítési Alap tárgyévi forrása 2,3 százalékkal csökkent, így a 2018. évi károk kezelésére 26,1 milliárd forint állt rendelkezésre.

Bár 2018-ban a termelők változókéony időjárási viszonyok mellett gazdálkodhattak, a terméseredményeket tekintve a növénytermesztők mégis sikeres évet zártak. Összességében kevesebb területre érkezett kárbejelentés, mint az előző évben. Több mint 10 ezer káreseményt jelentettek be 178 536 hektár területre, így az előző évhez képest a bejelentett károsodott terület 7,8 százalékkal csökkent. A kárenyhítő juttatás alapját képező károsodott terület 63 168 hektár volt, szemben a 2017. évi 54 304 hektárral. A jogosnak megítélt kárenyhítő juttatás iránti kérelmek száma 4,3 százalékkal csökkent, a jogosan igényelt összeg 7160 millió forint-ról 7607 millió forintra emelkedett (3. táblázat).

Meg kell azonban jegyezni, hogy a 2018. évi károk után a megállapított 7,6 milliárd forintnál lényegesen több kárenyhítő juttatás is kifizetésre kerülhetett volna,

azonban a termelők túlnyomó része nem rendelkezett a hozamértékének legalább 50 százaléka-ra vonatkozó mezőgazdasági biztosítással, amelynek következtében a jóváhagyott kárenyhítő juttatásának csak a felére szerzett jogosultságot. A biztosítás hiányában nem kifizethető összeg 2018-ban 2,9 milliárd forint volt.

A 2018. évben az aszály, a téli fagykár, a jégeső és a belvíz okozta a legsúlyosabb károkat. Az előző évhez képest jelentősen megnőtt az aszálykár és a belvízkár, viszont felére csökkent a jégesőkár és jelentősen csökkent a tavaszi fagykár bejelentések száma. A legtöbb (4,3 ezer) bejelentés aszálykára érkezett közel 87 ezer hektárnyi területre, amelyre a legnagyobb összegű, 3858 millió forint kárenyhítő juttatás került kifizetésre. Az összes károsodott terület 48,7 százalékát sújtotta ez a káresemény.

A rövid ideig tartó szokatlan hideg téli napok következtében jelentős területet ért téli fagykár, a bejelentett károsodott terület meghaladta a 17 ezer hektárt. A második legnagyobb összegű kárenyhítő juttatás kifizetése erre a kárnemre történt, ami 19 százalékos arányt jelent. A téli fagykár kompenzálása céljából 1448,3 millió forintot juttattak el a termelőkhez.

Az év eleji és kora nyári esőzéseket követően jelentős nagyságú termőterületre (26 ezer hektár) belvízkár-bejelentés is érkezett, az erre a jogcímre kifizetett kárenyhítő juttatás a harmadik legnagyobb volt (734 millió forint).

Kisebbségi összegek kifizetésére került sor felhőszakadásokra és viharkarra az I. pillér keretében, de összességében ez a kárenyhítő juttatások elenyésző (7,3 százalék) részét képezte. Mezőgazdasági árvíz kára nem történt kifizetés (4. táblázat).

3. táblázat: Az I. pillér főbb mutatói a 2017. és 2018. évben

Megnevezés	2017	2018	2017/2018, százalék
I. pillérben tag termelők száma, fő	74 811	73 473	98,2
Befizetett kárenyhítési hozzájárulás, millió HUF	4 167	4 088	98,1
A Kárenyhítési Alap tárgyévi forrása, millió HUF	26 704	26 091 ^{b)}	97,7
Bejelentett káresemények ^{a)} száma, db	12 457	10 250	82,3
Bejelentett károsodott terület, ha	193 718	178 536	92,2
Jogosnak megítélt kárenyhítő juttatás iránti kérelmek száma, db	4 261	4 078	95,7
Jogosan igényelt összeg, millió HUF	7 160	7 607	106,2
Biztosítás hiányában nem kifizethető összeg, millió HUF	3 255	2 945	90,5
A kárenyhítő juttatás alapját képező károsodott terület, ha	54 304	63 168	116,3

^{a)} Bejelentett káresemény: termelőnként azonos időpontban, azonos veszélynemre bejelentett káresemények.

^{b)} 2019. február 28-án, az összeg kismértékben folyamatosan változik, például a jogorvoslati döntések függvényében.

Forrás: MÁK- és KMTR-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

4. táblázat: A főbb veszélynek által okozott károk és a hozzájuk kapcsolódó kárenyhítés alakulása az I. pillérben

Káresemény	Bejelentett káresemények száma, darab		Bejelentett károsodott terület, ha		Az adott káreseményre kifizetett kárenyhítő juttatás összege, millió HUF	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Aszálykár	1 628	4 273	51 023	86 984	1 970,9	3 858,3
Belvízkár	314	808	6 692	26 408	223,6	734,4
Felhőszakadéskár	217	263	3 012	6 967	116,6	369,6
Jégesőkár	3 193	1 597	71 681	22 524	1 484,1	615,1
Mezőgazdasági árvíz kár	5	4	83	40	0,0	0,0
Tavaszi fagykár	4 123	275	31 340	2 410	2 263,4	227,3
Téli fagykár	2 740	2 526	27 325	17 154	984,3	1 448,3
Őszi fagykár	13	21	104	156	0,0	23,8
Viharkár	224	483	2 459	15 895	117,4	330,7
Összesen	12 457	10 250	193 718	178 536	7 160	7 607

Forrás: MÁK- és KMTR-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

5. táblázat: A kárenyhítési hozzájárulás és a kifizetett kárenyhítő juttatás alakulása méretkategóriák szerint

Méretkategória	Kárenyhítési hozzájárulás 2017, millió HUF	Kárenyhítési hozzájárulás 2018, millió HUF	Kárenyhítési hozzájárulás változása 2018/2017, százalék	Kárenyhítő juttatás 2017, millió HUF	Kárenyhítő juttatás 2018, millió HUF	Kárenyhítő juttatás változása 2018/2017, százalék
Mikrovállalkozás	94,1	82,2	87,3	524,0	458,4	87,5
Kisvállalkozás	461,1	438,1	95,0	1 382,6	1 389,5	100,5
Középvállalkozás	1 700,4	1 684,5	99,1	2 996,2	3 197,9	106,7
Nagyvállalkozás	1 911,3	1 883,4	98,5	2 257,4	2 561,7	113,5
Összesen	4 166,9	4 088,2	95,0	7 160,3	7 607,5	102,0

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

A kárenyhítési hozzájárulás kismértékben csökkent az előző évhez képest, de továbbra is meghaladta a 4 milliárd forintot. A befizetések összege valamennyi méretkategóriánál csökkent. Legnagyobb mértékű, 12,7 százalékos visszaesés a mikrovállalkozásoknál figyelhető meg, a kisvállalkozások hozzájárulása 5,0 százalékkal, a középvállalkozásoké 0,9 százalékkal, a nagyvállalkozásoké pedig 1,5 százalékkal csökkent. A kárenyhítő juttatásra kifizetett összegek, a mikrovállalkozások kivételével, minden méretkategóriánál emelkedtek 2017-hez képest. A nagyvállalkozások esetében 13,5 százalék volt a növekedés, amelyek előző évi juttatása a 2257,4 millió forinthez képest, 2018-ban 2561,7 millió forint lett. A mikrovállalkozások esetében 12,5 százalékos csökkenés történt. A kisvállalkozásoknak kifizetett juttatások 0,5 százalékkal emelkedtek, a középvállalkozások 6,7 százalékkal több juttatásban részesültek. A kárenyhítési hozzájáruláshoz képest továbbra is a nagyvállalkozások befizetései domináltak (46,1 százalék), mégis a kárenyhítő juttatás legnagyobb része (42,0 százalék) a középvállalkozásokhoz került 2018-ban. Valamennyi méretkategória esetében a befizetett kárenyhítési hozzájárulás összegét meghaladta

a kárenyhítő juttatás összege. A mikrovállalkozások befizetések több mint ötszörösét, a kisvállalkozások több mint háromszorosát kapták meg kárenyhítő juttatásként. A középvállalkozások 89,8, a nagyvállalkozások 36,0 százalékkal több kárenyhítő juttatásban részesültek, mint amennyi az általuk befizetett kárenyhítési hozzájárulás volt (5. táblázat).

A II. pillér összesített eredménye

A mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás 2016-tól – mint ahogy az már említésre került – nem nemzeti támogatásként, hanem a Vidékfejlesztési Program (VP)⁶ keretében került meghirdetésre. A támogatási igény ismét meghaladta a rendelkezésre álló forrásokat, ezért az elmúlt négy évhez hasonlóan a 2018. évi biztosítási díjtámogatás esetén is visszaosztás vált szükségessé. Az „A” típusú biztosítást kötő termelők a

⁶ A támogatás igénybevételének részletes feltételeit, illetve a végrehajtási szabályokat a mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatásról szóló VP-17.1.1-16 számú pályázati felhívás, valamint az annak elválaszthatatlan részét képező Általános Útmutató és Általános Szerződési Feltétel szabályozza.

biztosítási díj 65 százalékát, a „B” és „C” típusú biztosítással rendelkező termelők a biztosítási díj 40 százalékát kaphatták vissza támogatásként.

A II. pillérben a díjtámogatott biztosítási díjat befizető gazdaságok száma és a befizetett díjak is tovább emelkedtek a tárgyévben. A gazdaságok száma 14 412-ről 7,0 százalékkal 15 428 gazdaságra, a termelői díjbefizetés együttes összege 1,3 százalékkal 10,5 milliárd forintra nőtt az előző évihez képest.

Az egyes díjtámogatott biztosítások díjbevételei a „B” és „C” kategóriában növekedtek, a „C” típusú díjtámogatott biztosítás értéke 19,4 százalékkal, a „B” típusúé 7,5 százalékkal múlta felül a 2017. évi díjösszeget, míg az „A” biztosítási kategóriában 9,6 százalékkal csökkent a díjtámogatott biztosítások díjbevétele. (A csökkenés hátterében az állhat, hogy 2017-ben szükségessé vált az „A” csomag díjtámogatásának csökkentése, miáltal a termelők a 65 százalékos helyett csupán 49 százalékos támogatásban részesültek. A termelők a következő évben inkább az alacsonyabb díjű „B” csomagot vették igénybe.) A legnagyobb biztosítási díjjalománnyal az „A” típusú biztosítás rendelkezett (4,3 milliárd forint). Ezt követte a „B” típusú 3,9 milliárd és a „C” típusú 2,0 milliárd forinttal. A kiegészítő biztosítási díjak az előző évhez képest némi csökkenést mutatnak, értékük 2,5 százalékkal kevesebb mint a 2017. évi díjösszeg.

A kárkifizetések és kárhányadok az előző évinél kedvezőbb időjárás következtében csökkentek, elsősorban a jégeső, a vihar, valamint az aszály károsították a szántóföldi növénykultúrák és az ültetvények területeit. A kárhányad változása valamennyi biztosítás esetében számottevő volt, a „B” biztosításnál 75,4 százalékkal csökkentek, az „A”-nál 73,1 százalékkal, míg a „C” biztosítás esetében 44,6 százalékkal estek vissza a kárhányad százalékos értékei. A díjtámogatott és a kiegészítő biztosításoknál együttesen a kárhányad közel 48,8 százalékkal, a kárkifizetés 48,1 százalékkal volt alacsonyabb az előző évi értékeknél (6. táblázat).

Összességében megállapítható, hogy a díjtámogatott biztosítások iránti kereslet növekedési üteme tovább emelkedett 2018-ban.

III. pillér

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara a Széchenyi 2020 Vidékfejlesztési Program keretében elnyert támogatásból építette ki az országos jégkarmérséklő-rendszert (JÉGER), mely 2018. májusától kezdte meg működését.

Mintegy ezer talajgenerátort (részben automata, részben manuális működésűek) helyeztek el az ország területén. A generátorok egy képzeletbeli 10x10 kilométeres rácsháló rácspontjaihoz illetve kerültek telepítésre. A talajfelszínen működő berendezésekből elpárologtatott ezüst-jodid csökkenti a kialakuló jég-szemcsék méretét. Az országos rendszer működtetését négy régióra bontva végzik: Kelet-Magyarország, Közép-Magyarország, Észak-Dunántúl és Dél-Dunántúl. A riasztási időszak 2018. május 1-től szeptember 30-ig tartott. A 2018. év május, június és július hónapjai lényegesen zivatarosabbnak bizonyultak, mint a korábbi évek hasonló időszakai, ami a talajgenerátoros jégkarmérséklő rendszer tervezetthez képest jóval intenzívebb használatát igényelte, összesen 113 napon kellett az ország bármely pontján bekapcsolni, legtöbbit a Kiskunhalasi járásban. Összességében rendkívüli évnek tekinthető 2018. nyári periódusa.

A technológia teljes mértékben nem tudja kiküszöbölni a jégkárt, annak mérséklése a célja, így a fokozott védekezés ellenére az ország néhány területén előfordultak jégeső károk. Megállapítható, hogy az összes mezőgazdasági kárbejelentésen belül a 2015–2017. évek átlagához képest a jégkár aránya 2018-ban, éves szinten egyharmadával csökkent (7. táblázat). A csökkenés egyelőre nem vezethető egyértelműen vissza a jégkár-

6. táblázat: **A hazai növénybiztosítási piac alakulása**

Megnevezés	2017				2018			
	Gazdaságok száma, darab	Díj, millió HUF	Kárkifizetés, millió HUF	Kárhányad, százalék	Gazdaságok száma, darab	Díj, millió HUF	Kárkifizetés, millió HUF	Kárhányad, százalék
Díjtámogatott „A”	4 864	4 725,5	1 613,1	34,1	5 145	4 273,9	392,9	9,2
Díjtámogatott „B”	9 632	3 606,3	1 326,6	36,8	11 020	3 875,4	350,6	9,0
Díjtámogatott „C”	6 190	1 672,0	605,9	36,2	6 228	1 996,5	401,1	20,1
Díjtámogatott összesen	14 412	10 003,8	3 545,6	35,4	15 428	10 145,8	1 144,7	11,3
„Kiegészítő” díjtámogatotthoz	14 226	379,4	3 882,0	1 023,1	15 369	369,9	2 710,5	732,8
Díjtámogatott és kiegészítő összesen	14 412	10 383,3	7 427,6	71,5	15 428	10 515,7	3 855,1	36,7

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

mentesítő rendszer meglétére. A rendszer hatékonysága csak néhány év elteltével látható igazán, amikor már elegendő jégkár-adat áll rendelkezésre.

A korábbi évek tapasztalatai alapján, valamint a gazdák kéréseit, visszajelzéseit figyelembe véve, a jégkár-mérséklő rendszer indítását április 15-re hozzák előre.

7. táblázat: **A jégesővel kapcsolatos 2018-ra vonatkozó adatok**

Megnevezés	2015–2017 évek átlaga	2018	2018/2015–2017, százalék
Bejelentett jégkár, hektár	57 183	22 524	39
Jégkárarány az összes káreseményen belül, százalék	33	13	38
Zivataros napok száma ^{a)} , darab	23	39	170
Villámok száma ^{b)} , darab	1 713 487	2 917 760	170

^{a)} Mérési pontok átlaga alapján számolt érték (összesen 113 napon volt szükség védekezésre).

^{b)} Zivataros időszakban a jégeső kialakulási hajlam mindig villámtevékenységekkel jár együtt.

Forrás: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

Az I. pillér részletes eredményei

Részvétel

Járásonkénti bontás

A befizetések 28 járásban haladták meg a 40 millió forintot, 28 járásban 30–40 millió forint között, 27 járásban 20–30 millió forint között alakultak. A kárenyhítési hozzájárulások zömét Békés, Jász-Nagykun-Szolnok, Hajdú-Bihar, Csongrád, Tolna, Győr-Moson-Sopron, Bács-Kiskun és Fejér megyére, valamint Szabolcs-Szatmár-Bereg megye keleti csücskére és Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén megye déli területeire fizették be. A legmagasabb összegű hozzájárulások – a szabályozásból is adódóan – a nagy értékű ültetvénykultúrákkal és szántóföldi zöldségtermesztéssel foglalkozó járásokra estek. A járások közel egyharmadában (55) 10–20 millió forint között volt a kárenyhítési hozzájárulás összege, 38 járásban pedig nem érte el a 10 millió forintot (4. ábra).

Összességében a 2018. évi hozzájárulás csekély mértékben, 79 millió forinttal csökkent, hasonló jelenség figyelhető meg a termelők számát illetően is, amely 1,8 százalékos csökkenést mutatott. Csökkenés a járások 75,6 százalékánál (133 járás) mutatkozott, szemben a tavalyi 63,6 százalékkal. A járások 24,4 százalékánál (43 járás) nőtt a befizetett kárenyhítési hozzájárulás, míg 2017-ben ez az arány 36,4 százalék volt (5. ábra).

Mind a csökkenés, mind a növekedés tekintetében a változás a járások többségénél 1 millió forintnál kisebb mértékű volt. A 133 járás közül, ahol visszaesés mutatkozott a befizetésekben, 105 esetben a csökkenés mértéke 1 millió forint alatt maradt, 20 esetben 1–2 millió forint volt, 8 járásban pedig meghaladta a 2 millió forintot (a Debreceni, Vásárosnaményi és Kiskőrösi járásokban a csökkenés 3 millió forint felett alakult).

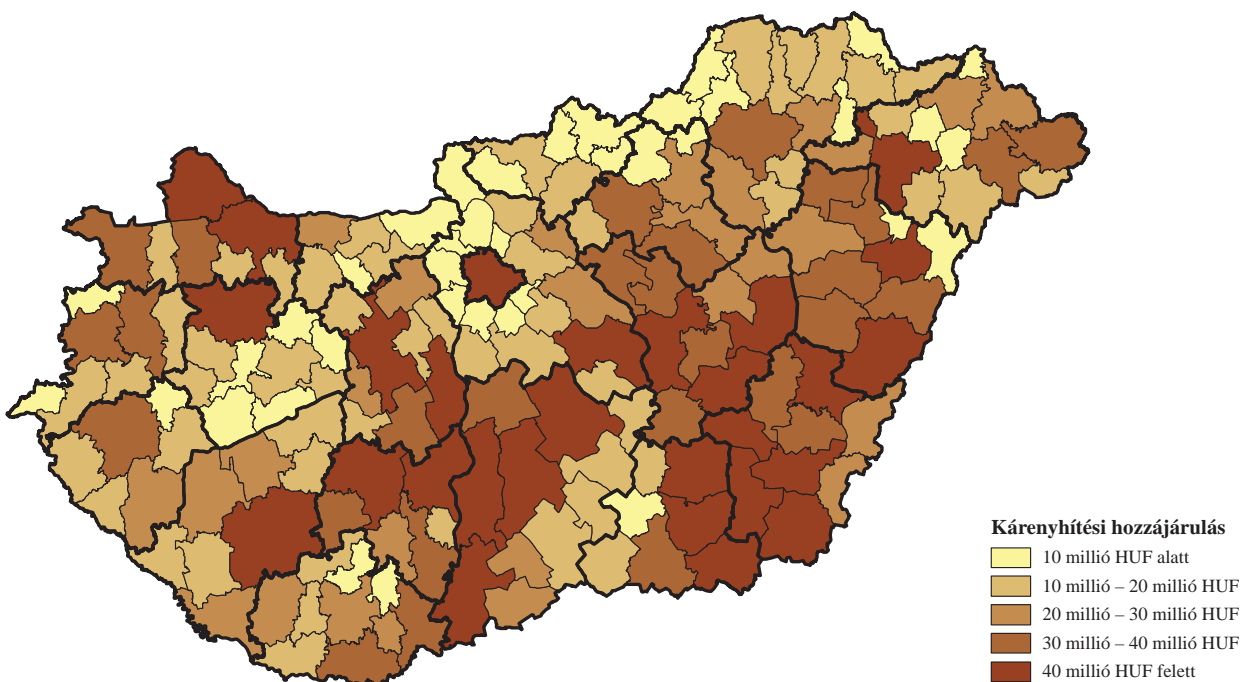
A növekedés a járások kevesebb, mint egynegyedénél (42) nem érte el az 1 millió forintot, 1 járásban pedig meghaladta azt (Váci).

Ágazatonkénti bontás

Az ágazatonkénti bontást figyelembe véve fontos megjegyezni, hogy a kötelező belépés méret és növénykultúra szerint szabályozott. A szántóföldi növénytermesztőknél a 10 hektár vagy azt meghaladó termőföldterület esetén kötelező taggá válni.

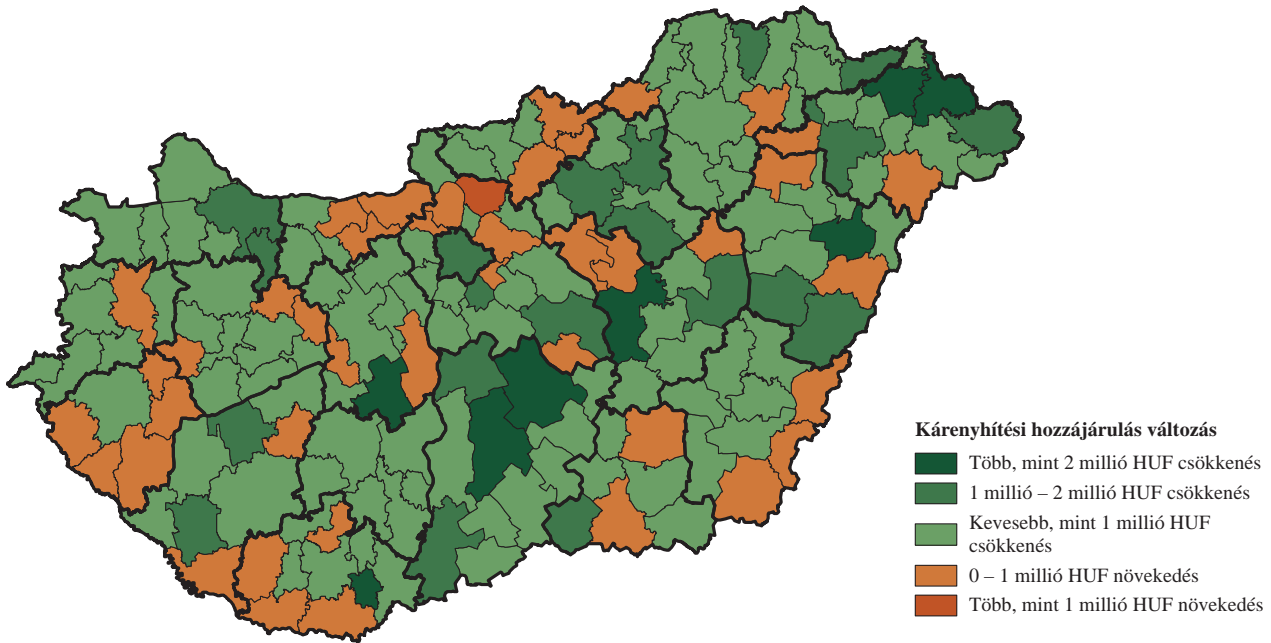
A szántóföldi növénytermesztők 3,7 millió hektáron gazdálkodtak 2018-ban, ami nagyságrendileg megegyezik az előző évi területtel, mindössze 17 684 hektárral kevesebb annál. Ennek megfelelően nem változott jelentős mértékben a kárenyhítési rendszer által lefedett terület nagysága a 2017. évi területi adathoz képest, mindössze 0,3 százalékos csökkenés mutatható ki. Az I. pillér által lefedett területek alapján megál-

4. ábra: A kárenyhítési hozzájárulás összege járásonként

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

5. ábra: A kárenyhítési hozzájárulás összegének járásonkénti változása 2017-ről 2018-ra

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

8. táblázat: A főbb szántóföldi kultúrák részvétele az I. pillérben

Szántóföldi kultúra	Vetésterület 2018-ban, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület 2017-ben, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület 2018-ban, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület változása ^{a)} , százalék	A lefedettség aránya a vetésterülethez képest, százalék
Búza	960 814	811 920	897 524	110,5	93,4
Kukorica	897 799	833 438	806 643	96,8	89,8
Napraforgó	603 124	632 488	563 542	89,1	93,4
Káposztarepce	335 032	288 685	324 198	112,3	96,8
Árpa	233 384	233 536	212 512	91,0	91,1
Tritikálé	87 234	71 521	70 923	99,2	81,3
Szója	60 118	73 094	58 440	80,0	97,2
Durumbúza	44 199	31 999	43 375	135,6	98,1
Rozs	30 429	24 587	26 499	107,8	87,1
Zab	26 060	29 139	21 700	74,5	83,3
Cukorrépa	15 323	17 334	15 108	87,2	98,6
Dohány	3 618	3 627	3 387	93,4	93,6
Egyéb szántóföldi növény	452 543	421 732	418 827	99,3	92,5
Szántóföldi növény összesen	3 749 677	3 473 099	3 462 678	99,7	92,3

^{a)} Változás: 2018/2017 értéke, mely a pontos területek hányadosát jelöli, míg a táblázatban csak a kerekített területek szerepelnek.

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

lapítható, hogy a nagy területen termesztett szántóföldi kultúrák, így a kukorica, a búza, a napraforgó, a káposztarepce és az árpa az előző évhez hasonlóan 90–97 százalékban részt vettek a mezőgazdasági kárenyhítési rendszerben.

A vetésterületek közel felét (49,6 százalék) kitevő kukorica és búza lefedettsége meghaladta a 89 százalékot, vagyis az előző évi arányszámhoz képest nem változott. A káposztarepce, a durumbúza, a cukorrépa

és a szója penetrációja meghaladta a 97 százalékot, azonban ezek együttesen az összes vetésterületen belül csak 12,1 százalékos részarányt jelentenek. Az összes vetésterület 2,3 százalékát kitevő tritikálé lefedettsége volt a legkisebb (81,3 százalék) 2018-ban. A napraforgó és az egyéb szántóföldi növények⁷ penetrációja 92–93 százalékos volt (8. táblázat).

⁷ Egyéb szántóföldi növény – lásd 3. melléklet!

9. táblázat: A főbb ültetvénykultúrák részvétele az I. pillérben

Ültetvénykultúra	Ültetvényterülete 2018-ban, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület 2017-ben, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület 2018-ban, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület változása ^{a)} , százalék	A lefedettség aránya az ültetvényterülethez képest, százalék
Borszőlő	52 807	51 853	51 023	98,4	96,6
Alma	24 918	24 946	24 267	97,3	97,4
Meggy	14 257	13 990	13 876	99,2	97,3
Dió	7 266	6 959	6 539	94,0	90,0
Szilva	6 586	6 521	6 379	97,8	96,8
Kajsziabarack	5 572	5 370	5 363	99,9	96,3
Őszibarack	3 436	3 424	3 321	97,0	96,6
Cseresznye	2 841	2 763	2 807	101,6	98,8
Körte	2 269	2 346	2 209	94,2	97,4
Egyéb szőlőültetvény	1 836	1 762	1 600	90,9	87,2
Ribiszke	1 258	1 329	1 244	93,6	98,9
Szamóca	712	698	631	90,4	88,7
Egyéb gyümölcsféle	12 789	11 743	11 232	95,6	87,8
Ültetvény összesen	136 547	133 703	130 491	97,6	95,6

^{a)} Változás: 2018/2017 értéke, mely a pontos területek hányadosát jelöli, míg a táblázatban csak a kerekített területek szerepelnek.

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

Az ültetvénykultúrák esetében kiemelkedően magas az I. pillér által lefedett területek aránya. Ez jellemző már 2007–2008 óta, mivel a rendszer alacsony kárenyhítési hozzájárulás mellett nyújt viszonylag nagyfokú védelmet a tavaszi fagyra különösen érzékeny ültetvények számára, ugyanakkor ezek biztosítására a biztosítók csak a díjtámogatások 2012-es bevezetése óta vállalkoznak. A kötelező részvétel feltétele, hogy a szántóföldi zöldségtermesztés 5 hektár vagy a felett, ültetvényes művelés esetében 1 hektár vagy a felett, a szántóföldi zöldség és ültetvény együtt 5–10 hektár vagy a felett legyen. A 2015. kárenyhítési évtől már az üvegházi és fóliás termesztéssel foglalkozó mezőgazdasági termelők is tagjai lehetnek az agrárkárenyhítési rendszernek.

Az ültetvénykultúrák területe 1,0 százalékkal nőtt a 2017. évihez viszonyítva. A kárenyhítési rendszer által lefedett terület az előző évhez hasonlóan meghaladta a 130 ezer hektárt. A főbb ültetvénykultúrákon belüli lefedettséget illetően (2000 hektár ültetvényterület felett), a cseresznyén kívül, valamennyiben negatív irányú elmozdulás történt az előző évhez képest. Az alma, a szilva, az őszibarack és a dió kárenyhítési rendszer által lefedett területei 2,2–6,0 százalékkal, a borszőlő, a meggyé és a kajsziabaracké 0,1–1,6 százalékkal csökkentek az előző évhez képest, míg a cseresznyénél 1,6 százalékos növekedés mutatkozott.

Valamennyi ültetvénykultúra penetrációja csökkent 2018-ban. A borszőlő területe az összes ültetvényterületből 38,7 százalékot jelentett, és penetrációja 3,2 százalékponttal csökkent a tárgyévben. A nagyobb ültetvénykultúrák esetében kisebb mértékű, 1,4–2,8 százalékpontos visszaesés volt tapasztalható a kárenyhítési rendszer által lefedett terület összes ültetvényterülethez viszonyított arányszámában. Legnagyobb visszaesés az egyéb szőlőültetvény (10,5 százalékpont) és a dió (8,9 százalékpont) penetrációjánál történt (9. táblázat).

A zöldségkultúrák vetésterülete 4367 hektárral, a kárenyhítési rendszer által lefedett területe pedig 4074 hektárral csökkent az előző évhez képest, a penetráció 0,1 százalékponttal szintén csökkent.

A legnagyobb területen termesztett csemegekukorica kárenyhítési rendszer által lefedett területének nagysága 3,3 százalékkal, penetrációja pedig 0,1 százalékponttal csökkent az előző évhez képest. A második legnagyobb vetésterülettel rendelkező borsó kárenyhítési rendszer által lefedett területe 4,9 százalékkal csökkent, a penetrációja 0,4 százalékponttal nőtt a 2017-es évhez viszonyítva.

A további zöldségkultúrák penetrációjának változását tekintve elmondható, hogy értékük –1,2 és +2,3 százalékpont között váltakozott, a tök esetében pedig különösen magas, 21,7 százalékpontos csökkenés állapítható meg. Csökkenés történt a burgonya, a dinnye, a vöröshagyma és a paprika esetében 0,5–1,2 százalékpont közötti mértékben. Növekedés történt a bab, paradicsom, fűszerpaprika, sárgarépa és a káposztafélék esetében 0,2–2,3 százalékponttal, a spárga penetrációja változatlan maradt. (10. táblázat).

Összegezve megállapítható, hogy az egyes ágazatokban a kárenyhítési rendszer által lefedett területek nagysága valamennyi növénykultúrában kis mértékben csökkent 2017-hez viszonyítva. A legmagasabb penetrációval az ültetvénykultúrák rendelkeztek, átlagos értékük elérte a 95,6 százalékot.

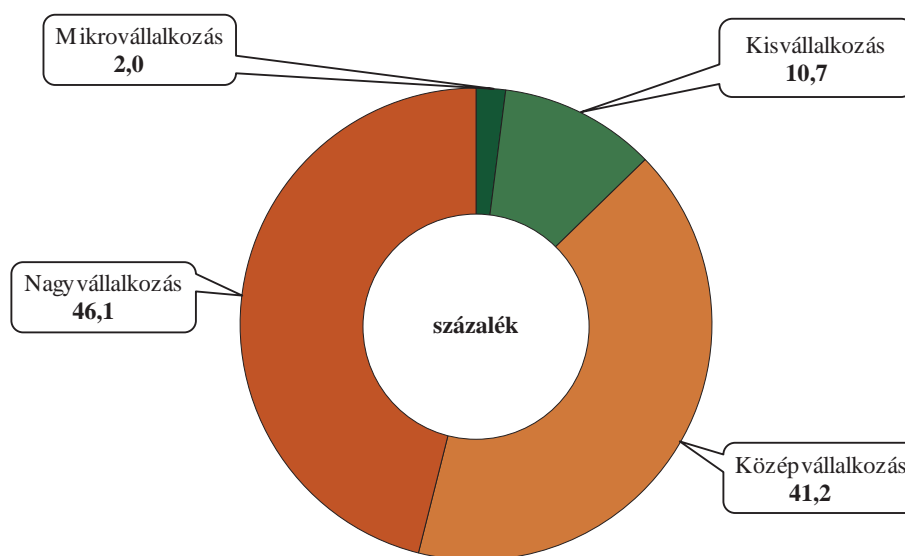
10. táblázat: A főbb zöldségkultúrák részvétele az I. pillérben

Zöldségkultúra	Vetésterület 2018-ban, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület 2017-ben, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület 2018-ban, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület változása ^{a)} , százalék	A lefedettség aránya a vetés- rülethez képest, százalék
Csemegekukorica	30 605	30 367	29 371	96,7	96,0
Borsó	23 366	24 083	22 904	95,1	98,0
Burgonya	8 120	7 262	6 337	87,3	78,0
Dinnye	4 826	4 416	3 984	90,2	82,5
Bab	2 046	1 849	1 962	106,1	95,9
Tök	2 422	2 425	1 897	78,2	78,3
Paradicsom	1 691	1 549	1 605	103,6	94,9
Fűszerpaprika	1 731	1 517	1 425	94,0	82,3
Spárga	1 620	1 418	1 425	100,5	88,0
Káposztafélék	1 625	1 467	1 243	84,8	76,5
Vöröshagyma	1 373	1 444	1 191	82,5	86,8
Paprika	1 466	1 321	1 118	84,6	76,2
Sárgarépa	1 256	1 091	1 085	99,5	86,4
Egyéb szántóföldi zöldség	18 484	15 848	16 436	103,7	88,9
Szántóföldi zöldség összesen	100 630	96 055	91 981	95,8	91,4

^{a)} Változás: 2018/2017 értéke, mely a pontos területek hányadosát jelöli, míg a táblázatban csak a kerekített területek szerepelnek.

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

6. ábra: Kárenyhítési hozzájárulás megoszlása méretkategóriák szerint 2018-ban

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

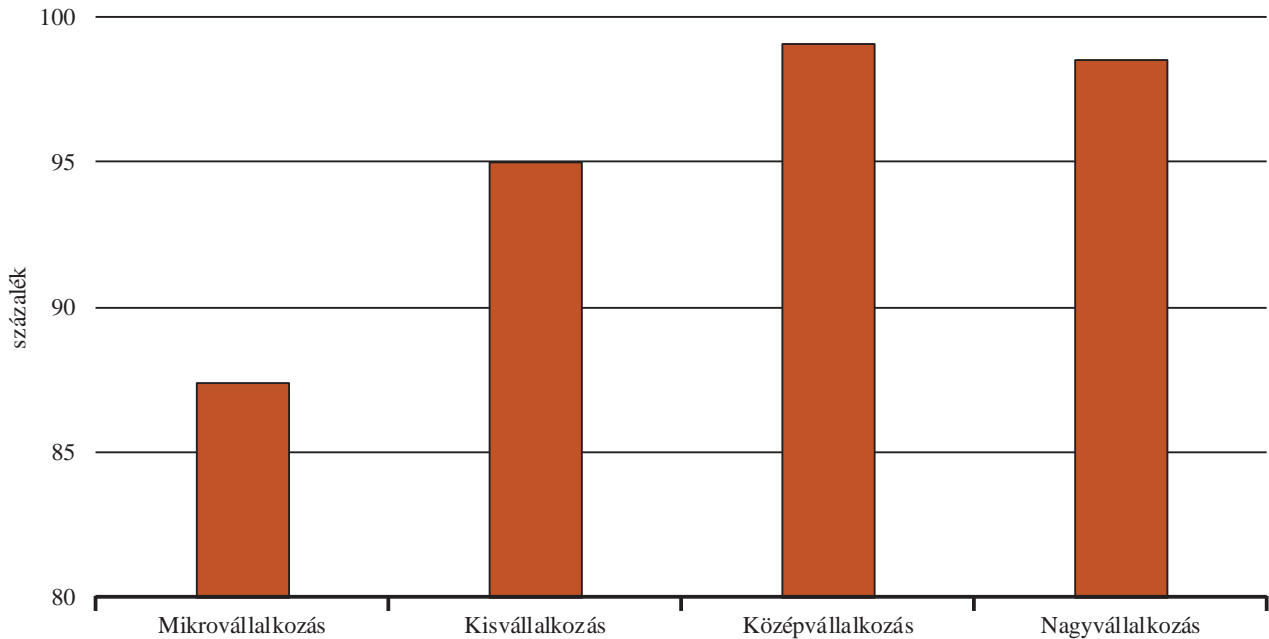
Méret szerinti bontás

A kárenyhítési hozzájárulás méretkategóriánkénti befizetéseiben jelentős változás nem történt a 2017. évhez képest. A mikrovállalkozások részesedése 0,3 százalékponttal, a kisvállalkozásoké pedig 0,4 százalékponttal maradt el az előző évi értékektől.

A mikrovállalkozások 82,2 millió, a kisvállalkozások 438,1 millió forinttal járultak hozzá a kárenyhítési rendszerhez, ami az összes befizetés 12,7 százalékát jelentette a tárgyévben.

A kárenyhítési hozzájárulás túlnyomó részét a közép- és nagyvállalkozások teljesítették. A középvállalkozások részesedése 40,8 százalékról 41,2 százalékra

7. ábra: A kárenyhítési hozzájárulás összegének változása méretkategóriák szerint 2017-ről 2018-ra

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

módosult, a nagyvállalkozásoké 45,9 százalékról 46,1 százalékra növekedett (6. ábra). A középvállalkozások 1684,5 millió forintot, a nagyvállalkozások 1883,4 millió forintot fizettek be kárenyhítési hozzájárulásként a tárgyévben. Ennek hátterében az üzemstruktúra átrendeződése állhat.

A kárenyhítési hozzájárulás összege csökkent a 2017. évhez képest 2,3 százalékkal. A legnagyobb mértékben a mikroállalkozásoké 12,7 százalékkal, majd nagyságrendileg a középvállalkozásoké 5,0 százalékkal, a nagyvállalkozásoké 1,5, illetve a középvállalkozásoké 0,9 százalékkal esett vissza (7. ábra).

Károsodás

A termelők 2018-ban szélsőségesebb időjárási viszonyok mellett gazdálkodhattak az előző, átlagosnak mondható évhez képest, ebből eredően az időjárás és más természeti jelenségek okozta károk mértéke is jelentősen megnőtt. 2017-ben kedvezőbb időjárási viszonyok mellett, nagyobb területre több kárbejelentés érkezett. A tárgyévben csökkent ugyan mind a bejelentett káresetek, mind pedig a károsodott terület nagysága, ennek ellenére a kifizetett kárenyhítő juttatás összege nőtt.

A kárbejelentések száma 17,7 százalékkal, a bejelentett károsodott terület nagysága pedig 7,8 százalékkal csökkent 2018-ban. A jogosnak ítélt kérelmek száma 4,3 százalékkal csökkent, ugyanakkor a kárenyhítés alapját képező károsodott terület nagysága 16,3 százalékkal, a jogosan igényelt összeg pedig

6,2 százalékkal emelkedett az egy évvel korábbi értékhez képest (3. táblázat).

A kárenyhítő juttatás 50,7 százalékát aszálykárra, 19,0 százalékát téli fagykárra, 9,7 százalékát belvízkárra, 8,1 százalékát jégesőkárra, 4,9 százalékát felhőszakadásra, 4,3 százalékát pedig viharkárra fizették ki. Ezen felül 0,3–3,0 százalékból őszi- és tavaszi fagykárra történt kifizetés. Mezőgazdasági árvíz kár kifizetés nem történt 2018-ban.

Járásonkénti bontás

Magyarország 176 járásából 153-ban került sor kárkifizetésre a tárgyévben, ami 13-mal kevesebb, mint 2017-ben. A kifizetett kárenyhítő juttatás összege a járások 33,0 százalékában nem érte el a 10 millió forintot. Az összes járáson belül 49-ben 10–50 millió forint között, 35 járásban 50–150 millió forint között alakultak a kifizetések, 150 millió forintot meghaladó összegű kárenyhítő juttatást mindössze 11 járásban fizettek ki. A 10–50 millió forint közötti kategóriában csökkent, az 50–150 millió forint közöttiben nőtt, a 150 millió forintot meghaladó kategóriában pedig nem változott a járások száma 2017-hez képest. Területileg Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, Bács-Kiskun megyében, Csongrád megyében, Jász-Nagykun-Szolnok megyében, valamint Borsod-Abaúj-Zemplén és Somogy megyében volt jelentős a kifizetett kárenyhítő juttatás összege (8. ábra).

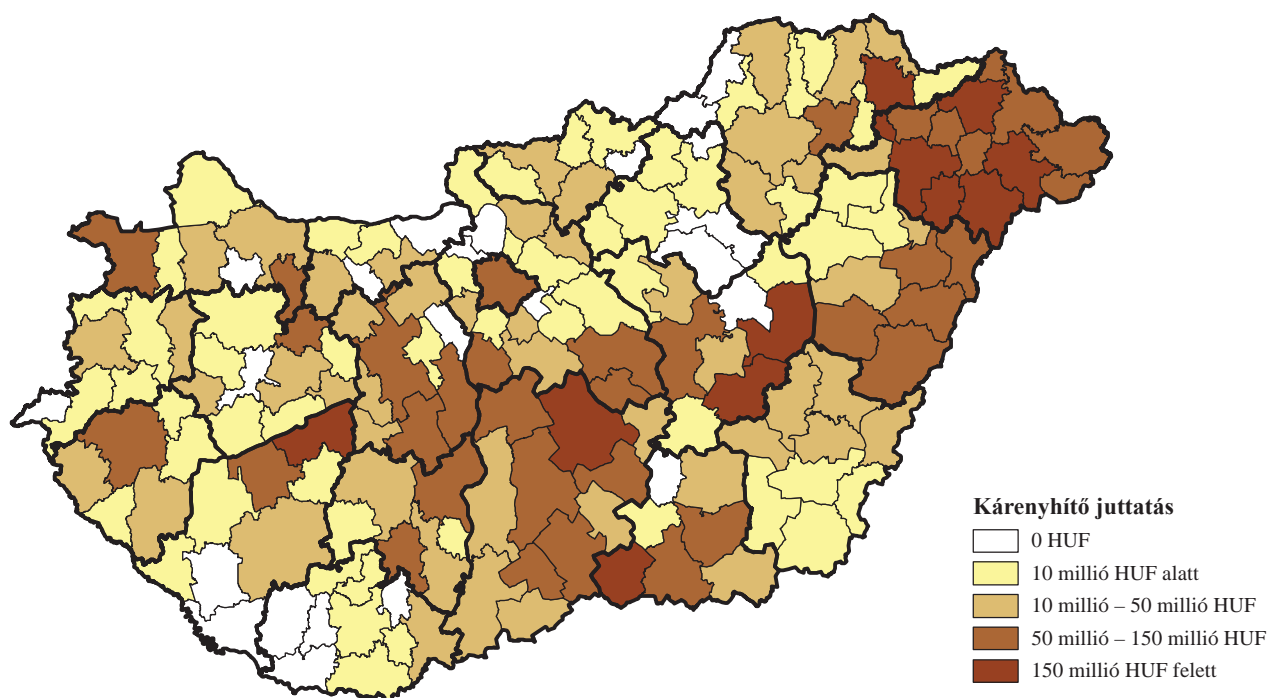
Az előző évhez képest 100 millió forintot meghaladó mértékben nőtt a kárenyhítő juttatás összege 8 járásban (Soproni, Siófoki, Mórahalomi, Karcagi,

Sárospataki, Nagykállói, Mátészalkai és Nyírbátori járás). A legjelentősebb csökkenés a Mosonmagyaróvári, a Nagyatádi, a Váci, a Hódmezővásárhelyi, a Makói, a Vásárosnaményi, a Gyöngyösi és a Kecskeméti járásban volt, ahol a kifizetések összege több mint 100 millió forinttal maradt el az előző évi kárenyhítő juttatási összegtől (9. ábra).

Veszélynemenkénti bontás

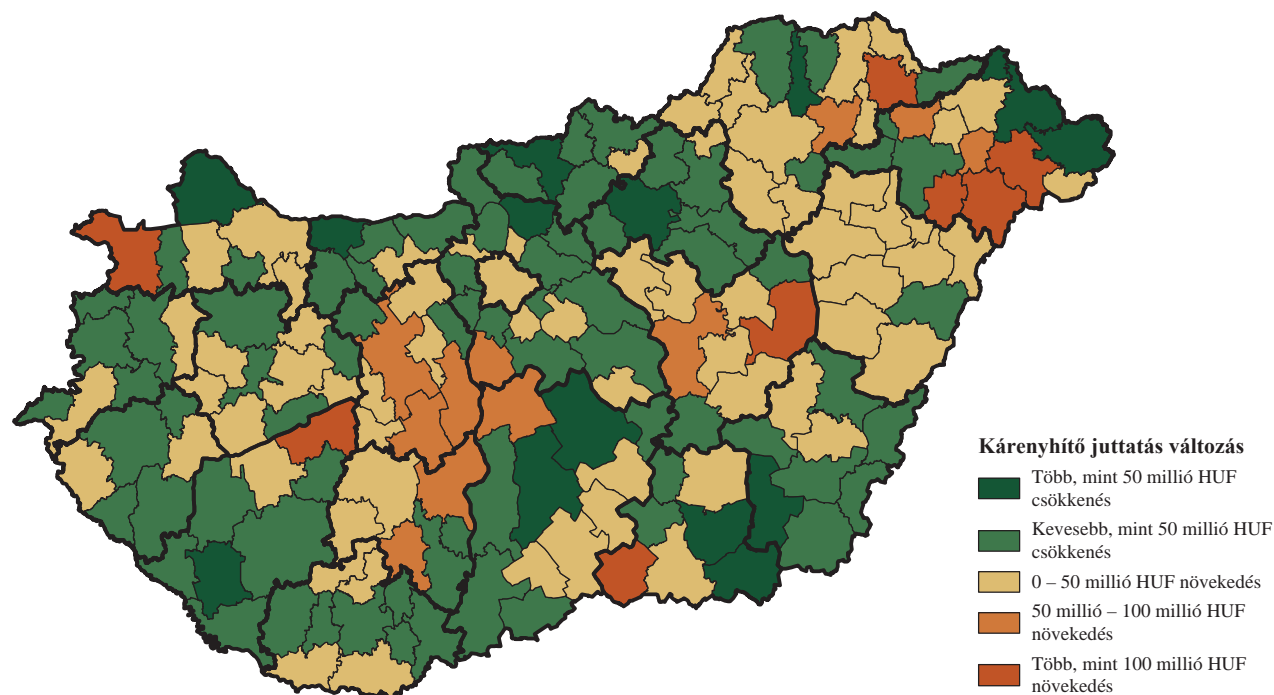
A 2018-as évben újra jelentős károkat okozott az aszály, amely az előző évben is sújtotta a gazdákat. Mind a bejelentések száma, mind a károsodott terület, valamint a kifizetett juttatás is meghaladta az előző évi értéket, csakúgy, mint a belvízkár, felhőszakadéskár

8. ábra: A kárenyhítő juttatás összege járásonként 2018-ban

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

9. ábra: A kárenyhítő juttatás összegének változása 2017-ről 2018-ra járásonként

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

és a viharkár tekintetében (4. táblázat). A 2018-as év 3–4 fokkal az átlagosnál melegebb és szárazabb téllal indult. A bejelentett káresemények 24,6 százalékát kitevő téli fagykár 17,2 ezer hektáron pusztított, ami a teljes terület 10,0 százaléka. Az év első felében az átlagosnál több csapadék hullott. Ez a kárnemek közül a jégkár bejelentések számában mutatkozott meg, amely a káresemények 15,6 százalékát tette ki és a károsodott terület 12,6 százalékát fedte le. Viszont meg kell említenünk azt is, hogy ebben a kárnemben az előző évhez képest csaknem felére csökkent a bejelentések és a károsodott terület nagysága. A rövid idő alatt lehullott nagymennyiségű csapadék eredményeként megnövekedett a belvízkár bejelentések száma is. A károsodott terület nagysága a 2017-es évhez viszonyítva megnégyszereződött és a bejelentett terület 14,8 százalékát érintette. A meleg és száraz nyár következtében mintegy 86 ezer hektárra, a bejelentett teljes károsodott terület 48,7 százalékára érkezett aszály miatt kárbejelentés. Az összes károsodott terület 9,0 százaléka szenvedett viharkárt. Tavaszi fagykár 2018-ban kevésbé sújtotta a mezőgazdasági területeket. A kárbejelentések 2,7 százaléka, a kárt szenvedett területek 1,0 százaléka kötődött ehhez a veszélynemhez. Felhőszakadaskár a mezőgazdasági területek 4,0 százalékán okozott károkat. A rendszerbe immáron két éve bekerült őszi fagykár 21, mezőgazdasági árvíz kárra csupán 4 darab bejelentés érkezett.

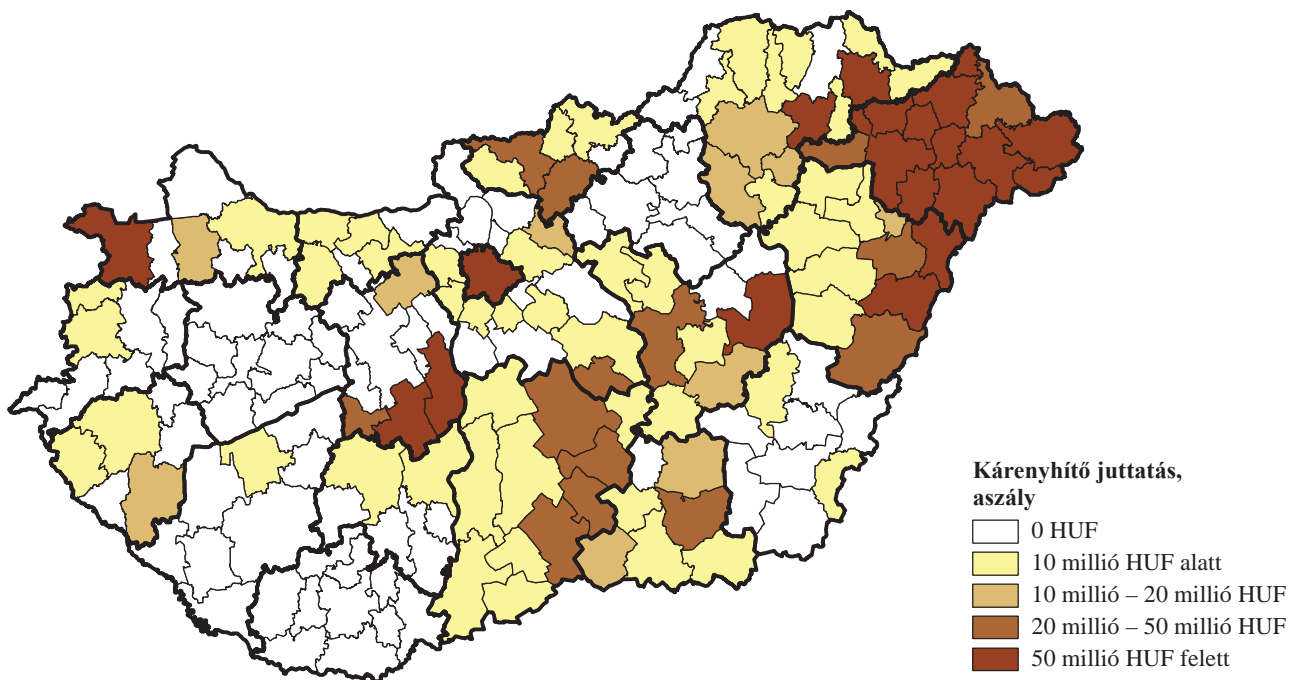
Míg 2017-ben csupán 51 ezer hektárra érkezett 1628 aszálykár-bejelentés és 102 járásban történt kifizetés, addig 2018-ban az aszálykárral sújtott területek nagy-

sága 86,9 ezer hektár volt, és 96 járásban fizettek ki kárenyhítő juttatást. Összesen 3,9 milliárd forintot fizettek ki a kárenyhítő juttatás keretében 2018-ban, szemben a 2017. évi 2,0 milliárd forinttal. A kifizetett kárenyhítő juttatás 20 járásban meghaladta az 50 millió forintot (Nyírbátori, Nagyállói, Mátészalkai, Nyíregyházai, Kisvárdai, Sárospataki, Baktalórántházai, Ibrányi, Szerencsi, Soproni, Fehérgyarmati, Záhonyi, Budapesti, Csengeri, Sárbogárdi, Karcagi, Kemecsei, Dunaújvárosi, Nyíradonyi, Derecskei). A járások közül 14-ben 20–50 millió forint közé, 11-ben 10–20 millió forint közé tehető az aszálykár utáni kifizetések összege, míg 51 járásban nem érte el a 10 millió forintot (10. ábra).

A téli fagykár a második legjelentősebb kárnemek egyike volt 2018-ban a kifizetett kárenyhítő juttatások tekintetében. Bejelentés 17,1 ezer hektárra érkezett, ami a bejelentett összes károsodott területen belül 9,6 százalékos területi lefedettséget jelentett a tárgyévben. Téli fagykár 92 járásban fizettek kárenyhítő juttatást, 36 járásban a kifizetések 1 millió forint alatt maradtak, 30 járásban 1–10 millió forint között alakultak. Tizenhat járásban a kifizetések 10 és 50 millió forint között voltak. Tíz járásban (Mórahalmi, Siófoki, Székesfehérvári, Bonyhádi, Kecskeméti, Kiskunhalasi, Pannohalmi, Kiskőrösi, Zalaegerszegi, Kiskunfélegyházi) a kifizetések meghaladták az 50 millió forintot (11. ábra).

Belvízkár 2018-ban nagymértékben sújtotta a termelőket. A bejelentett belvízzel borított terület közel négyszer akkora területet érintett a tárgyévben, a kifizetések 734,4 millió forintra emelkedtek

10. ábra: Aszálykár kifizetett kárenyhítő juttatás járásonkénti alakulása 2018-ban

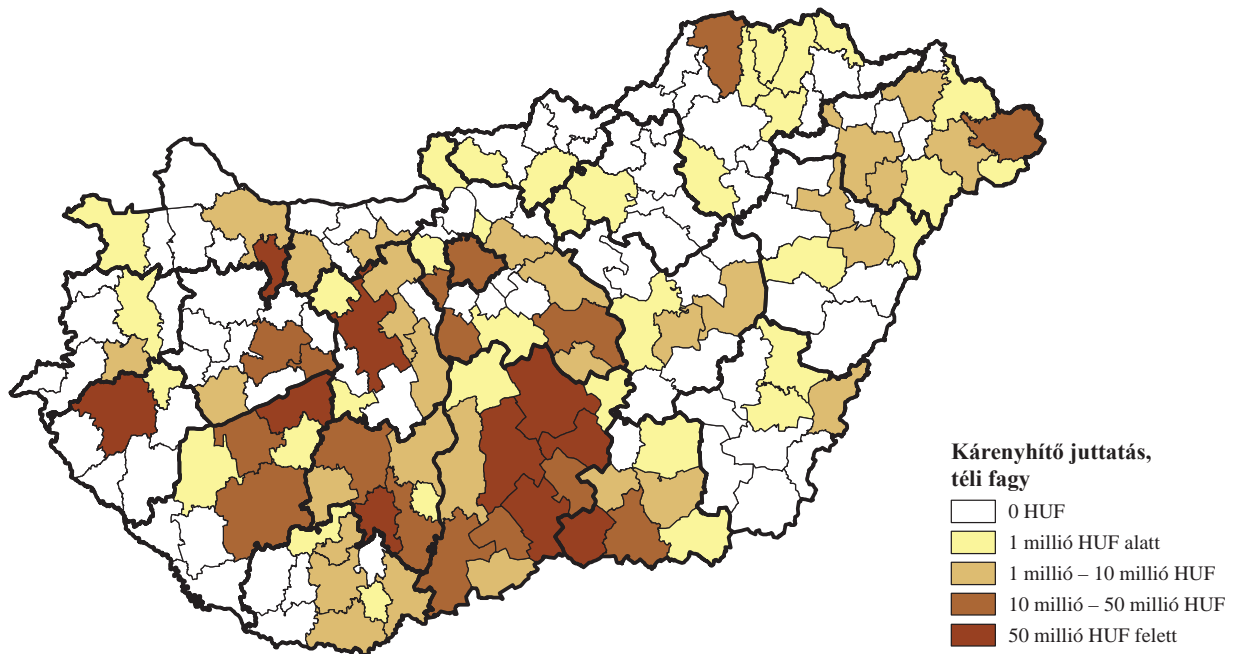

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

223,6 millió forintról. A kárenyhítő juttatás keretében bejelentett összes terület 14,8 százaléka tartozott ezen veszélynemhez és 68 járásban történt kifizetés. A legnagyobb összegű, 10 millió forint feletti kifizetések belvízre a Mezőtúri, Karcagi, Püspökladányi, Berettyóújfalvai, Szegedi, Szolnoki, Kunszentmiklósi, Hódmezővásárhelyi, Lenti, Szeghalomi, Mátészalkai,

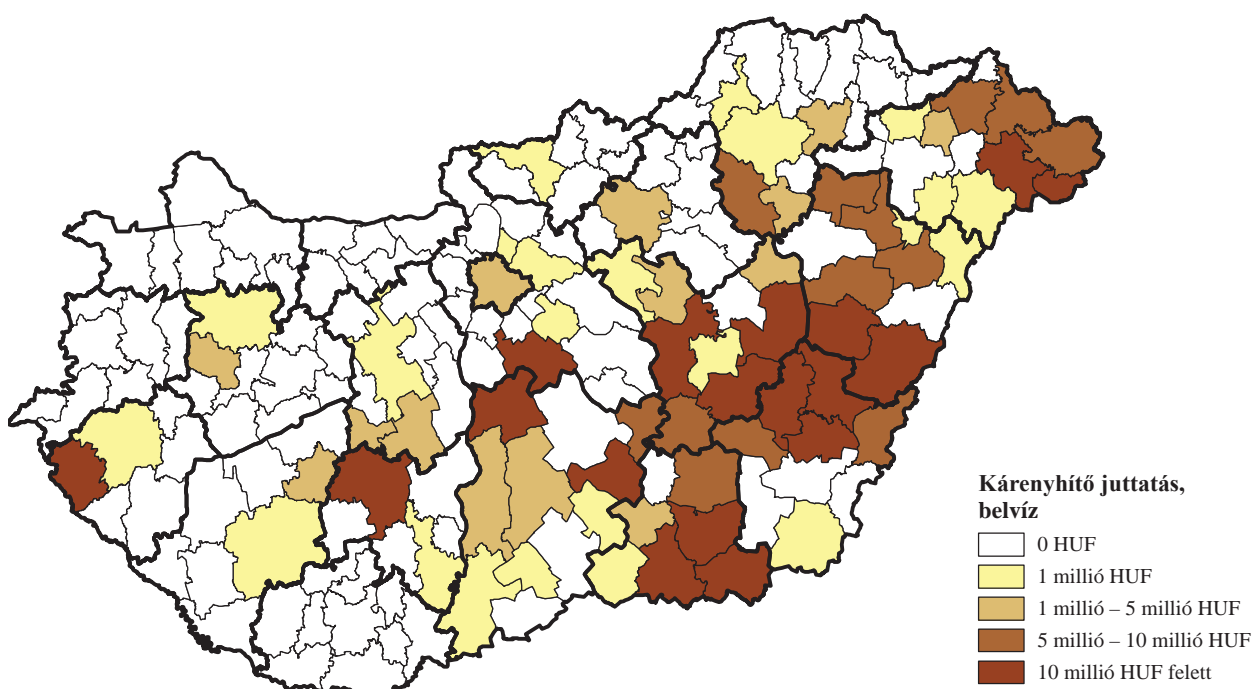
Tamási, Gyomaendrödi, Csengeri, Makói, Békési, Dabasi és a Kiskunfélegyházi járásban történtek. Egymillió forint alatti belvízkár-kifizetés történt 23 járásban, 1–5 millió forint közötti 14 járásban, 5–10 millió forint közötti 13 járásban, 108 járásban pedig nem fizettek kárenyhítő juttatást belvízkárra (12. ábra).

11. ábra: Téli fagykárra kifizetett kárenyhítő juttatás járásonkénti alakulása 2018-ban

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

12. ábra: Belvízkárra kifizetett kárenyhítő juttatás járásonkénti alakulása 2018-ban

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

A mezőgazdasági területeken a tavalyi évhez viszonyítva lényegesen kevesebb kárt okozott 2018-ban a tavaszi, nyár eleji jégeső. A kárenyhítő juttatás keretében bejelentett területek 12,6 százalékán okozott a jégverés károkat, a kifizetések 8,1 százaléka irányult erre a veszélynemre. A jégverés által érintett bejelentett terület meghaladta a 22 ezer hektárt (2017-ben 71,7 ezer hektár), a kifizetett juttatás összege 0,6 milliárd forint volt, ami 868,0 millió forinttal kevesebb az előző évihez képest. A járásokat tekintve megállapítható, hogy 90 járásban nem történt kifizetés jégesőkárra 2018-ban (13. ábra). A járások közül 69-ben 10 millió forint alattira tehető a károk utáni kifizetések összege, 10–30 millió forint között 12, 30–50 millió forint között 3 járásban (Soproni, Fonyódi és Siófoki) fizettek a jégeső okozta kár után. A legjelentősebb, 50–100 millió forint feletti kifizetések 2 járást, a Nyírbátorit és Kecskemétit érintettek.

Viharkár az előző évhez képest nagyobb mértékben pusztított a 2018. kárenyhítési évben, a bejelentett károsodott terület 4,7 százalékát érintette, 53 járásban történt kifizetés. Egy millió forint alatt maradt a kifizetések összege 13 járásban, 16 járásban 1–5 millió forint között alakult. Tizenhárom járásban (Székesfehérvári, Móri, Ibrányi, Lenti, Kaposvári, Tamási, Vásárosnaményi, Törökszentmiklósi, Cigándi, Celldömölki, Nagykállói, Mátészalkai, Dunaújvárosi) 5–10 millió forint közé esett a kárenyhítő juttatás összege, tíz járásban pedig (Mezőtúri, Ráckevei, Csongrádi, Kecskeméti, Szerencsi, Hódmezővásárhelyi,

Berettyóújfalui, Nyíregyházi, Kisvárdai, Gyáli) meghaladta a 10 millió forintot. (14. ábra).

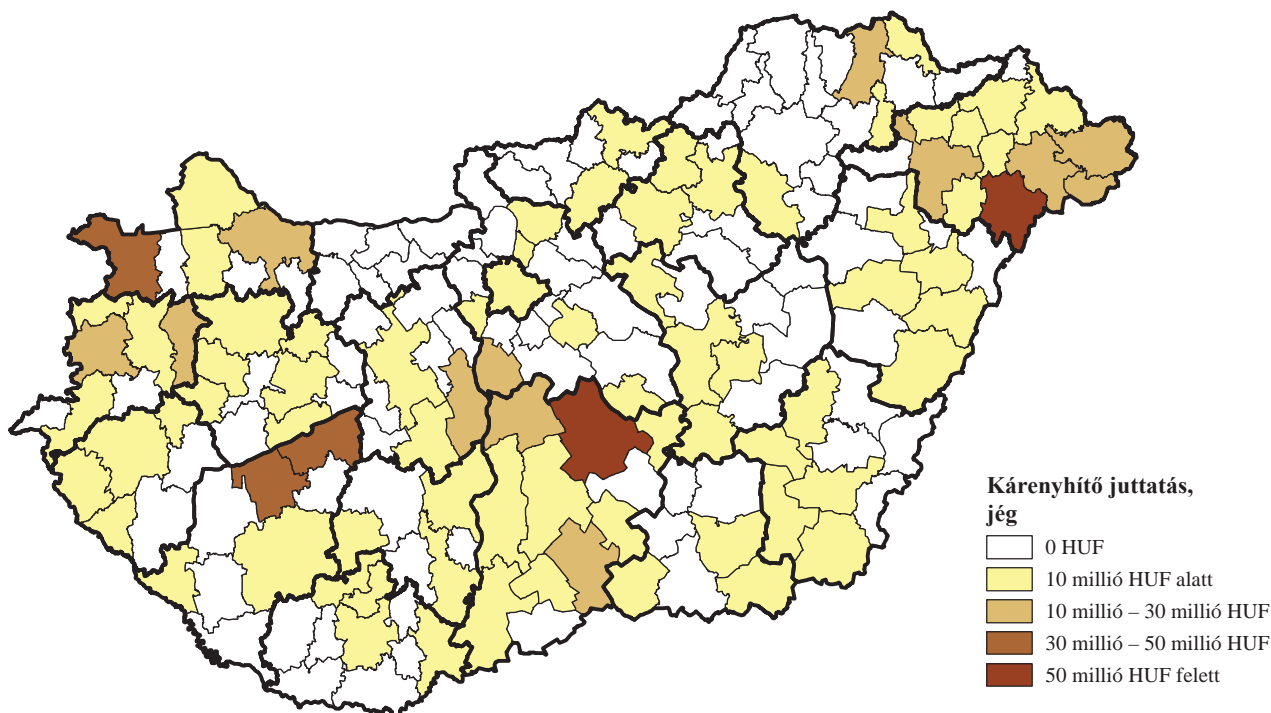
Áprilisban az átlagosnál melegebb hőmérsékleti értékek voltak, emiatt tavaszi fagykára az előző évhez viszonyítva lényegesen kevesebb bejelentés érkezett. A bejelentett károsodott terület nagysága meghaladta a 2 ezer hektárt (2017-ben 31,3 ezer hektár). A kifizetés ezen veszélynem esetében 227,3 millió forint volt, szemben az előző évi 2,3 milliárd forinttal. A 176 járásból 138-ban nem fizettek kárenyhítő juttatást 2018-ban tavaszi fagykára. A kifizetett összegek 28 járásban 5 millió forint alatt, 5 járásban 5–10 millió forint között, 4 járásban 10–30 millió forint között alakultak. Egy járásban a kifizetések meghaladták a 30 millió forintot, Veszprém megyében a Zirci járásban (15. ábra).

Ágazatonkénti bontás

Magyarországon a növénykultúrák közötti bontás alapján az összes kárenyhítő juttatásból a szántóföldi növények 49,3 százalékkal, az ültetvények 28,0 százalékkal, és a szántóföldi zöldségek 22,7 százalékkal részesedtek a tárgyévben (16. ábra).

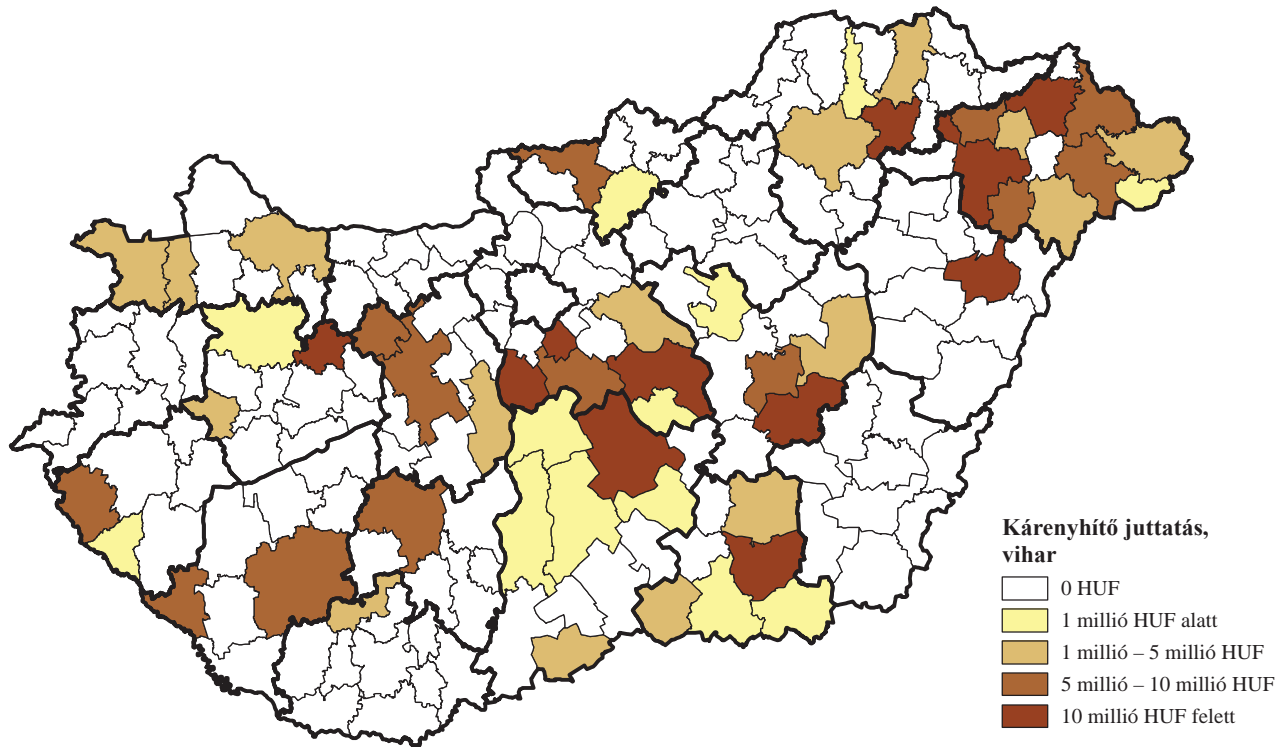
A részesedések jól tükrözik az időjárás által okozott károkat az egyes növénykultúrákban is. A szántóföldi növénykultúrákat elsősorban az aszály veszélyezteti, ami 2017-ben is jelentős mértékű, de 2018-ban még jelentősebb károkat idézett elő. A károokra 2018-ban 3,9 milliárd forintot fizettek a termelőknek, ami az

13. ábra: Jégkára kifizetett kárenyhítő juttatás járásonkénti alakulása 2018-ban

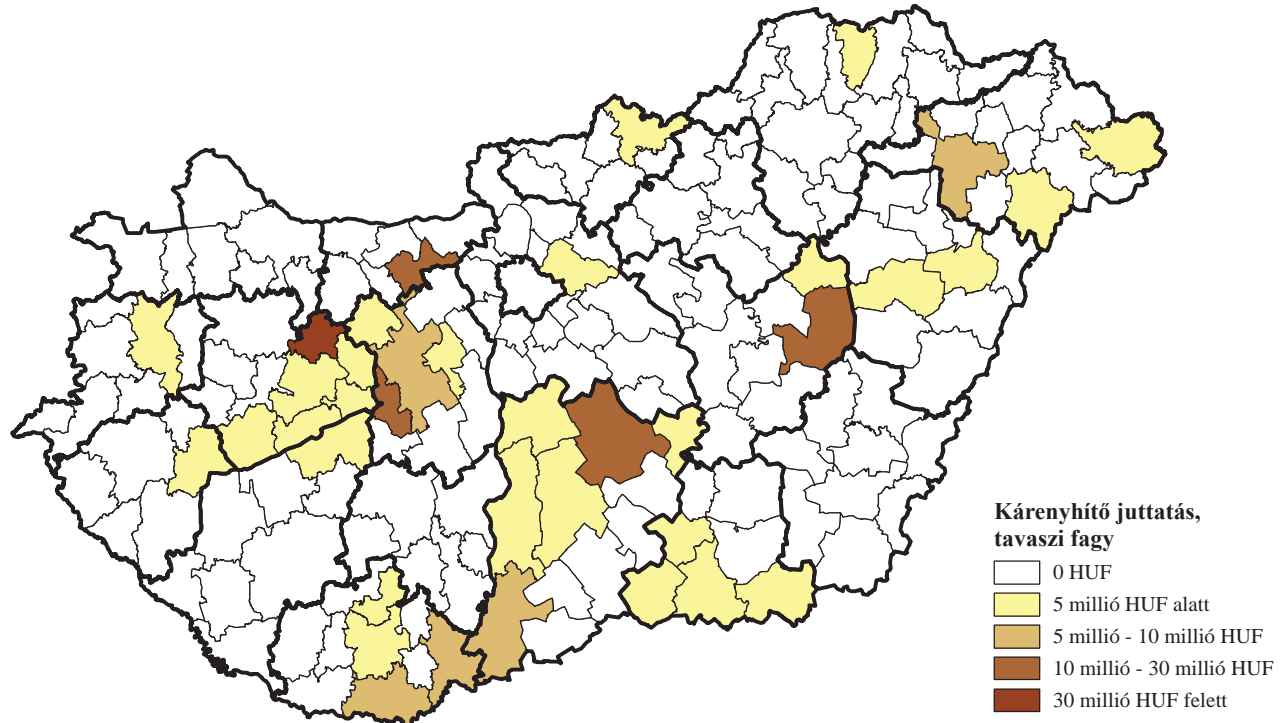
Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

14. ábra: Viharkárra kifizetett kárenyhítő juttatás járásonkénti alakulása 2018-ban

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

15. ábra: Tavaszi fagykára kifizetett kárenyhítő juttatás járásonkénti alakulása 2018-ban

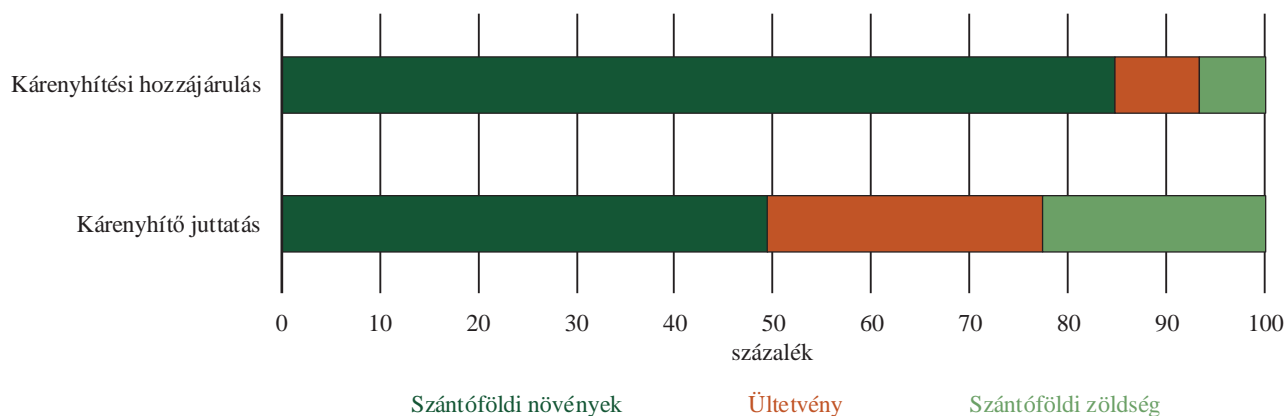
Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

előző évi kifizetés kétszerese. Az aszályra különösen érzékeny kukorica esetében 2018-ban csupán 43 millió forinttal kevesebb kárenyhítő juttatást fizettek, mint 2017-ben. Az ugyancsak vízigényes napraforgóban is jelentős károkat okozott a hosszantartó csapadékmentes időszak. Az előző évhez képest közel másfélszeres volt a kifizetett kárenyhítő juttatás összege a tárgyévben. A belvízkár leginkább a vetésekben okozott komolyabb károkat, a búza esetében több, mint kétszeresére, az árpa és a tritikálé esetében pedig közel duplájára növekedett a kárenyhítő juttatások összege 2018-ban (17. ábra).

Az országban az ültetvények esetében általában a tavaszi fagy okozza a legnagyobb hozamcsökkenést. Az előző évhez hasonlóan 2018-ban is komoly kárt szenvedtek a gyümölcsösök. A korai virágzású gyümölcsösök (kajszi és mandula) és középkorai fajták

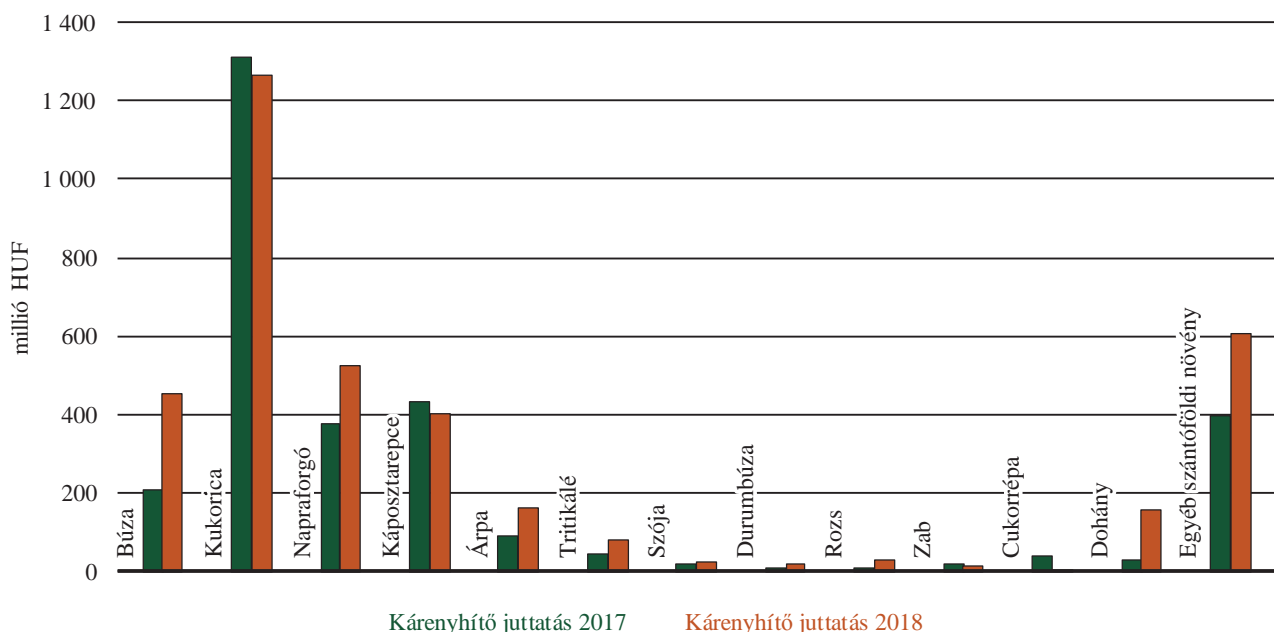
(ősziarack) számottevő károkat szenvedtek 2018-ban, a kajszinál közel ötszörösére, az ősziarack esetében pedig majdnem négyszeresére növekedett a kifizetett kárenyhítő juttatás összege az előző évhez viszonyítva. Összesen 2,1 milliárd forintot fizettek ki (2017-ben ez az érték 1,3 milliárd forinttal több volt), ennek 49,9 százalékát a kajsziarack és az ősziarack kárenyhítésére fordították. A dió, az egyéb gyümölcsféle, meggy, és a borszőlő esetében 16,7–46,3 százalékkal csökkent a kárenyhítő juttatás keretében nyújtott kárkifizetés az előző évhez képest. Figyelemre méltó mértékben csökkent a kifizetett összegek nagysága a szamócánál, ribiszkénél és almánál (80,7–99,1 százalék), nagyobb mértékben a szilvánál 56,7, a cseresznyénél 58,7, az egyéb szőlőültetvényénél 64,8 és a körténél 71,5 százalékkal. (18. ábra).

16. ábra: A főbb növénycsoportok részesedése a be- és kifizetésekből 2018-ban

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

17. ábra: A főbb szántóföldi kultúrákra kifizetett kárenyhítő juttatás alakulása

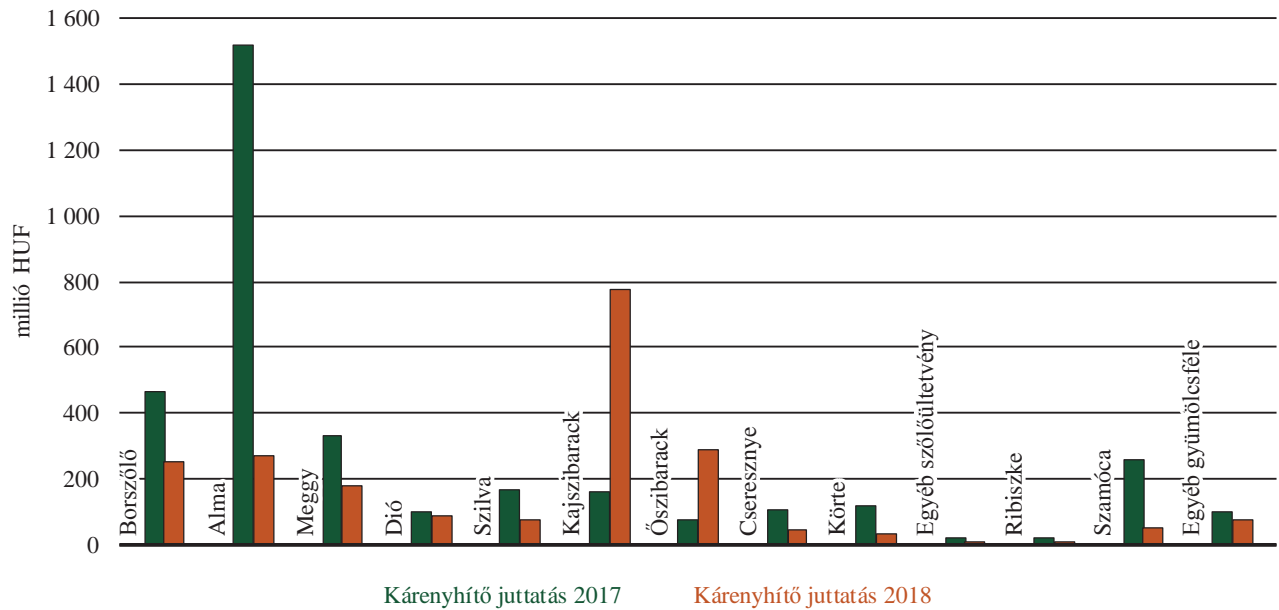

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

A zöldségfélék esetében a kifizetett kárenyhítő juttatás összege kevesebbnek bizonyult, mint az ültetések esetében, ugyanakkor 135,1 százalékkal meghaladta az előző évi összeget. A zöldségkultúrákat elsősorban az aszály (ha nem öntözöttek), valamint a jégeső veszélyezteti. A tárgyévben mindkettő jelentős károkat okozott. A tök után kifizetett kárenyhítő juttatás növekedése volt a legjelentősebb, amely 22 millió forintról 238 millió forintra emelkedett. A paprika,

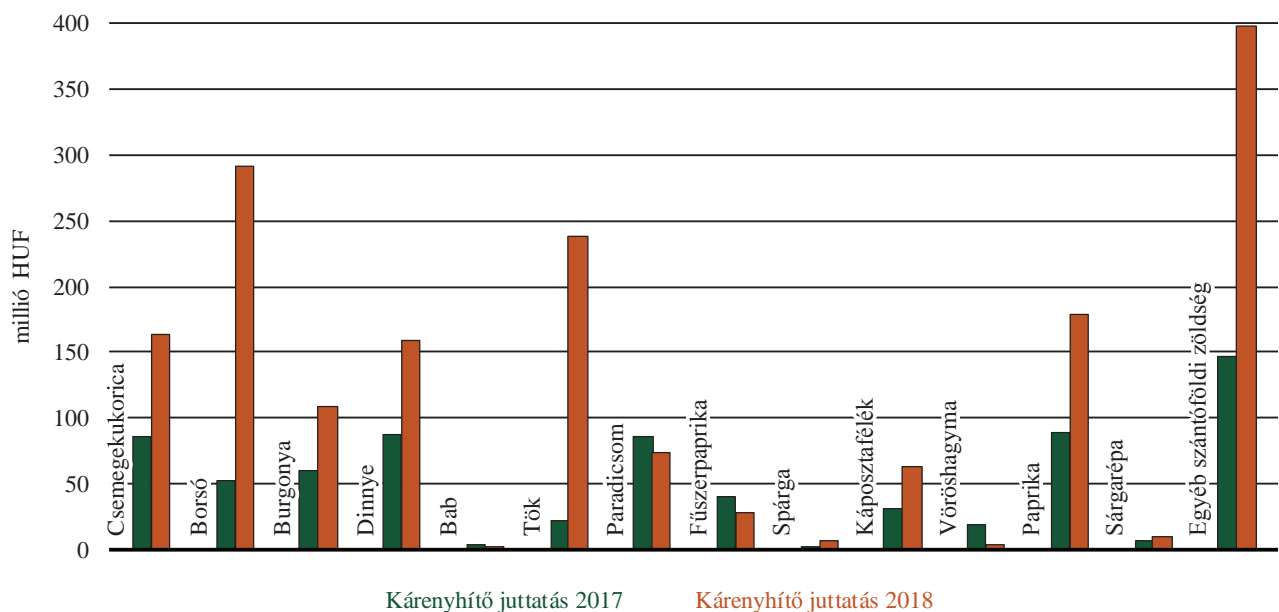
káposztafélék, spárga, csemegekukorica után kifizetett kárenyhítő juttatás 2–3-szorosára emelkedett, nagyobb mértékű (ötszörös) növekedés tapasztalható a borsó esetében. A vöröshagyma esetében a kifizetések közel ötödére csökkentek. A paradicsom utáni kifizetés 85 millió forintról 73 millió forintra, a bab utáni 4 millió forintról 3 millió forintra, a fűszerpaprika utáni 40 millió forintról 28 millió forintra mérséklődött (19. ábra).

18. ábra: A főbb ültetvénykultúrákra kifizetett kárenyhítő juttatás alakulása

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

19. ábra: A főbb zöldségkultúrákra kifizetett kárenyhítő juttatás alakulása

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

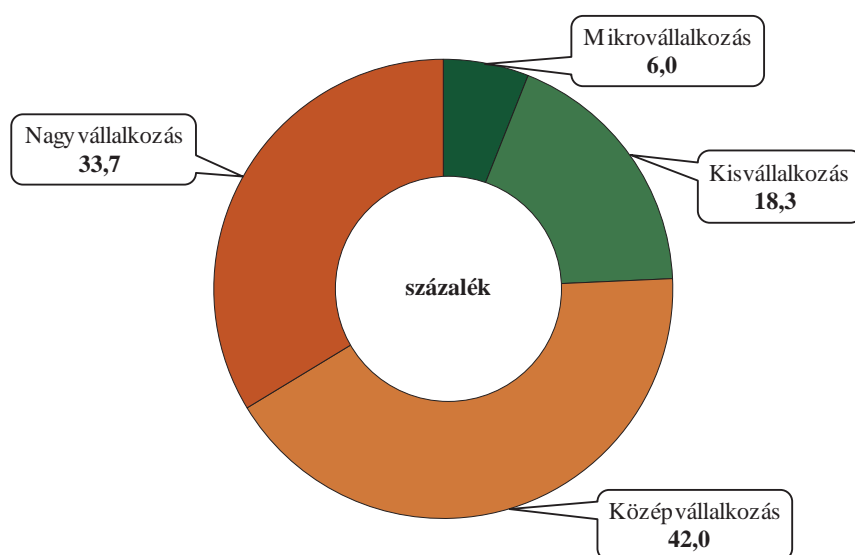
Méret szerinti bontás

A 7,6 milliárd forint kárenyhítő juttatásból a mikrovállalkozások 6,0, a kisvállalkozások 18,3, a középvállalkozások 42,0, a nagyvállalkozások 33,7 százalékban részesedtek a 2018. kárenyhítési évben. A százalékos arányokban jelentősebb elmozdulások nem történtek az egyes méretkategóriákon belül az előző évhez képest. A mikro-, és kisvállalkozások részesedése csökkent, a mikrovállalkozásoké 1,3 százalékponttal, a kisvállalkozásoké 1,0 százalékponttal esett vissza, ellenben a középvállalkozásoké 0,2 százalékponttal, a nagyvállalkozásoké 2,2 százalékponttal emelkedett. Ezáltal, az előző évhez hasonlóan, a kárenyhítő juttatásból részesedő második leg-

nagyobb csoport a nagyvállalkozásoké lett (20. ábra).

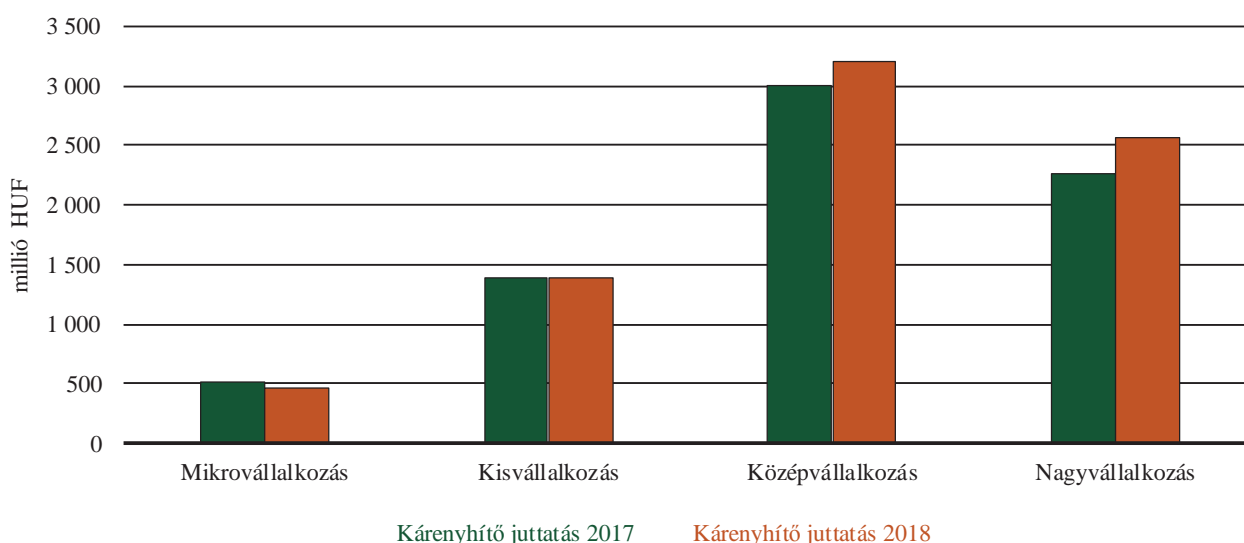
A méretkategóriákat tekintve a 2018. évben a termelőknek kifizetett kárenyhítő juttatás, a mikrovállalkozások kivételével, minden méretkategóriában nőtt, de eltérő mértékben. A nagyvállalkozások a 2017. évi összegnél 13,5 százalékkal kaptak többet. Ez, amint már korábban említésre került, összefügg a kárenyhítő juttatás igénylésében 2017-ben bekövetkezett változással, miszerint a 15 százalékot meghaladó hozamérték-csökkenésnek, ami az igénylés feltétele, már nem üzemi szinten, hanem a természetett növénykultúra esetében kell teljesülnie. A kisvállalkozások kárenyhítő juttatása 0,5 százalékkal, a középvállalkozásoké 6,7 százalékkal haladta meg, a mikrovállalkozásoké pedig 12,5 százalékkal maradt el az egy évvel ezelőtti értéktől (21. ábra).

20. ábra: A különböző méretkategóriájú termelők részesedése a kárenyhítő juttatás összegéből 2018-ban

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

21. ábra: Kárenyhítő juttatás összege méretkategóriák szerint 2017-ben és 2018-ban

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

Kárhányadok

Járásonkénti bontás

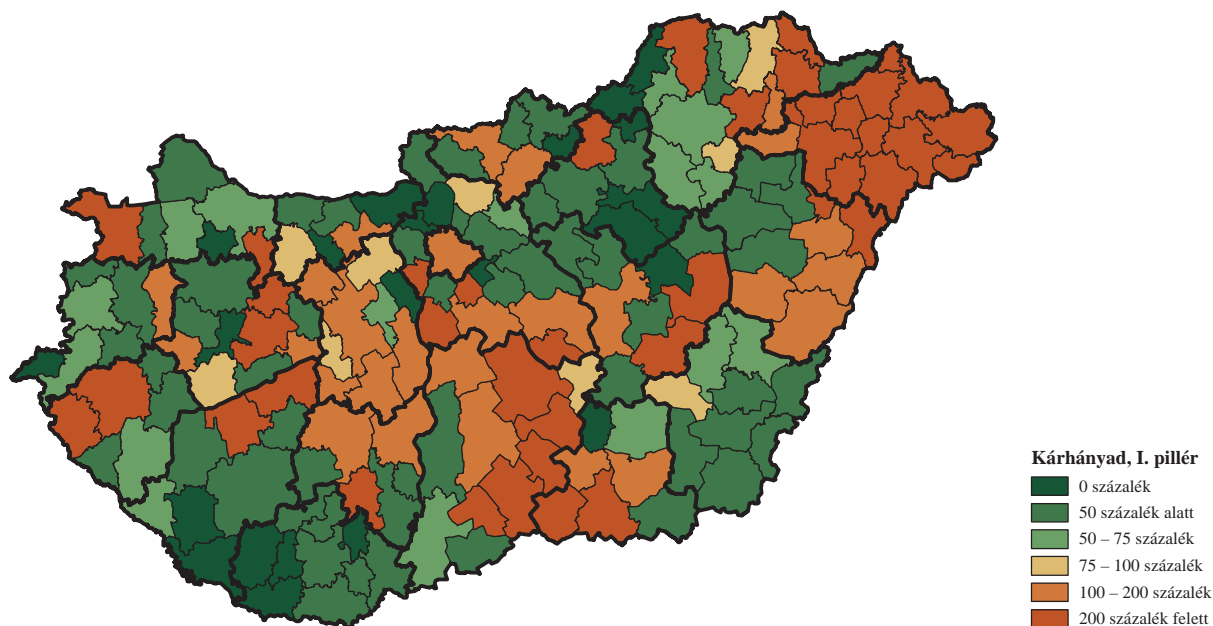
A kifizetett kárenyhítő juttatás és a befizetett kárenyhítési hozzájárulás hányadosaként számolt kárhányad értéke járásonként eltérően változott. A legmagasabb, 200 százalék feletti kárhányad 41 járásban fordult elő (előző évben 48-ban), ezek elsősorban Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, Bács-Kiskun megye,

Pest megye, Csongrád megye, Borsod-Abaúj-Zemplén megye, Zala megye, Veszprém megye területén található. A kárhányad 75–200 százalék között alakult 36 járásban, 75 százalék alatt 76 járásban, 23 járásban pedig 0 százalék volt (22. ábra).

Ágazati bontásban

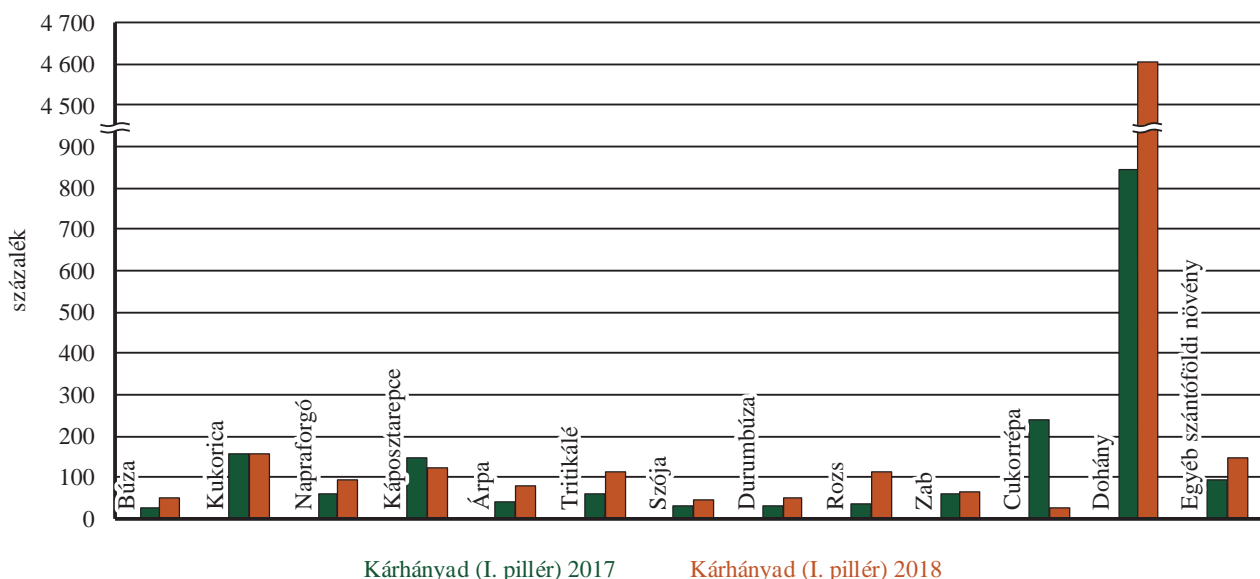
A szántóföldi kultúráknál a 2018. évet a 25–157 százalék közötti kárhányad-értékek jellemezték. A káposztarepce és a cukorrépa kivételével minden

22. ábra: Kárhányadok járásonkénti alakulása az I. pillérben

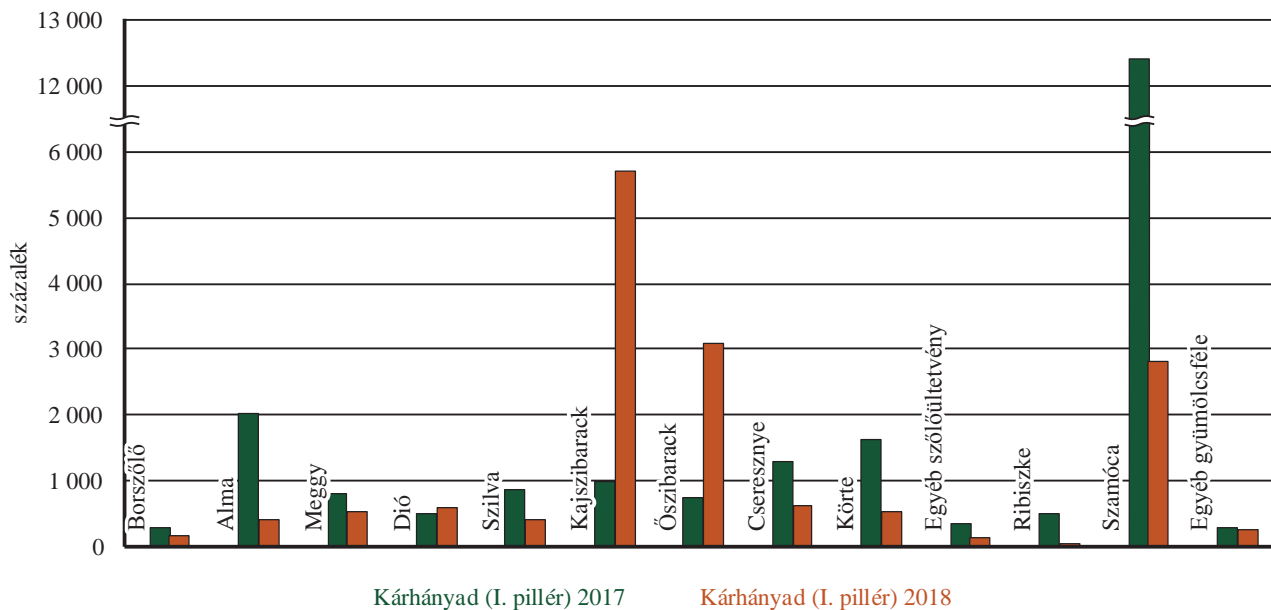
Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

23. ábra: A főbb szántóföldi kultúrák kárhányadai az I. pillérben

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

24. ábra: A főbb ültetvénykultúrák kárhányadai az I. pillérben

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

kultúrában nőtt a kárhányad A 2017-es, aszály által szintén sújtott évhez képest a kukoricánál nem történt változás (maradt 157 százalék). Jelentős mértékű növekedés mutatkozott az árpnál (39-ről 77 százalékra), a rozsánál (35-ről 113 százalékra) és a tritikálénál (61-ről 115 százalékra). Legmagasabb kárhányad az előző évhez hasonlóan a dohánynál (4605 százalék) keletkezett és 3762 százalékponttal meghaladta a 2017-es értéket. A legnagyobb területen termesztett szántóföldi kultúrák közül a napraforgó 93, a búza 50 százalékos kárhányaddal rendelkezett (23. ábra).

A kárhányad-értékek az ültetvénykultúrákban 2018-ban jellemzően 142–634 százalék között alakultak, nagyságrenddel nagyobbak voltak, mint a szántóföldi növénytermesztésnél megszokottak. Ennek oka, hogy az ültetvénykultúrák jóval érzékenyebbek az időjárási tényezőkre, illetve lényegesen magasabb a hektáronkénti termelési érték, ennek megfelelően gyakrabban és nagyobb mértékben károsodnak, mint a szántóföldi növénytermesztés növényei.

A kárhányad kiugróan magas, 5705 százalék volt a kajsziibaracknál. Jelentős károkat szenvedett el még 2018-ban az őszibarack (3078 százalék), a szamóca (2821 százalék) és a cseresznye (634 százalék), (24. ábra). Alapvetően minden ültetvénykultúránál többszörös kárenyhítő juttatást fizettek ki a termelőknek, mint amennyi a kárenyhítési hozzájárulás befizetése⁸ volt. Az előző évhez viszonyítva, a kajsziibarack,

⁸ A szántóföldi kultúrák esetében a hektáronkénti 1000 forintos befizetés áll szemben a 200–300 ezer forintos hozamértékkel. Az ezen nagyságrendű hozamértékben bekövetkezett károkat kell pótolni az 1000, illetve az állami támogatást beleszámítva 2000 forintos összegből. Az ültetvényeknél 500–2500 ezer forintos hektáronkénti érték áll szemben a 3000 forintos hektáronkénti kárenyhítési hozzájárulással (állami támogatás beszámításánál 6000 forintos az összeg).

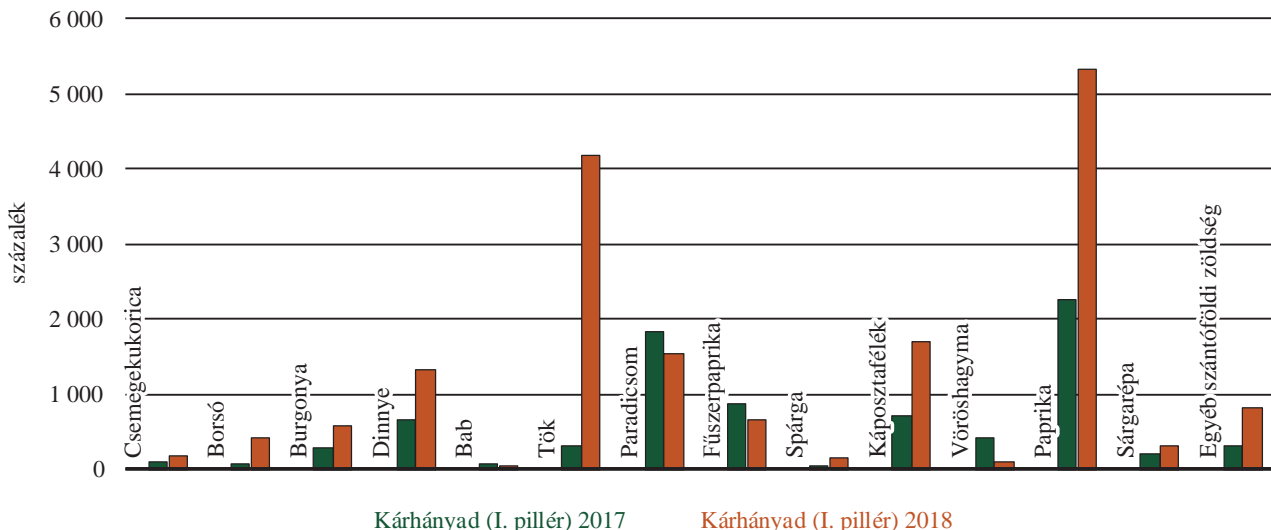
az őszibarack és a dió kivételével, az ültetvénykultúráknál jellemzően csökkent a kárhányad.

A zöldségfélékre, ha kisebb mértékben is, de szintén jellemző a magasabb kockázat és az alacsony hozamérték-arányos díj, mint az ültetvényekre. Amíg azonban az iparszerűen művelt zöldségek többnyire nettó befizetői a rendszernek (bab kárhányada 43 százalék, vöröshagymáé 99 százalék), addig a kisebb parcellákon, nem integráltan termelt növények (pl.: paprika, paradicsom, káposztafélék) esetében a befizetett kárenyhítési hozzájárulás többszörösét fizetik ki a termelőknek. A paradicsom kárhányada 2018-ban 1526 százalék, a káposztaféléké 1705 százalék, a paprikáé 5314 százalék volt (25. ábra). Az előző évhez képest nagymértékben visszaesett a kárhányad a vöröshagyma esetében (428-ről 99 százalékra), jelentősen megnőtt a töknél (közel tizennégyszeresére) és a borsónál (73-ről 423 százalékra).

Méret szerinti bontás

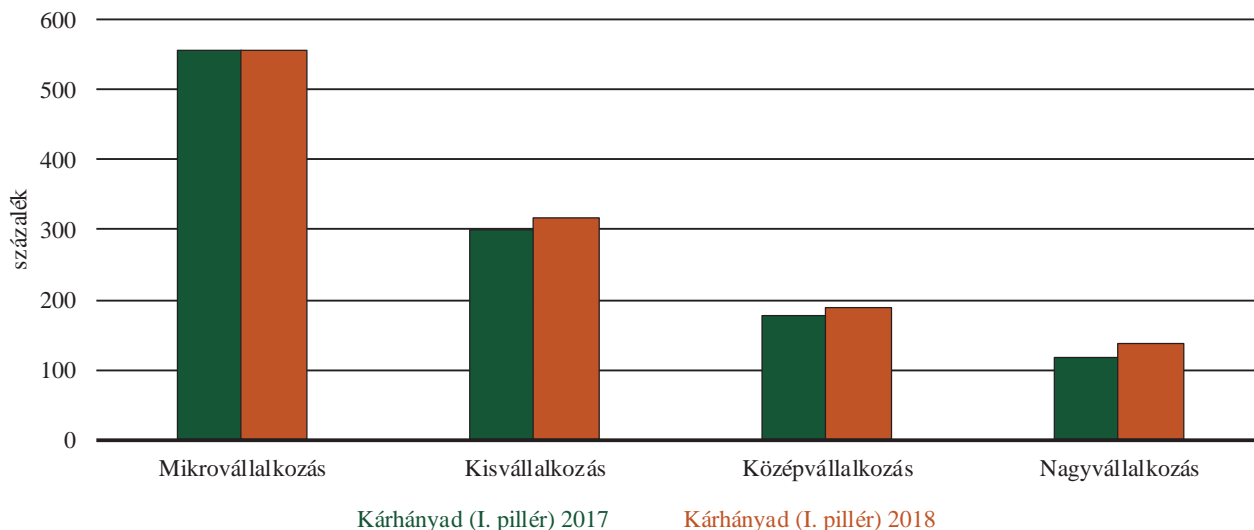
A tárgyévben a kárhányadok az egyes méretkategóriákban 136–558 százalék között változtak. A legnagyobb károkat az előző évhez hasonlóan a mikrovállalkozások szenvedték el, kárhányad értékük meghaladta az 550 százalékot. A kisvállalkozások kárhányada 317 százalékra emelkedett, a középvállalkozásoké 176 százalékról 190 százalékra, a nagyvállalkozások kárhányada 118 százalékról 136 százalékra nőtt (26. ábra).

25. ábra: A főbb zöldségkultúrák kárhányadai az I. pillérben

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

26. ábra: A kárhányadok méretkategóriánkénti alakulása az I. pillérben 2017–2018-ban

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

A II. pillér részletes eredményei

Részvétel

Járásonkénti bontás

A díjtámogatásban részt vevő gazdaságok száma 7,0 százalékkal emelkedett a II. pillérben 2018-ban. A díjbevételek valamivel szerényebb mértékben, de szintén növekedtek 1,3 százalékkal, 10,4 milliárd forintról 10,5 milliárd forintra (6. táblázat).

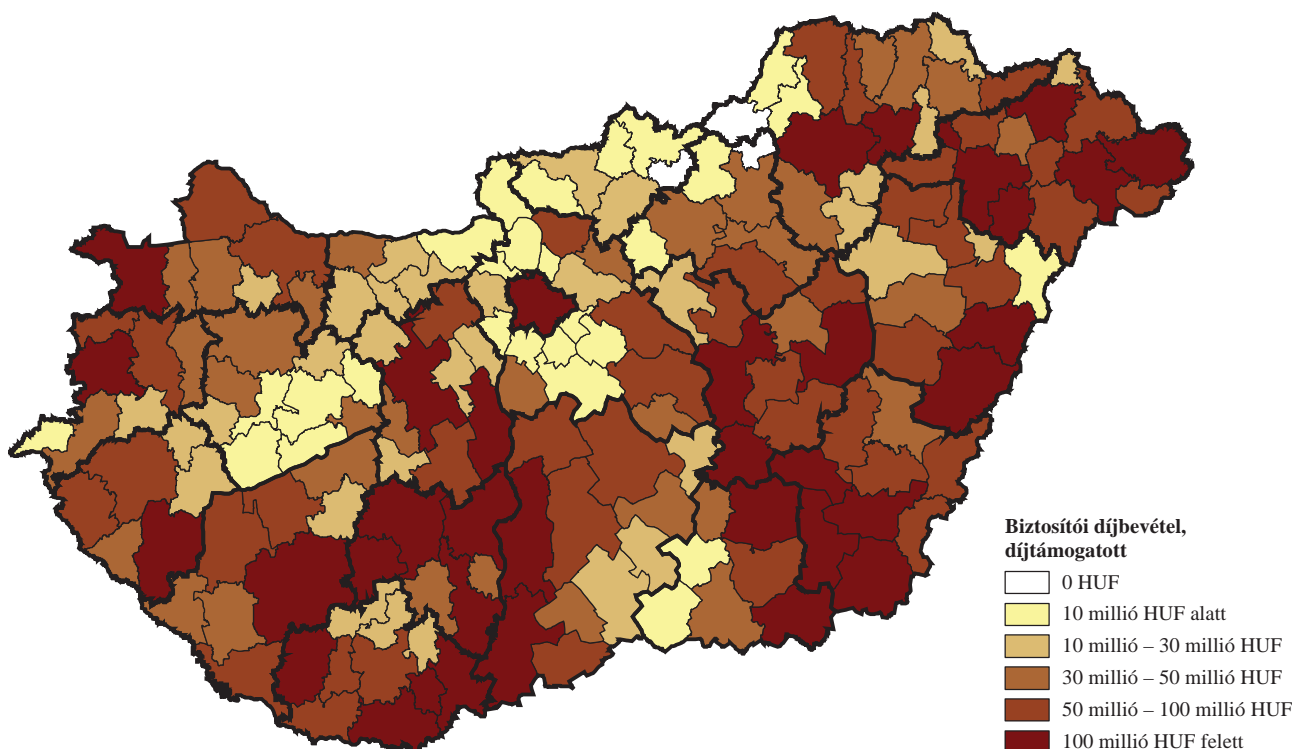
A díjbevételek járásonkénti alakulását tekintve elmondható, hogy a 176 járásból harmincötben (19,9 százalék) a díjtámogatott biztosítások díjbevétele meghaladta a 100 millió forintot, jellemzően az Alföld területén, valamint Dunántúlon Tolna, Somogy, Baranya és Fejér megye járásaiban. A járások 25,0 százalékánál (44 járás) a díjbevételek 50–100 millió forint, 19,3 százalékában (34 járás) pedig 30–50 millió forint között alakultak az aktuális évben. A járások több mint harmadában (60 járás) a terme-

lői befizetések nagyságrendje kevesebb mint 30 millió forint volt. Az előző évhez hasonlóan 3 járásban (Ózdi, BÉlapátfalvai és Bátorterenyei) 2018-ban sem kötöttek díjtámogatott biztosítást (27. ábra).

A díjtámogatott biztosításokhoz köthető kiegészítő⁹ biztosítások népszerűsége töretlen, 3 járástól eltekintve mindenhol éltek ezzel a lehetőséggel a gazdák. A kiegészítő biztosítást is kötő gazdaságok száma 8,0 százalékkal nőtt az aktuális évben, ugyanakkor e biztosítások díjbevétele 2,5 százalékkal csökkent 379,4 millió forintról 369,9 millió forintra (6. táblázat).

A Mohácsi és a Siklói járásokban a bevétel meghaladta a 10 millió forintot, tizenhat járásban (9,1 százalék) pedig 5–10 millió forint közé esett. A járások zömében (88,1 százalék, 155 járás) a kiegészítő biztosítás díjbevétele 5 millió forint alatt maradt. Három járásban, így a Bátorterenyei, az Ózdi és a BÉlapátfalvai járásokban nem kötöttek kiegészítő biztosítást 2018-ban (28. ábra).

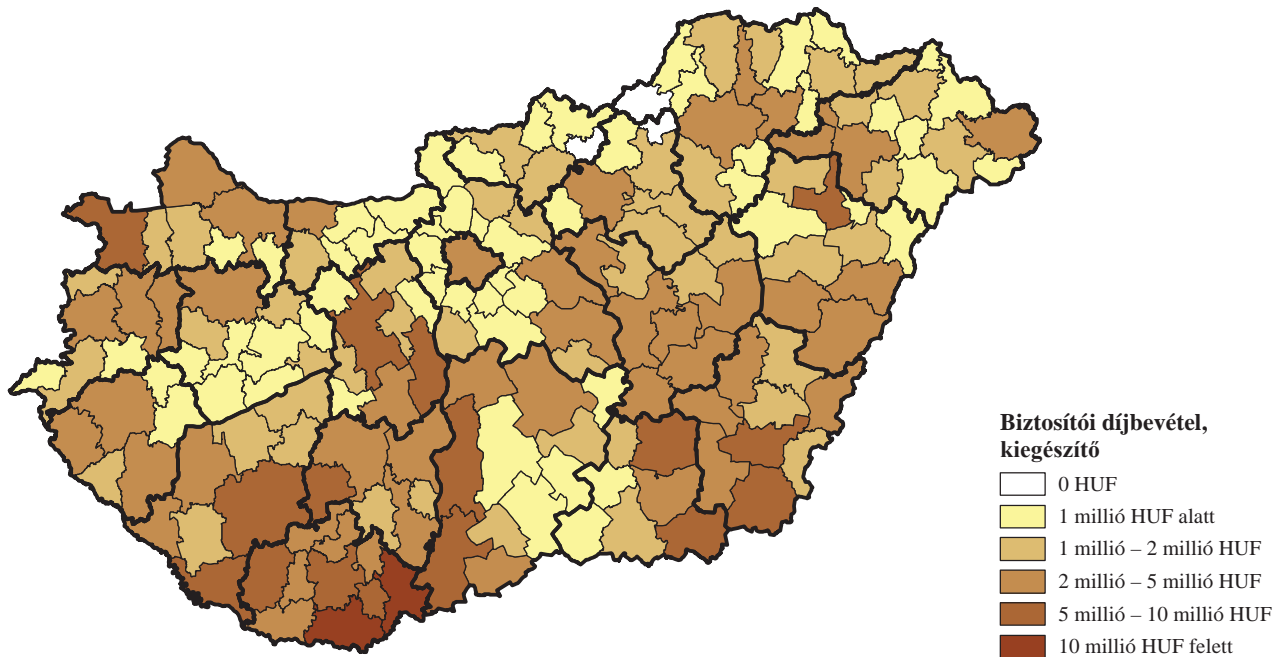
27. ábra: A díjtámogatott biztosítások díjbevétele járásonként

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

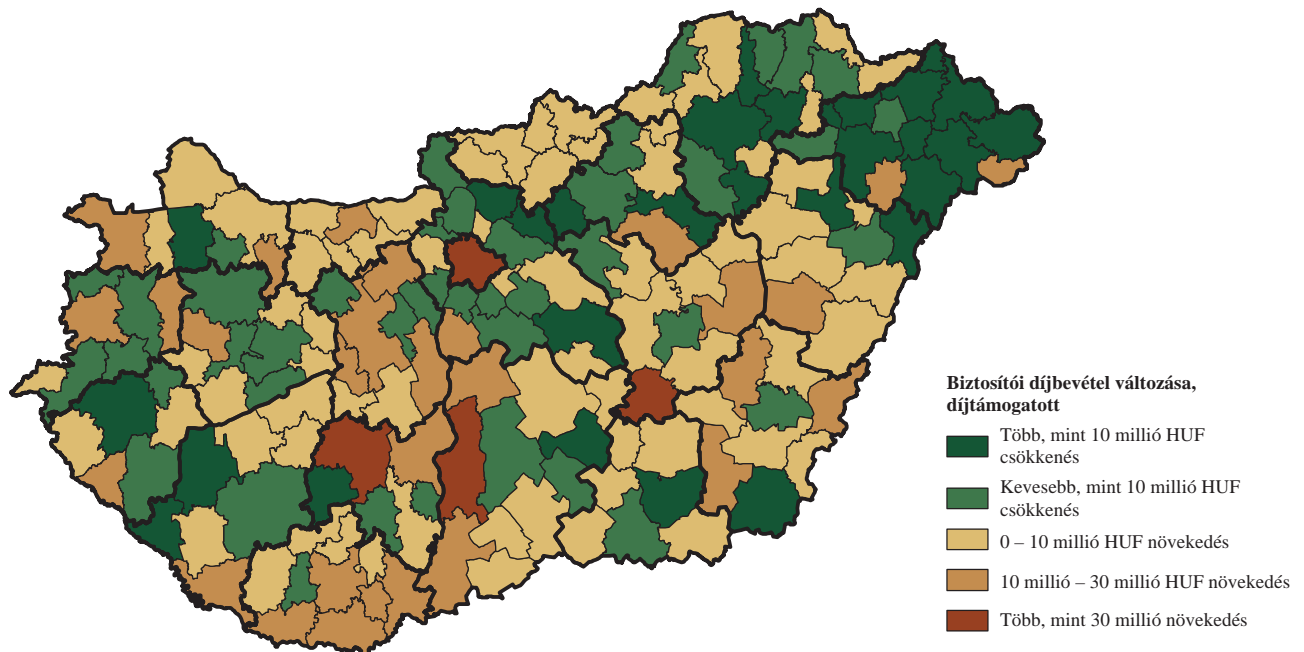
⁹ A biztosítók által szolgáltatott adatok szerint minden veszélynem szerepel a kiegészítő biztosításnál is. A cél, hogy kiegészítsék a termelői fedezetet jég-, tűz- és vihkár esetén. Így amíg a díjtámogatott biztosítás csak a 30 százaléknál nagyobb károk esetén fizet kártérítést, e biztosítással már az 5 és 30 százalék közötti károk is téríthetők, illetve termelői szempontból fedezhetővé válnak.

28. ábra: A kiegészítő biztosítások díjbevétele járásonként

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

29. ábra: A díjtámogatott biztosítások díjbevételeinek változása 2017-ről 2018-ra járásonként

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

Az egyes járásokat nézve elmondható, hogy a kiegészítő biztosítások díjbevétel-eloszlása jórészt követte a díjtámogatott biztosítások területi elhelyezkedését. Ugyanakkor például Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, Bács-Kiskun megyében, a Dunántúl nyugati területein (ezek a területek kimagasló szereppel bírnak a gyümölcsstermesztés területén) jóval kisebb

volt a kiegészítő biztosítások elterjedtsége, mint a díjtámogatotté, aminek az a magyarázata, hogy a gyümölcsösökben már kisebb jégverés vagy tavaszi fagy is okozhat 30 százalékos hozamcsökkenést, ezért a díjtámogatott biztosítás (30 százalékos kiesés feletti térítés) önmagában is érdemi védelmet jelent (a rendkívül nagy károk és éves hozamingadozások

miatt). A gazdák gyakran meglegszenek ezzel a védelemmel, mivel a gyümölcsösök biztosítását még díjtámogatással is nagyon drágának találják.

A kiegészítő biztosítások díjbevételarányainak változását vizsgálva megállapítható, hogy a díjtámogatott és kiegészítő biztosítás összesített díjbevételén belül változás következett be 2018-ban: a kiegészítő biztosítások díjbevételének aránya 3,7 százalékról 3,5 százalékra csökkent (6. táblázat).

A díjtámogatott biztosítások díjbevételének változását vizsgálva megállapítható, hogy 2018-ban az előző évhez viszonyítva 102 járásban növekedés, 71 járásban csökkenés mutatkozott, 3 járásban pedig 2018-ban az előző évhez hasonlóan nem keletkezett díjbevétel. Az összes járás közül négyben (Tamási, Budapest, Kunszentmárton és Kalocsa) (2,3 százalék) több mint 30 millió forintos, 29 járásban (16,5 százalék) 10–30 millió forint közötti, a járások 39,2 százalékában kevesebb mint 10 millió forintos díjbevétel-bővülés történt. A járások 40,3 százalékánál mérséklődött a díjbevétel, 43 járásban 10 millió forint alatti, 28 járásban 10 millió forintot meghaladó mértékben csökkent (29. ábra).

Biztosítási típusonkénti bontás

A díjtámogatott és kiegészítő biztosítások díjbevétele az előző évi 26,4 százalékos növekedéshez képest szerényebb mértékben, 1,3 százalékkal haladta meg a 2017. évi értéket. A díjtámogatott biztosítások díjbevétele 142,0 millió forinttal nőtt, a kiegészítő biztosításoké 9,5 millió forinttal csökkent. A díjtámogatott

és kiegészítő biztosítások együttes díjbevétele „A” kategóriánál 9,9 százalékkal mérséklődött 4,8 milliárd forintról 4,4 milliárd forintra, ugyanakkor a „B” kategóriánál 7,7 százalékkal 3,8 milliárdról 4,1 milliárd forintra, a „C” kategóriánál pedig 18,2 százalékkal 1,7 milliárdról 2,1 milliárd forintra növekedett.

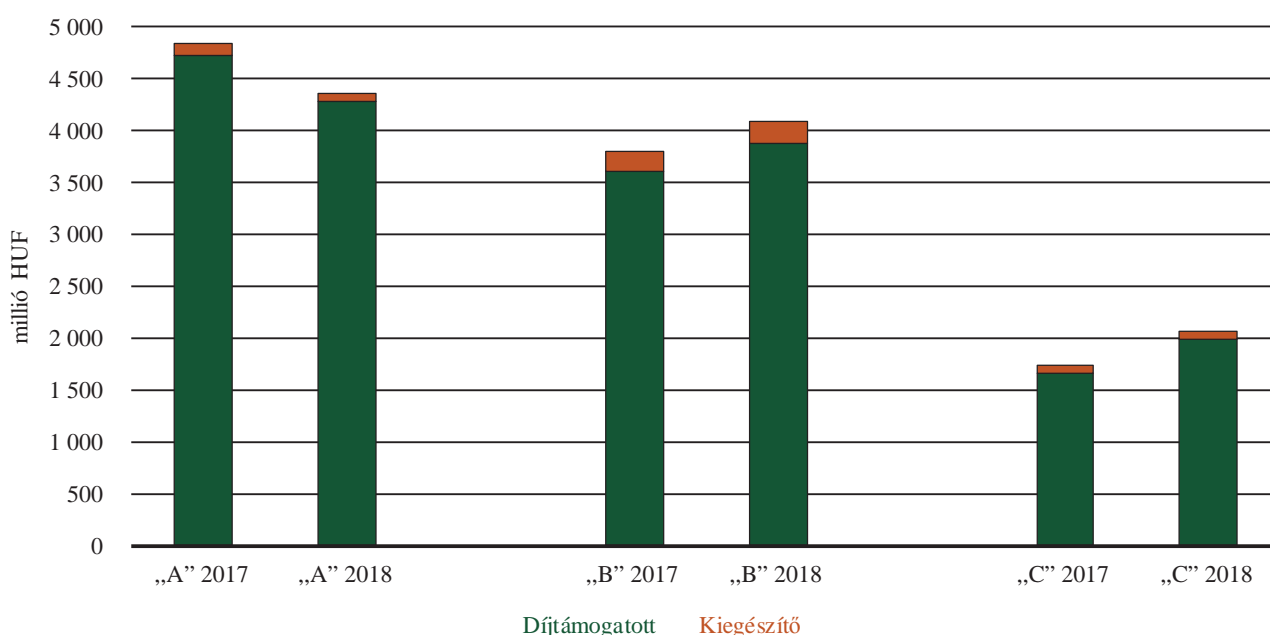
A díjtámogatott biztosítások díjbevétel változását tekintve az „A” biztosítási kategóriánál 9,5 százalékkal csökkentek, míg a „B” biztosításnál 7,5 százalékkal és a „C”-nél 19,4 százalékkal nőttek a befizetett díjak 2018-ban. A kiegészítő biztosítások bevétele egyedül a „B” típusnál emelkedett 12,0 százalékkal. Az „A” típusnál 22,5, százalékos, a „C”-nél 8,8 százalékos csökkenés következett be az aktuális évben (30. ábra).

A fentebb említettek alapján elmondható, hogy míg 2017-ben a biztosítók jelentős mértékű díjbevétel-növekedést realizálhattak, addig 2018-ban csekélyebb mértékű, 132,4 millió forintnyi bővülést könyvelhettek el.

A területi eloszlást tekintve megállapítható, hogy az „A” típusú biztosítások díjbevétele főként Észak-Magyarország északkeleti járásaira, az Alföld területére, valamint a Dunántúl déli és nyugati részére és a Duna–Tisza közti járásokra koncentrált.

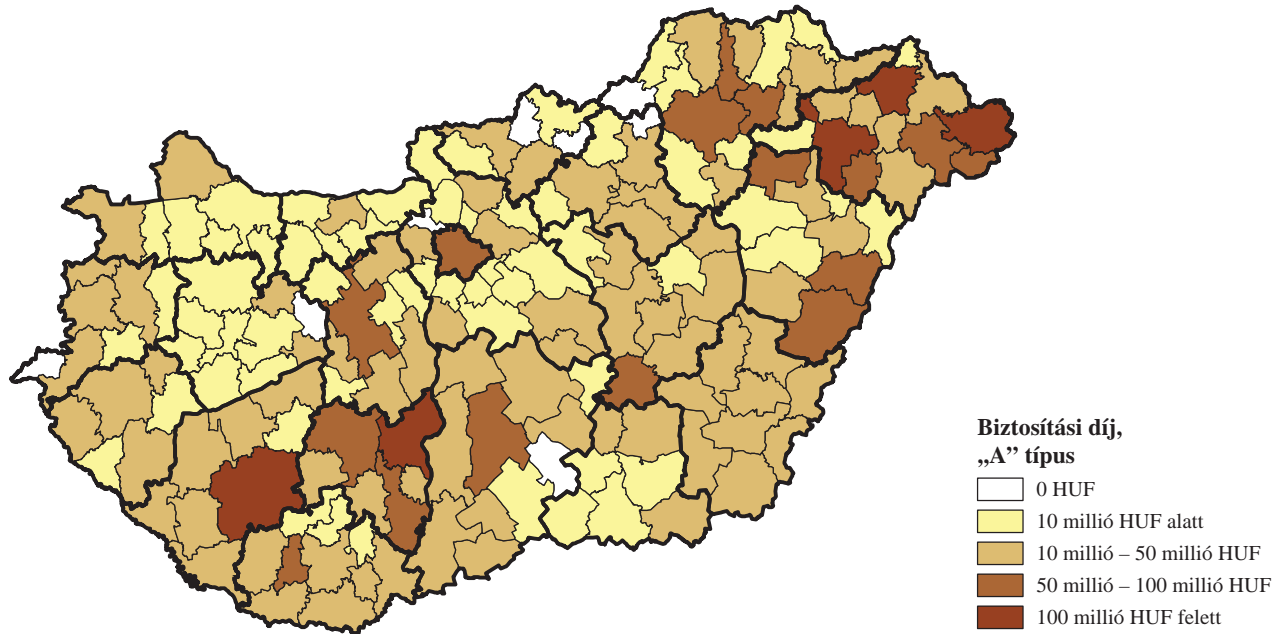
Öt járásban (Kisvárdai, Nyíregyházi, Paksi, Kaposvári és Fehérgyarmati járások) 100 millió forint felett alakultak a díjbevételek. A járások több mint felében (56,3 százalék) 10–100 millió forint közé estek, 64 járásban (36,4 százalék) nem érték el a 10 millió forintot a befizetések. Összesen 8 járásban (4,5 százalék) nem kötöttek „A” típusú biztosítást 2018-ban (31. ábra).

30. ábra: A biztosítói díjbevételek változása biztosítási típusonként 2017-ről 2018-ra

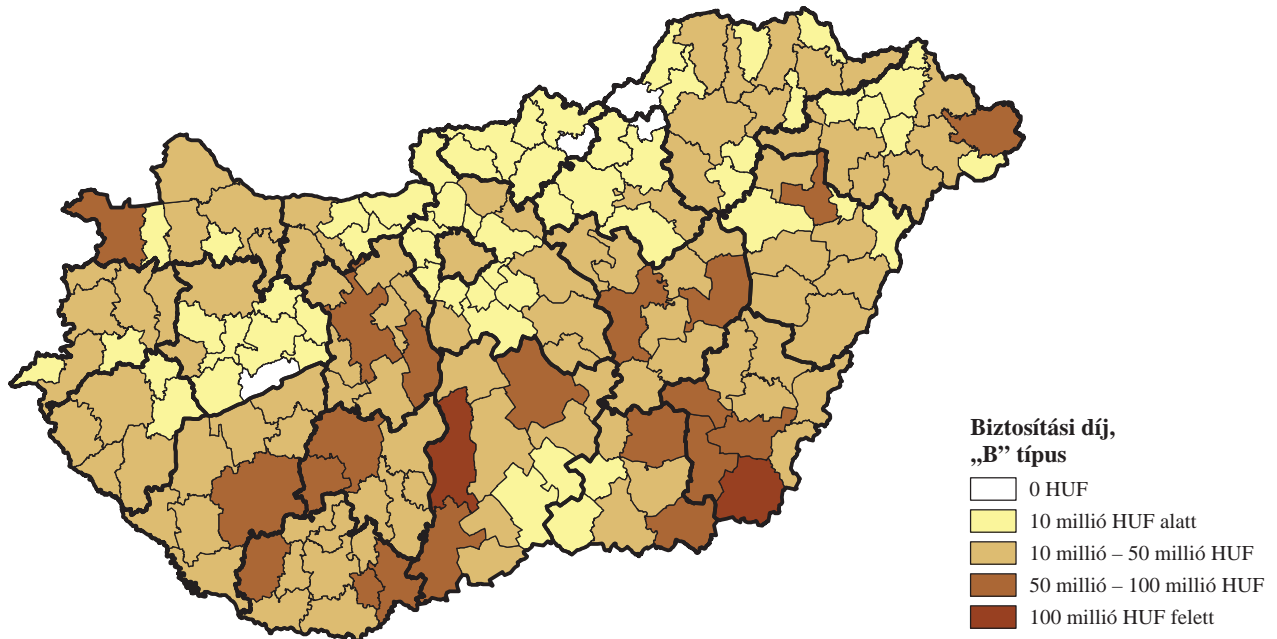
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

31. ábra: „A” típusú biztosítások díjbevétele járásonként (díjtámogatott és kiegészítő)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

32. ábra: „B” típusú biztosítások díjbevétele járásonként (díjtámogatott és kiegészítő)

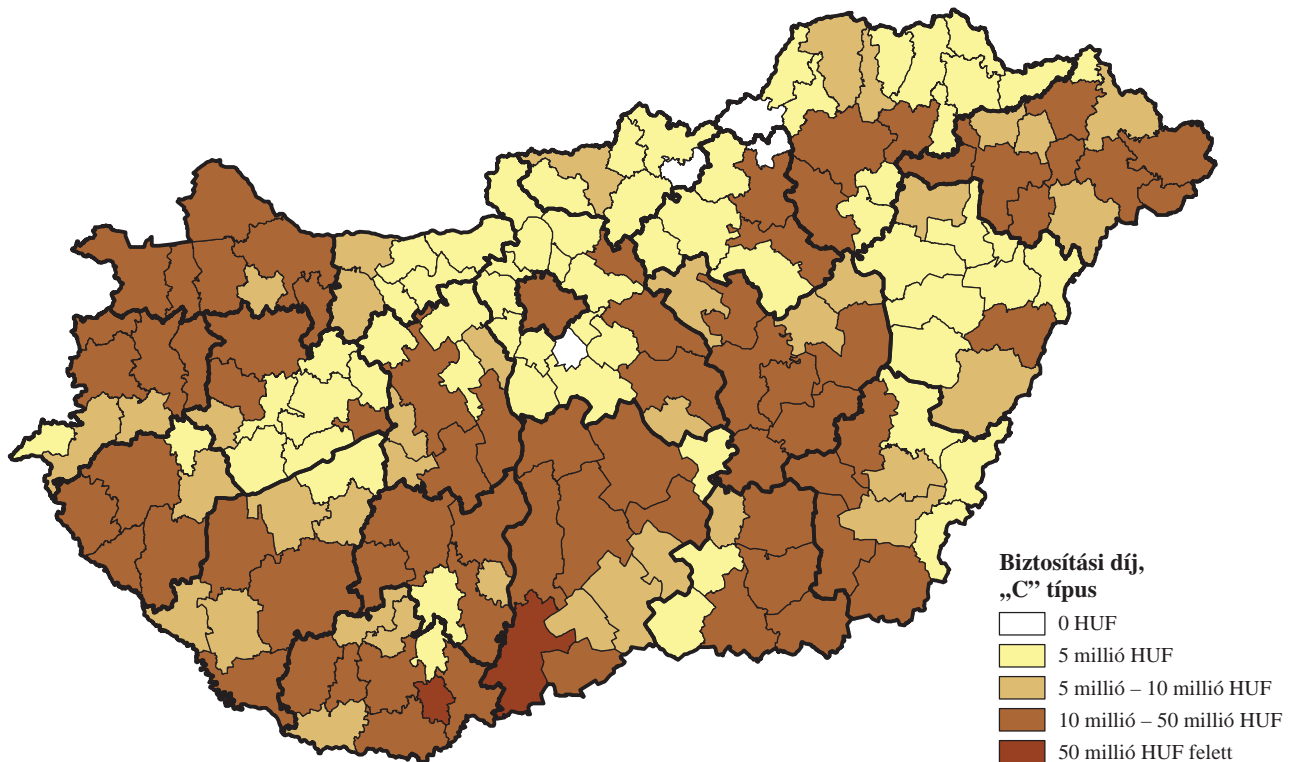

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

Az előző évvel összevetve 73 járásban nőtt a díjbevétele (legnagyobb, 30 millió forintot meghaladó mértékben Tamási és Kunszentmártoni járásokban), 97 járásban csökkent (50 millió forintnál nagyobb mértékben a Kisvárdai, Vásárosnaményi és Fehérgyarmati járásokban), míg 6 járásban egyik évben sem kötöttek „A” típusú növénybiztosítást.

A „B” típusú biztosítások esetében az összes járásból kettőben, a Mezőkovácsházai és a Kalocsai járásban 100 millió forint felett, 20 járásban (11,4 százalék) 50–100 millió forint között, 92 járásban (52,3 százalék) pedig 10–50 millió forint között alakultak a bevételek. Az Ozdi, Bátorfyerenyi, Belpátfalvai és Balatonfüredi járásokban nem kötöttek „B” típusú biztosítást

33. ábra: „C” típusú biztosítások díjbevétele járásonként (díjtámogatott és kiegészítő)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

2018-ban (32. ábra). A „B” típusú biztosítás elsősorban a nagy területen termesztett szántóföldi növények esetében volt népszerű, a díjbevétel háromnegyede e kultúrákhoz kapcsolódott.

Az egyes biztosítási típusok közül a „C” díjbevétele emelkedett leginkább 2018-ban, 19,4 százalékkal. A járásek közül száztízben volt növekedés, főként az Alföldön, a Kisalföldön, a Duna–Tisza közén, valamint Fejér megyében bővültek a díjbevételek. Csökkenés elsősorban az ország észak-nyugati részére volt jellemző.

A Bajai és a Bólyi járásban a díjbevétel összege meghaladta az 50 millió forintot. A járásek 39,8 százalékában 10–50 millió forint között, 21,0 százalékában 5–10 millió forint között, 35,8 százalékában pedig 5 millió forint alatt maradtak a befizetések. Nem kötöttek „C” típusú biztosítást négy járásban, szemben az előző évi hét járással (33. ábra).

Díjbevételek változása

A „B” típusú díjtámogatott biztosításnál összességében a biztosított területek nagysága 12,7 százalékkal, a díjbevételek értéke 7,5 százalékkal nőtt. Az összes „B” típusú biztosítás veszélynemenkénti területi eloszlását nézve megállapítható, hogy az 11,6–72,7 százalékkal emelkedett 2018-ban. A legnagyobb változás a téli fagy esetében jelentkezett, itt a biztosított terület

több mint 70 százalékkal (72,7 százalék) haladta meg a 2017. évi értéket. Ezt követték a viharok 33,7, majd az őszi fagy-biztosítások 25,4 százalékos növekedéssel. A zöldségkultúráknál minden veszélynem esetén csökkent a biztosított terület 13,0–2,3 százalékkal, míg a szántóföldi növénykultúráknál minden esetben nőtt, 12,2–72,8 százalékkal.

A „B” típusú biztosításnál a területhez hasonlóan a díjbevételek minden veszélynem esetében növekedtek. A téli fagnál 46,3, a viharnál 24,6, az őszi fagnál 10,8 százalékos díjbevétel növekedést könyvelhettek el a biztosítók.

A „C” típusú díjtámogatott biztosítás által lefedett terület nagysága összességében 7,1 százalékkal, díjbevétele nagyobb arányban, 19,4 százalékkal nőtt 2018-ban. Az egyes veszélynemek közül a mezőgazdasági árvíz ellen biztosított terület 2,7-szeresére, a megkötött biztosítás díjbevétele több mint négyszeresére változott, a felhőszakadás ellen biztosított terület 1,8-szorosára, a díjbevétel pedig 2,3-szorosára nőtt. A további veszélynemeknél a biztosított terület 2,7–48,1 százalékkal nőtt az előző évihez képest, csökkenés egyedül az aszálykár ellen biztosított területeknél jelentkezett, míg a díjbevételek emelkedése 1,2–41,5 százalék között alakult (11. táblázat, 1–2. melléklet).

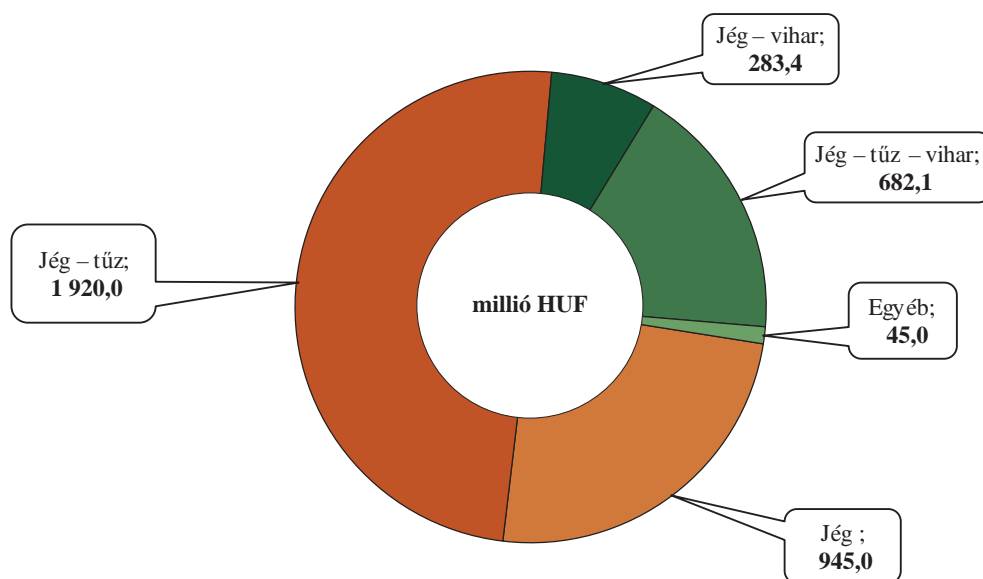
A „B” típusú biztosításnál a veszélynemenkénti eloszlást tekintve megállapítható, hogy az összes 3,9 milliárd forint díjbevétel felét jég-tűz kombinációra

11. táblázat: A „B” és „C” típusú biztosítások igénybevételének változása veszélynemenként és főbb növénycsoportonként 2018-ban

Veszélynemen	Biztosított terület változása, százalék				Díjbevétel változása, százalék			
	Szántóföldi növénykultúrák	Ültetvények	Zöldség-kultúrák	Összesen	Szántóföldi növénykultúrák	Ültetvények	Zöldség-kultúrák	Összesen
„B” típusú biztosítások								
Jégeső	113,6	90,4	96,5	112,6	111,4	92,0	97,6	105,8
Őszi fagy	132,1	–	87,0	125,4	80,2	–	157,5	110,8
Téli fagy	172,8	0,0	–	172,7	146,8	0,0	–	146,3
Tűz	112,2	103,2	97,7	111,6	105,4	109,8	62,0	101,5
Vihar	135,9	156,9	90,6	133,7	124,1	189,4	109,2	124,6
„B” típusú biztosítások összesen	113,7	90,7	96,8	112,7	112,6	95,1	98,1	107,5
„C” típusú biztosítások								
Aszály	93,6	0,0	1 188,1	95,8	105,3	0,0	528,7	104,9
Felhőszakadás	184,8	143,9	231,6	175,2	228,3	219,8	238,9	226,0
Jégeső	107,3	71,8	150,7	107,4	119,0	87,8	143,4	115,9
Mezőgazdasági árvíz	251,0	0,0	23 000,0	270,7	397,2	0,0	4154,5	437,1
Őszi fagy	–	–	–	–	–	–	–	–
Tavaszi fagy	120,2	73,6	492,6	102,7	71,2	100,7	179,1	101,2
Téli fagy	143,7	–	–	148,1	114,7	–	–	120,1
Tűz	123,1	59,9	167,0	122,3	111,8	55,1	642,3	103,7
Vihar	132,2	30,4	193,9	132,0	141,4	68,1	330,0	141,5
„C” típusú biztosítások összesen	107,5	69,1	153,9	107,1	122,3	93,0	175,5	119,4

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

34. ábra: A biztosítói díjbevételek veszélynemenkénti megoszlása a „B” típusú díjtámogatott biztosítás esetén

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

fizették ki 2018-ban. Ezt követte a jégeső 24,4 százalékkal, majd a jég-tűz-vihar kombináció 17,6 százalékkal. A jég-vihar 7,3, az egyéb kár kategória 1,2 százalékban részesedett a „B” típusú díjtámogatott biztosítás bevételeiből (34. ábra).

A „C” típusnál a veszélynemenkénti eloszlást vizsgálva megállapítható, hogy az összes biztosítói díjbevételeiből 41,2 százalékot a jég-tűz biztosítás tette ki. Ezt követte a jég-tűz-vihar kombináció (22,6 százalék), majd a jég (18,1 százalék). A jég-vihar párosítás 6,3, a jég-tűz-vihar-téli fagy kombináció 1,5, az egyéb kategória 10,2 százalékos részarányt jelentett (35. ábra).

Ágazatonkénti bontás

A szántóföldi növények vetésterülete a 2017. évi vetésterülettel közel megegyezően alakult, azaz 3,8 millió hektár volt a tárgyévben (17 ezer hektárral csökkent). Pozitívum, hogy a díjtámogatott biztosítások által lefedett összes terület nagysága 1226 ezer hektárról 8,6 százalékkal 1332 ezer hektárra bővült 2018-ban. A díjtámogatott biztosítás egyes kategóriáin belül a legnagyobb területi bővülés (13,7 százalék) az „B” típusnál következett be. Ezt követte a „C” típus 7,5 százalékkal, az „A” típusú biztosítással lefedett terület pedig 1,2 százalékkal csökkent. Összességében a legmagasabb penetrációval (20,5 százalék) a „B” típus rendelkezett, miközben az „A” és „C” esetében 8,5 és 6,5 százalék volt a biztosított terület vetésterülethez viszonyított aránya.

A legnagyobb vetésterületen termesztett szántóföldi növények közül a búza és a kukorica díjtámogatott biztosítással lefedett területe 17,8, illetve 6,2 szá-

zalékkal nőtt. A káposztarepcénél 22,5, a rosznál 59,0, a durumbúzánál 45,8 százalékos növekedés jelentkezett. A napraforgó biztosítással lefedett területe 6,2 százalékkal csökkent, valamint mérséklődött a zab, a cukorrépa, a dohány, a szója és a tritikálé biztosított területe is 3,6–19,6 százalékkal.

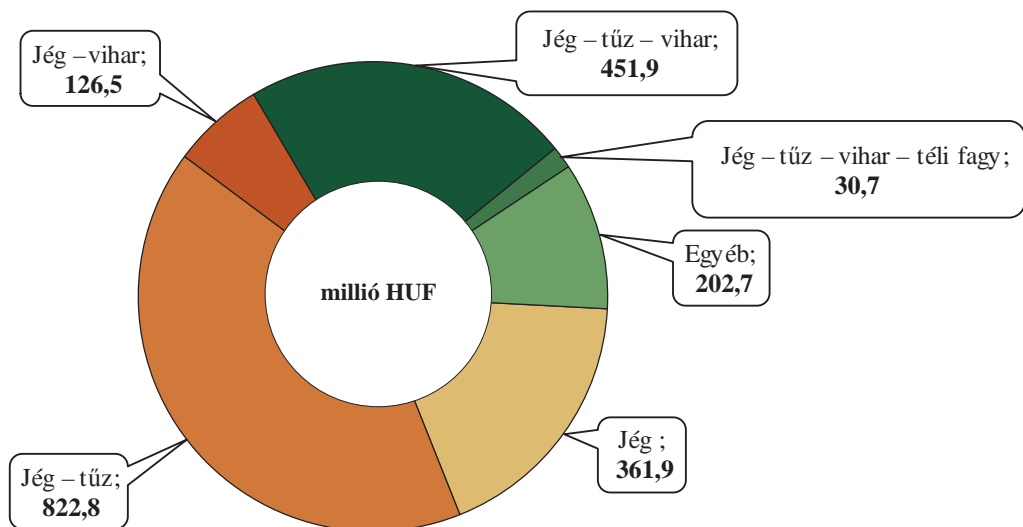
A nagyobb területen termesztett szántóföldi növények esetében a penetráció jelentősen, 2–8 százalékponttal nőtt, azaz a biztosítás által lefedett terület aránya 34–54 százalék között alakult 2018-ban. A kukoricánál azonban 3 százalékponttal csökkent a vetésterülethez viszonyított lefedettség.

Az „A” típusú biztosításnál a legmagasabb, 18,1 százalékos penetrációval a káposztarepce rendelkezett, a „B” típusnál a szója és a cukorrépa volt kiemelkedő (52,4, illetve 50,9 százalék). A „C” típusnál a dohány vetésterülethez viszonyított lefedettsége 45,9 százalék volt 2018-ban (12. táblázat).

Az ismertebb, nagyobb területen termesztett növények biztosítása elterjedtebb, a kisebb ültetvényeké pedig kevésbé, míg az igazán érzékeny, gyorsan romló állagú ültetvénykultúrákra nincs is biztosítási kínálat. A változáshoz egyrészt meg kell győzni a termelőt, aki soha nem kötött biztosítást, hogy kössön, másrészt a biztosítónak is olyan új növényeket kell biztosítani, amelyeket korábban nem vagy csak nagyon ritkán biztosított.

Az ültetvénykultúrák területe 1,0 százalékkal nőtt 2017-hez képest. Legnagyobb mértékben a dió, a cseresznye és a kajsziarack területe bővült, 2,8–3,2 százalékkal, ugyanakkor csökkent az egyik legnagyobb területen termesztett almáé 0,5 százalékkal, valamint a szamóca, ribiszke, körte és őszibarack ültetvények területe 2,7–6,9 százalékkal.

35. ábra: A biztosítói díjbevételek veszélynemenkénti megoszlása a „C” típusú biztosítás esetén

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

12. táblázat: A főbb szántóföldi kultúrák részvétele a II. pillérben

Megnevezés	Vetésterület 2018-ban, ezer ha			Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület 2017-ben, ezer ha			Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület 2018-ban, ezer ha			Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület változása ^{a)} , százalék			Lefedettség a vetésterülethez viszonyítva, százalék				
	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C	Összesen	
Búza	961	82	234	10	326	89	290	5	384	109	124	47	118	9	30	0,5	40
Kukorica	898	73	210	13	295	73	238	3	313	100	113	21	106	8	27	0,3	35
Napraforgó	603	78	151	8	238	67	155	1	223	85	103	15	94	11	26	0,2	37
Káposztarepce	335	59	-	89	148	61	-	120	181	103	-	135	122	18	-	36	54
Árpa	233	20	-	59	79	19	-	61	80	94	-	102	100	8	-	26	34
Tritikálé	87	5	-	9	14	4	-	9	13	85	-	102	96	5	-	11	15
Szója	60	-	36	1	36	-	31	1	32	-	88	113	89	-	52	1	54
Durumbúza	44	3	10	0,4	14	4	16	0,1	20	114	161	13	146	8	37	0,1	45
Rozs	30	1	-	2	3	1	-	4	5	77	-	199	159	3	-	14	16
Zab	26	-	4	0,2	4	-	3	0,2	3	-	82	91	83	-	13	1	13
Cukorrépa	15	-	8	0,4	9	-	8	0,1	8	-	96	37	93	-	51	1	52
Dohány	4	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	80	80	-	-	46	46
Egyéb szántóföldi növény	453	1	25	33	58	1	28	38	67	90	115	117	116	0,2	6	8	15
Szántóföldi növény összesen	3 750	322	677	227	1 226	318	770	244	1 332	99	114	108	109	8	21	7	36

^{a)} Változás: 2018/2017 értéke, mely a pontos területek hányadosát jelöli, míg a táblázat csak a kerekített területek szerepelnek.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Könyvezeti Kutatások Osztályon

13. táblázat: A főbb ültetvénykultúrák részvétele a II. pillérben

Megnevezés	Ültetvény- terület 2018-ban, ha	Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület 2017-ben, ha			Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület 2018-ban, ha			Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület változása ^{a)} , százalék			Lefedettség az ültetvényterülethez viszonyítva, százalék						
		A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C				
		Összesen			Összesen			Összesen			Összesen						
Borszóló	52 807	785	-	1 957	2 743	923	-	932	1 856	118	-	48	68	2	-	2	4
Alma	24 918	4 634	-	2 233	6 867	3 259	-	1 541	4 800	70	-	69	70	13	-	6	19
Meggy	14 257	-	1 471	499	1 970	-	1 267	409	1 677	-	86	82	85	-	9	3	12
Dió	7 266	-	665	218	883	-	544	94	638	-	82	43	72	-	7	1	9
Szilva	6 586	-	531	148	680	-	547	243	790	-	103	164	116	-	8	4	12
Kajszibarack	5 572	-	741	74	814	-	728	211	938	-	98	287	115	-	13	4	17
Őszibarack	3 436	-	201	64	266	-	235	90	325	-	117	140	123	-	7	3	9
Cseresznye	2 841	-	292	97	389	-	319	151	470	-	109	156	121	-	11	5	17
Körte	2 269	556	-	223	779	402	-	164	565	72	-	73	73	18	-	7	25
Egyéb szőlőültetvény	1 836	20	-	38	58	20	-	7	27	99	-	18	46	1	-	0	1
Ribizke	1 258	-	65	0	65	-	1	1	3	-	2	0	4	-	0	0	0
Szamóca	712	-	58	6	64	-	39	2	41	-	67	28	64	-	5	0	6
Egyéb gyümölcsféle	12 789	-	257	75	332	-	205	46	251	-	80	62	76	-	2	0	2
Ültetvény összesen	136 547	5 996	4 282	5 633	15 911	4 604	3 885	3 891	12 380	77	91	69	78	3	3	3	9

^{a)}Változás: 2018/2017 értéke, mely a pontos területek hányadosát jelöli, míg a táblázat csak a kerekített területek szerepelnek.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

14. táblázat: A főbb zöldéskultúrák részvétele a II. pillérben

Megnevezés	Vetésterület 2018-ban, ha			Díjámogatott biztosítás által lefedett terület 2017-ben, ha			Díjámogatott biztosítás által lefedett terület 2018-ban, ha			Díjámogatott biztosítás által lefedett terület változása ^{a)} , százalék			Lefedtség a vetésterülethez viszonyítva, százalék		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
	Összesen			Összesen			Összesen			Összesen			Összesen		
Csemegekukorica	30 605	16 285	56	16 341	16 289	73	16 362	100	132	100	53	0	53	0	53
Borsó	23 366	13 734	144	13 878	12 186	225	12 411	89	156	89	52	1	53	52	1
Burgonya	8 120	708	39	746	800	17	816	113	43	109	10	0	10	10	0
Dinnye	4 826	1 159	25	1 185	1 085	111	1 196	94	437	101	22	2	25	22	2
Bab	2 046	699	50	749	589	0	589	84	0	79	29	0	29	29	0
Tök	2 422	149	2	151	178	63	241	120	3 825	160	7	3	10	7	3
Paradicsom	1 691	651	0	651	702	0	702	108	0	108	42	0	42	42	0
Fűszerpaprika	1 731	530	0	530	578	2	580	109	0	109	33	0	34	33	0
Spárga	1 620	31	7	38	3	0	3	8	0	7	0	0	0	0	0
Káposztafélék	1 625	165	2	167	91	4	95	55	193	57	6	0	6	6	0
Vöröshagyma	1 373	222	0	222	246	4	250	111	1 400	113	18	0	18	18	0
Paprika	1 466	379	14	393	385	28	413	102	194	105	26	2	28	26	2
Sárgarépa	1 256	230	0	230	273	0	273	119	0	119	22	0	22	22	0
Egyéb szántóföldi zöldség	18 484	3 260	2 113	5 373	3 582	3 247	6 829	110	154	127	19	18	37	19	18
Szántóföldi zöldség összesen	100 630	38 202	2 452	40 654	36 987	3 773	40 760	97	154	100	37	4	41	37	4

^{a)}Változás: 2018/2017 értéke, mely a pontos területek hányadosát jelöli, míg a táblázat csak a kerékített területek szerepelnek.

Forrás: A díjámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

Figyelemreméltó, hogy az összes ültetvényterület bővülése ellenére jelentősen (22,2 százalék) csökkent a díjtámogatott biztosítások által lefedett terület nagysága 2018-ban. A szilva, kajszi- és őszibarack, valamint a cseresznye kivételével, ahol 15,2–22,5 százalékkal bővült a biztosított terület, minden kultúránál, így a legnagyobb területen termesztett borszőlő, alma és meggy esetében is lényeges csökkenés történt.

Az ültetvénykultúrák esetében csökkent a penetráció az előző évihez viszonyítva 11,8 százalékról 9,1 százalékra. Az összes biztosítási típust figyelembe véve a legjobb penetrációja a körtének volt (24,9 százalék), ezt követte az alma (19,3 százalék), majd a kajszi (16,8 százalék) és a cseresznye (16,5 százalék). Legalacsonyabb lefedettséggel a ribizske, az egyéb szőlőültetvény és a borszőlő rendelkezett, 0,2–3,5 közötti százalékkal. Az egyes biztosítási típusokat figyelembe véve megállapítható, hogy az „A” típusú biztosításnak volt a legmagasabb penetrációja (3,4 százalék), míg a „B” és „C” kategória ültetvényterülethez viszonyított lefedettsége egyaránt 2,8 százalék volt (13. táblázat).

A zöldségkultúrák vetésterülete 10,2 százalékkal csökkent az előző évhez képest. A csemegekukorica, burgonya, bab és paradicsom vetésterülete 2–22 százalékkal nőtt. A többi szántóföldi zöldségnövény esetében 5–36 százalékos csökkenés figyelhető meg, legjobban az egyéb szántóföldi zöldségek vetésterülete csökkent, több mint 30 százalékkal az aktuális évben.

A zöldségkultúrák díjtámogatott biztosítások által lefedett területe lényegében nem változott 2018-ban. Az egyes kultúrákat tekintve legnagyobb változás a „C” típuson belül a töknél (csaknem negyvenszeres)

és a vöröshagymánál (tizennégyszeres) következett be, ugyanakkor a „B” kategóriában a töknél, a sárgarépnánál, a burgonyánál vöröshagymánál 11,0–19,6 százalékkal nőtt a díjtámogatott biztosítások által lefedett terület nagysága.

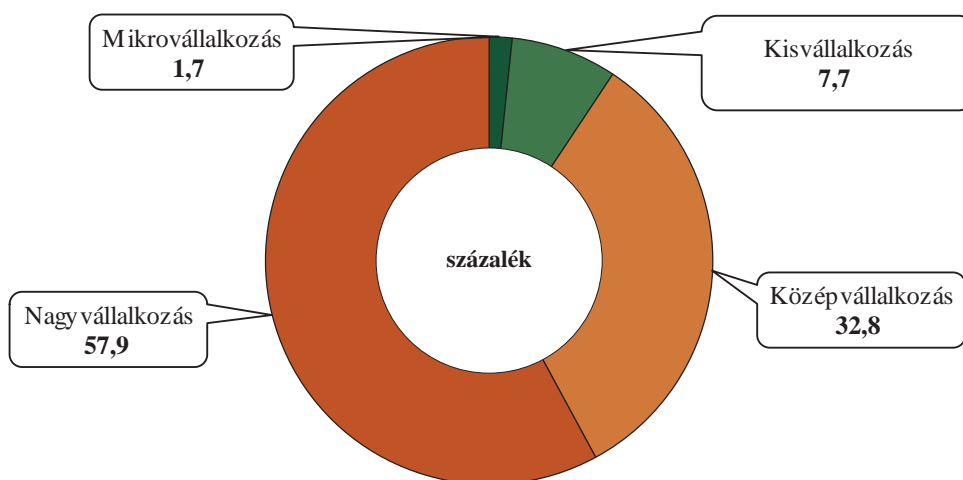
Az összes biztosítástípust figyelembe véve a penetráció a legnagyobb területen termesztett csemegekukoricánál és borsónál meghaladta az 53 százalékot. A paradicsom penetrációja meghaladta a 40 százalékot, a fűszerpaprikáé és az egyéb szántóföldi zöldségé a 30 százalékot, a bab, paprika, dinnye és sárgarépa penetrációja több mint 20 százalék volt 2018-ban. Az egyes biztosítási típusokon belül a „B” típusnál a vetésterülethez képest legmagasabb lefedettséggel a csemegekukorica és a borsó rendelkezett (53,2 és 52,2 százalék), a „C”-nél pedig az egyéb szántóföldi zöldségek (17,6 százalék, 14. táblázat).

Méret szerinti bontás

A díjtámogatott biztosítások esetében egyértelműen kirajzolódik, hogy a legnagyobb gazdaságok fordítják a legmagasabb összegeket biztosításkötésre, részesedésük kis mértékben emelkedett (57,9 százalék) az előző évi 56,4 százalékos értékhez képest. A kisvállalkozásoknál¹⁰ 0,6 százalékpontos, a mikrovállalkozásoknál 0,2 százalékpontos csökkenés következett be, valamint a középvállalkozások részaránya is mérséklődött 2018-ban 0,6 százalékponttal az előző évihez viszonyítva (36. ábra).

A kiegészítő biztosítások esetében ugyancsak a nagyvállalkozások domináltak, az összes megkötött

36. ábra: Díjtámogatott biztosítások díjállományának megoszlása méretkategóriák szerint 2018-ban

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

¹⁰ A mikro- és kisvállalkozások jellemzően kis területeken magas termelési értékű kultúrákat termesztnek, amelyeknek biztosítási díja arányosan jóval magasabb, mint a kárenyhítési hozzájárulás hektáronkénti összege a szántóföldi és ültetvénykultúrák esetében.

kiegészítő biztosítási díjból ezen szereplők 67,0 százalékot birtokoltak 2018-ban, mely 1,0 százalékponttal marad el az előző évi arányszámtól. A középvállalkozásoknál 0,6, a kisvállalkozásoknál 0,4 százalékponttal emelkedett a kiegészítő biztosítások díjállományának aránya, a mikrovállalkozások részesedése pedig változatlanul 0,8 százalék (37. ábra).

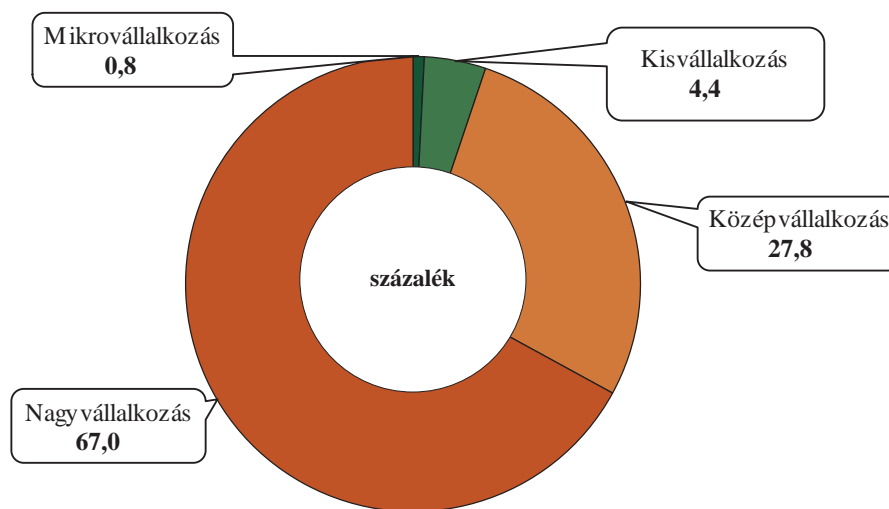
A díjtámogatott biztosítások díjállománya a nagyvállalkozásoknál 4,1 százalékkal nőtt az aktuális évben. A középvállalkozások díjállománya 0,5 százalékkal mérséklődött, a kisvállalkozásoké 6,7 százalékkal, a mikrovállalkozásoké 9,8 százalékkal csökkent (38. ábra).

Károsodás

Járásonkénti bontás

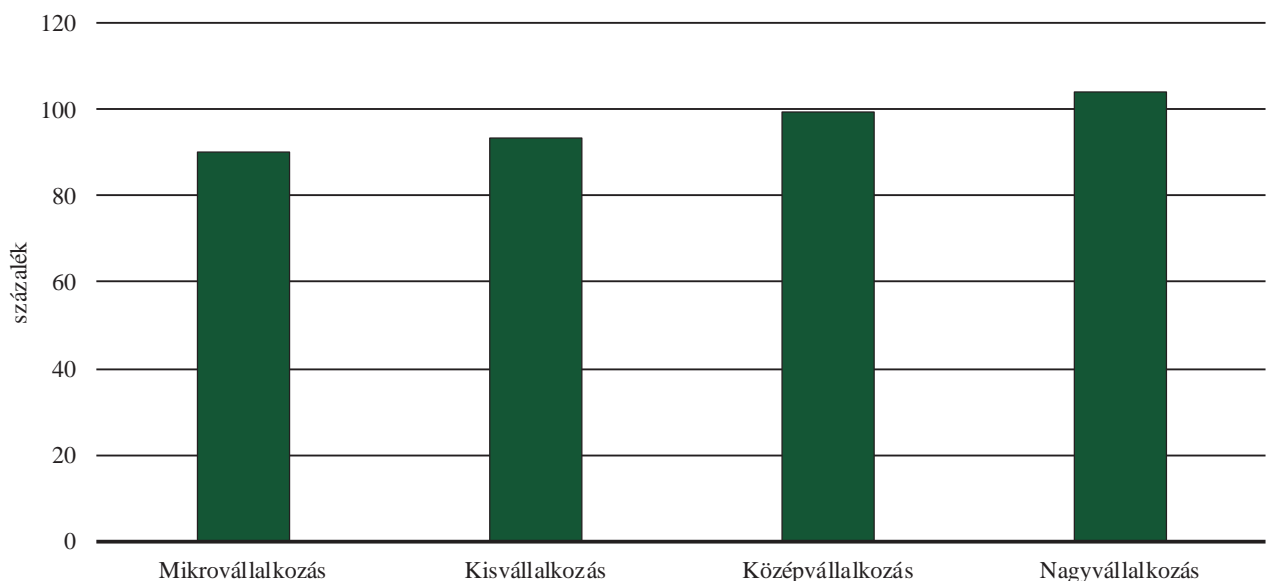
Az előző évi kedvezőtlen időjárás (jégeső, vihar és tavaszi fagy) után a tárgyévben a biztosítói kárfizetések összege (díjtámogatott és kiegészítő) közel felére csökkent 7,4 milliárd forintról 3,9 milliárd forintra, a kárhányadok aránya 34,8 százalékponttal esett vissza 71,5 százalékról 36,7 százalékra 2018-ban (6. táblázat).

37. ábra: Kiegészítő biztosítások díjállományának megoszlása méretkategóriák szerint 2018-ban

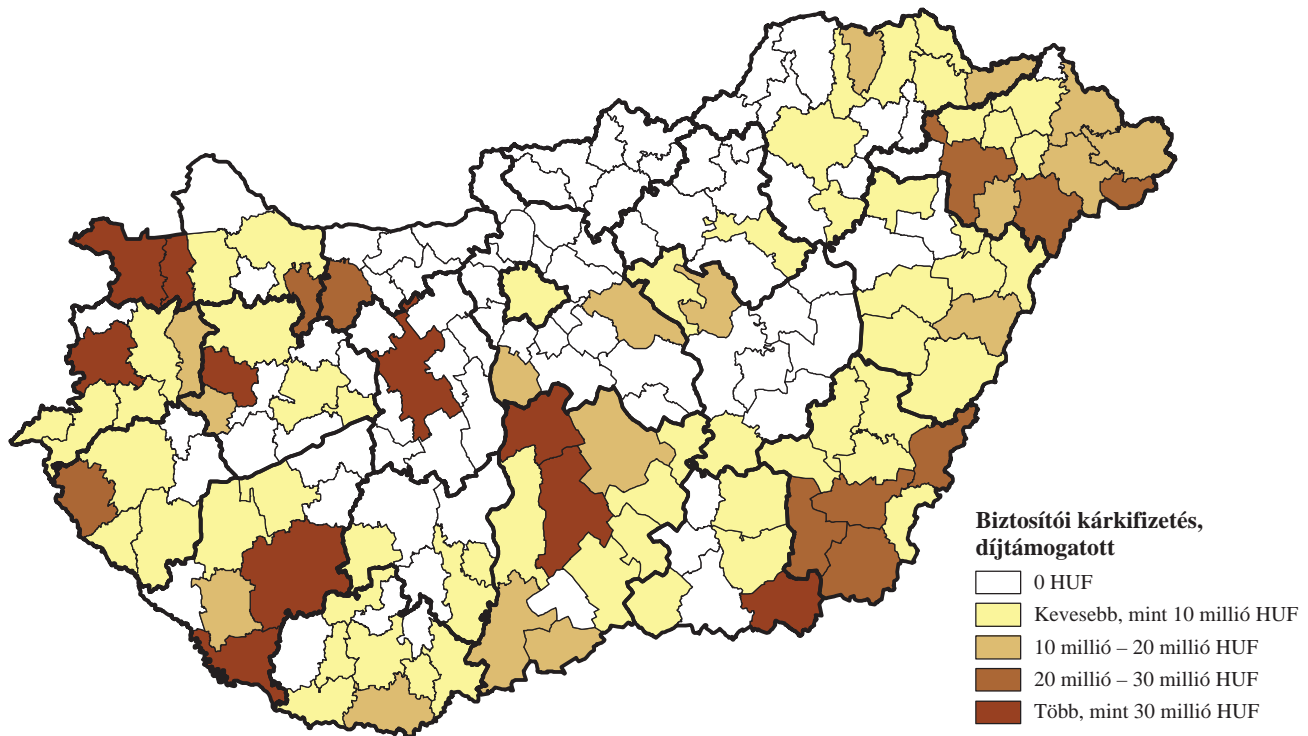
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

38. ábra: Díjtámogatott biztosítások díjállományának változása méretkategóriák szerint 2017-ről 2018-ra

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

39. ábra: A díjtámogatott biztosítások kárkifizései járásonként

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

A díjtámogatott biztosítások kárkifizéseit tekintve megállapítható, hogy nagyobb károk a Dunántúl nyugati és délnyugati részén, a Duna–Tisza közén és az Alföld déli és északkeleti térségeiben keletkeztek (39. ábra). A legjelentősebb, 30 millió forint feletti kárkifizetések 10 járásban (5,7 százalék) fordultak elő, további 10 járásban (5,7 százalék) a kiadások 20–30 millió forint között változtak. A járások 42,1 százalékában (74 járásban) a kárkifizetések nem érték el a 20 millió forintot 2018-ban, a járások közel felénél pedig (46,6 százalék, 82 járás) nem történt biztosítói kárkifizetés. A kármentes területek elsősorban Nógrád, Komárom-Esztergom, Tolna, Jász-Nagykun-Szolnok megyékben, valamint és a főváros körül helyezkedtek el.

A kiegészítő biztosítások kárkifizései is csökkentek az előző évihez viszonyítva 30,2 százalékkal, elsősorban jég- és tűzkárokra folyósítottak kevesebbet, ugyanakkor vihar- és felhőszakadaskárra nőttek a kifizetések. Téli fagy, tavaszi fagy és aszály okozta károkra az előző évvel szemben 2018-ban nem volt kiegészítő biztosításra kifizetés. A járások csaknem egyötödében (32 járásban) nem volt kárkifizetés, míg a járások 31,8 százalékánál kevesebb mint 10 millió forintos, 25,0 százalékánál 10–25 millió forint közötti, 19,9 százalékánál 25–50 millió forint közötti kártérítést fizettek ki. Kilenc járásban 50 millió forintot meghaladó kárkifizetés volt, ezek a Barcsi, Kunszentmik-

lósi, Mezőkovácsházai, Celldömölki, Székesfehérvári, Soproni, Lenti, Szombathelyi és Nyíregyházi járások (40. ábra).

A díjtámogatott biztosítások kárkifizetésének változását vizsgálva megállapítható, hogy 15 járásban (8,5 százalék) 10 millió forint feletti növekedésről, 26 járásban (14,8 százalék) 10 millió forint alatti növekedésről beszélhetünk 2017-hez viszonyítva, 54 járásban egyik évben sem történt kifizetés. A járások negyedénél csökkenés mutatkozott, melynek mértéke 27 járásban (15,3 százalék) 10–50 millió forint között, 18 járásban (10,2 százalék) 50 millió forint felett alakult (41. ábra).

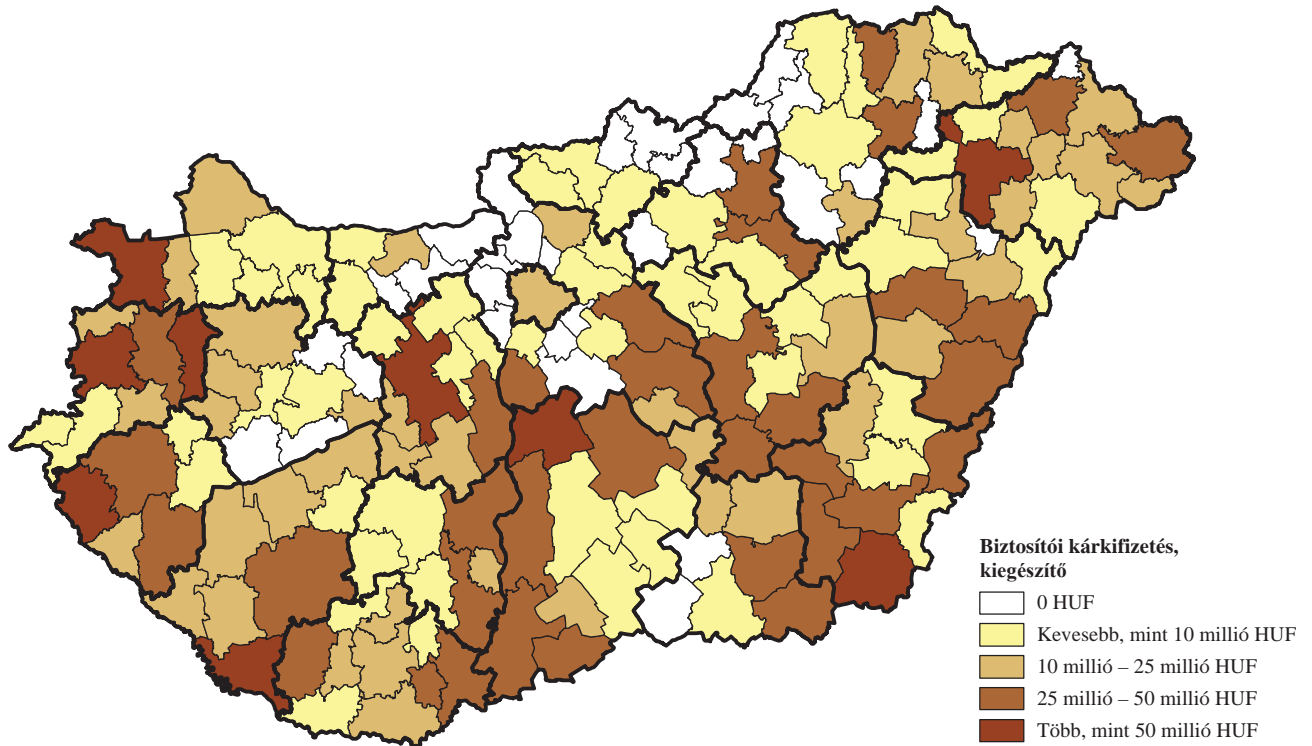
Veszélynemenkénti bontás

A veszélynemek közül a kifizetett kártérítések alapján a jégeső- és a viharkár dominált 2018-ban. Az áprilisi vihar és jégeső például nagy károkat okozott az Eger környéki szőlő- és kajszi ültetvényekben.

A legnagyobb károkat a 2017. évhez hasonlóan a jégeső okozta, itt a díjtámogatott és kiegészítő biztosítás kártérítései megközelítették a 3,2 milliárd forintot, ami az előző évi kifizetésnek megközelítőleg a fele. Ezt követte a viharkár térítése 547 millió forintos összeggel, majd az aszály 71, a tavaszi fagy 25 és az egyéb károk 22 millió forinttal (42. ábra).

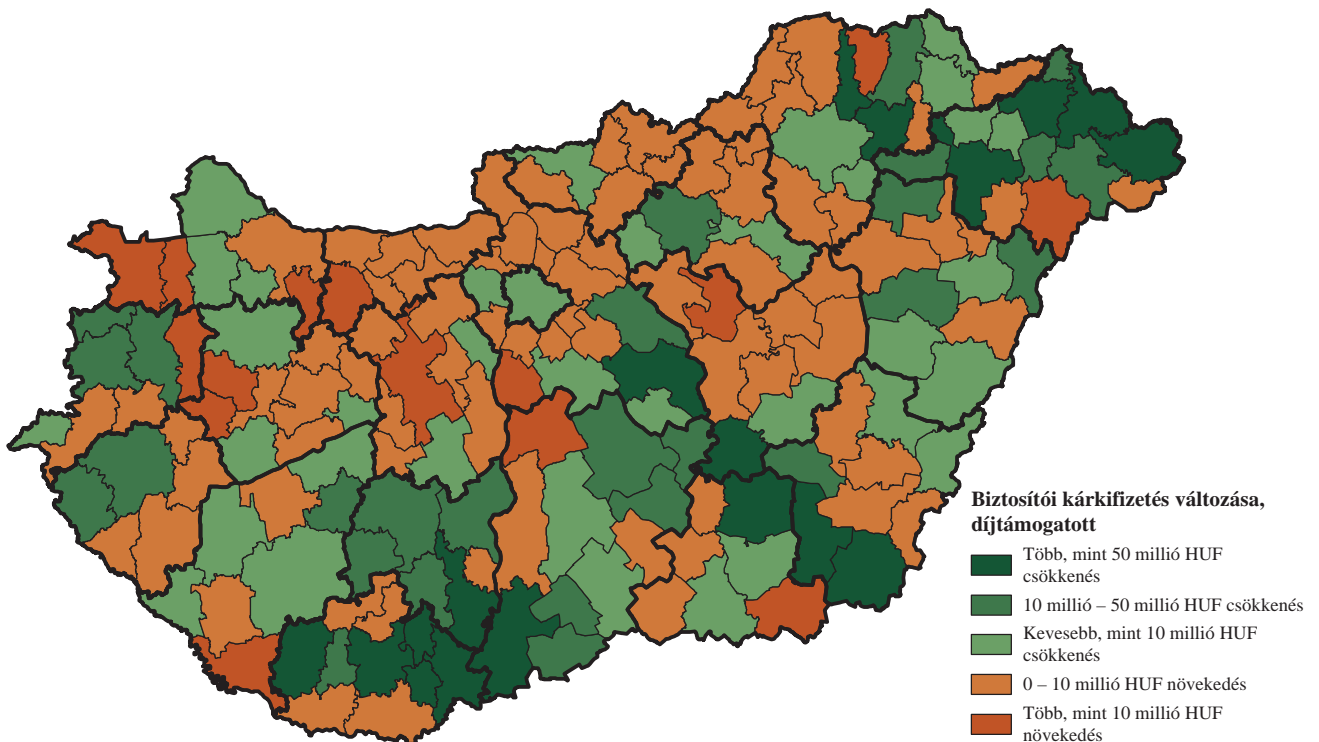
A 2018. évi káreseményeknél a kifizetések 82,8 százalékát jégesőkárra fordították a biztosítók. Terü-

40. ábra: A kiegészítő biztosítások kárkifizései járasonként

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

41. ábra: A díjtámogatott biztosítások kárkifizetésének változása járasonként 2017-ről 2018-ra

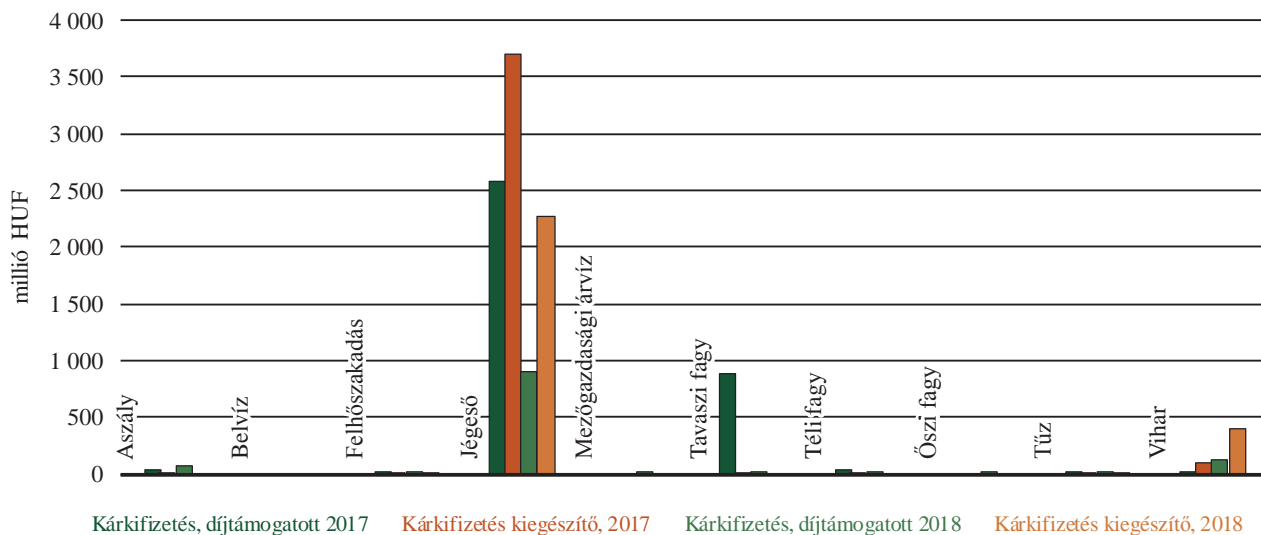
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

leti eloszlást tekintve a jégeső különösen a szabolcsi almatermelő vidékeken, a nagyobb alföldi szőlősökben, valamint Dunántúlon és az Alföldön elsősorban a káposztarepcében okozott károkat. A Kunszentmiklósi és a Soproni járásokban kifizetett kártérítés meghaladta a 100 millió forintot 2018-ban. Tizennégy járásban (8,0 százalék) 50–100 millió forint közé, 69 járásban (39,2 százalék) pedig 10–50 millió forint közé esett a

kártérítés értéke. A járások közel harmadában 10 millió forintnál kevesebb kárkifizetés volt, 34 járásban (19,3 százalék) pedig nem fordult elő jégkár (43. ábra).

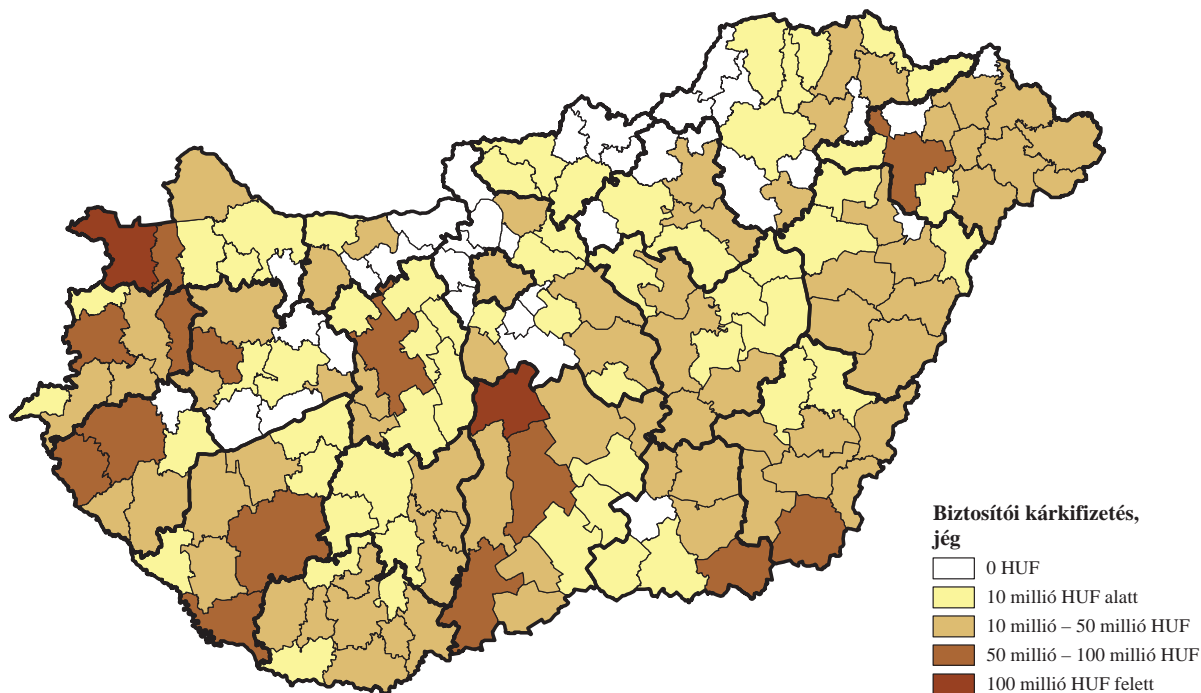
A jégeső után a viharok okozták a legnagyobb pusztítást 2018-ban. Viharkárra az összes kártérítés 14,2 százalékát fordították a biztosítók, amely az előző évihez képest (1,8 százalék) jelentősen emelkedett. A járások 7,4 százalékában, 13 járásban több mint

42. ábra: Veszélynemenkénti kártérítési összegek a díjtámogatott és a kiegészítő biztosítások esetében

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

43. ábra: Jégkárra kifizetett kártérítés járásonkénti alakulása 2018-ban (díjtámogatott és kiegészítő)

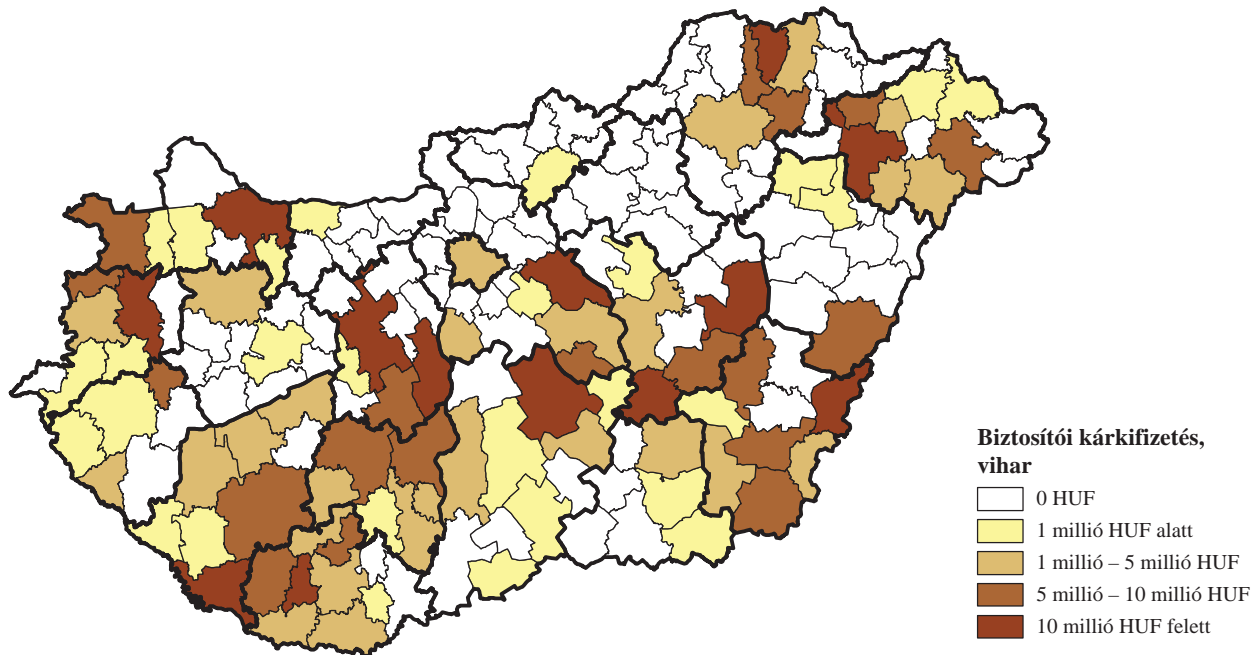

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

10 millió forintos kifizetésre került sor. További 19 járásban (10,8 százalék) 5–10 millió forint közötti, 27 járásban (15,3 százalék) pedig 1–5 millió forint közötti kifizetés történt, míg a járások felében (89 járásban) nem fordult elő viharkár 2018-ban (44. ábra).

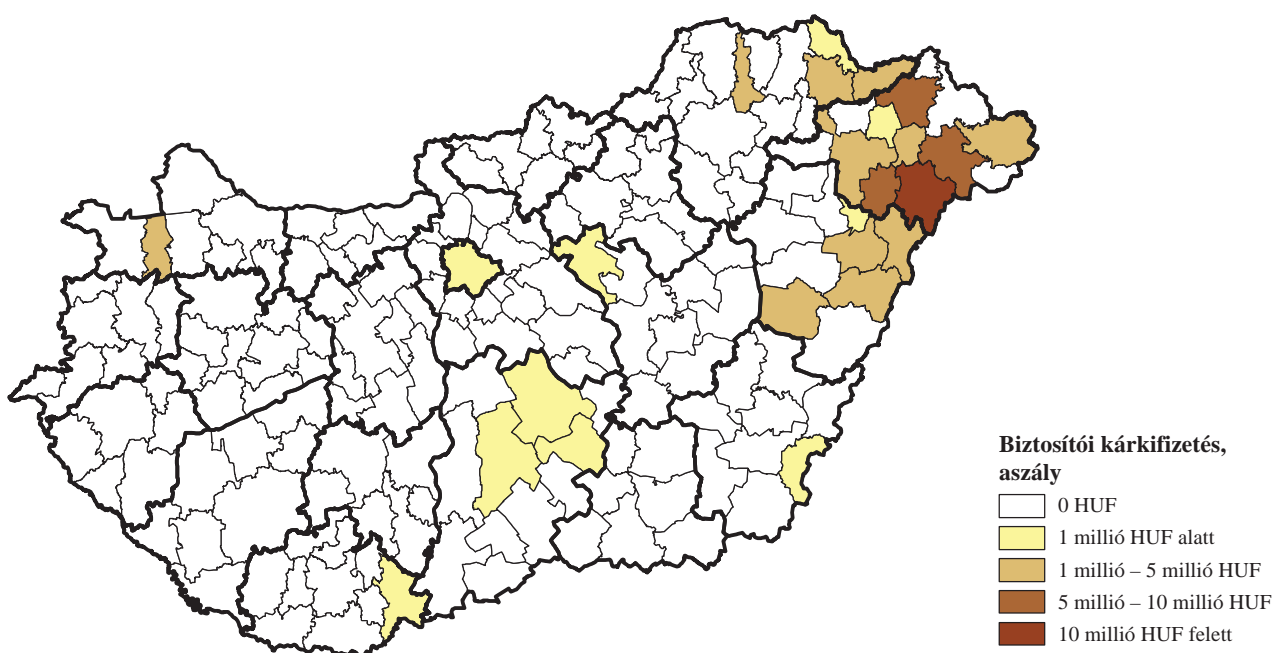
A 45. ábrán jól látható, hogy komoly aszálykár az országban kevés helyen fordult elő 2018-ban, főként az ország északkeleti területein. Jelentősebb kifizetések a kukorica és az alma ültetvényeket ért aszálykára történtek. A Nyírbátori járásban 10 millió forintot meghaladó összegben fizettek aszályra, a Mátészalkai, Kisvárdai és Nagykállói járásokban 5–10 millió

44. ábra: Viharkárra kifizetett kártérítés járásonkénti alakulása 2018-ban (díjtámogatott és kiegészítő)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

45. ábra: Aszálykára kifizetett kártérítés járásonkénti alakulása 2018-ban (díjtámogatott és kiegészítő)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

forint között alakult a kárkifizetés összege. További 11 járásban 1–5 millió forint közötti, 10 járásban 1 millió forintnál kevesebb kárkifizetésre került sor. A járások 85,8 százalékában, 151 járásban nem fizettek kártérítést aszálykára 2018-ban (45. ábra).

Tavaszi fagykára 2018-ban egyedül a Pannonhalmi járásban fizettek kártérítést 25 millió forint összegben, ami az összes kártérítésen belül 0,6 százalékot képviselt (46. ábra). A kártérítést a kajszi barack ültetvényeket ért fagykára folyósították a biztosítók.

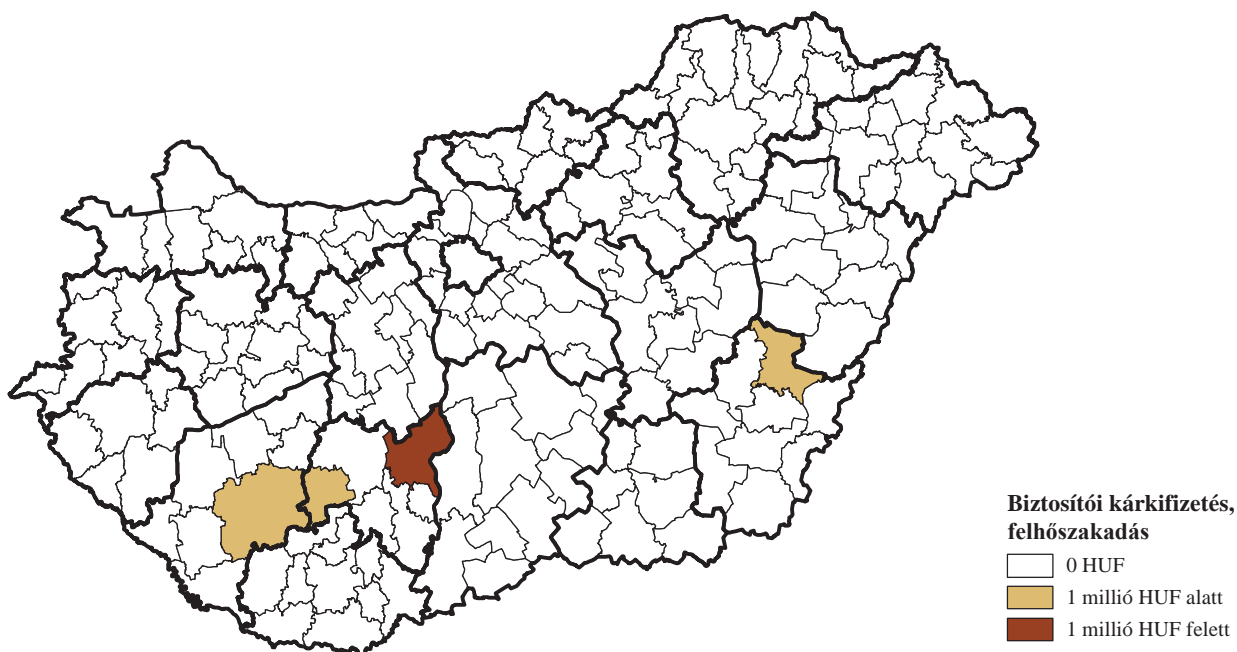
Felhőszakadás a Paksi járásban pusztított, ahol a búzát és káposztarepcét ért károokra kifizetett összeg elérte a 8 millió forintot, illetve 1 millió forintnál alacsonyabb összegű kártérítésben részesültek a Kaposvári, Szeghalmi és a Dombóvári járás termelői (47. ábra).

46. ábra: Tavaszi fagykára kifizetett kártérítés járásonkénti alakulása 2018-ban (díjtámogatott és kiegészítő)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

47. ábra: Felhőszakadáskarra kifizetett kártérítés járásonkénti alakulása 2018-ban (díjtámogatott és kiegészítő)

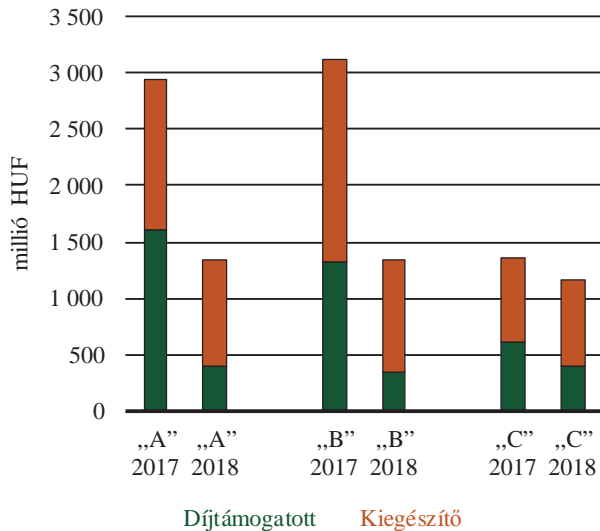

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

Biztosítási típusonkénti bontás

A díjtámogatott és kiegészítő biztosítási kárkifizetések összege felére csökkent az előző évhez képest. A díjtámogatott biztosításokon belül az „A” típusú biz-

48. ábra: A biztosítói kárkifizetések összege típusonként 2017-ben és 2018-ban

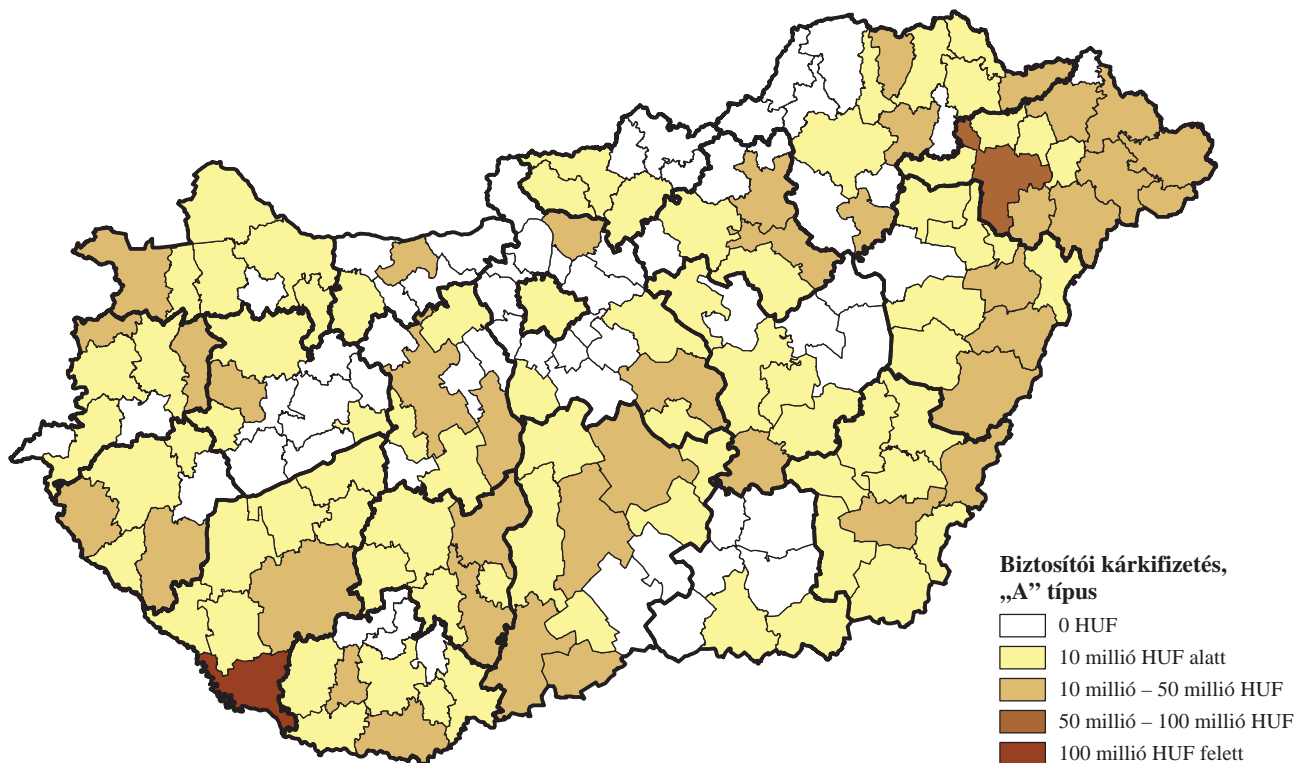
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

tosításnál a kárkifizetés összege negyedére (75,4 százalékkal) csökkent. A „B” kategóriánál a díjtámogatott biztosítás kifizetése 73,6 százalékkal, a „C” biztosítási típusnál 33,8 százalékkal csökkent. A kiegészítő biztosítások kártérítései az „A” típusnál 29,0 százalékkal, a „B” típusnál 44,3 százalékkal mérséklődtek, ugyanakkor a „C” típusú kiegészítő biztosításhoz köthető kártérítés bővült 1,2 százalékkal (48. ábra).

Az „A” típusú biztosításnál 2018-ban a kárkifizetések 54,5 százalékkal csökkentek. Az összes eljárás közül 60-ban (34,1 százalék) nem fordult elő „A” típusú biztosításra történő kárkifizetés. További 75 eljárásban (42,6 százalék) a kifizetett összegek nem érték el a 10 millió forintot, 39 eljárásban (22,2 százalék) pedig 10–50 millió forint között alakultak. Legnagyobb összegű kártérítést a Nyíregyházi és a Barcsi járásokban fizettek a biztosítók, előbbinél a kárkifizetés meghaladta az 50 millió forintot, a Barcsi járásban pedig 157,7 millió forintot kaptak a károsodott gazdálkodók. A növények közül elsősorban a káposztarepce, az alma és a búza károsodott (49. ábra).

A „B” típusú biztosítások esetében 56,7 százalékkal csökkent a kárkifizetés az előző évhez képest. A járások 29,0 százalékában nem történt kárkifizetés, 44,9 százalékuknál 10 millió forint alatti összegben nyújtottak kártérítést a biztosítók. További 36 eljárásban (20,5 százalék) 10–30 millió forint közé, 8 eljárásban

49. ábra: „A” típusú biztosítás kárkifizetései 2018-ban (díjtámogatott és kiegészítő)

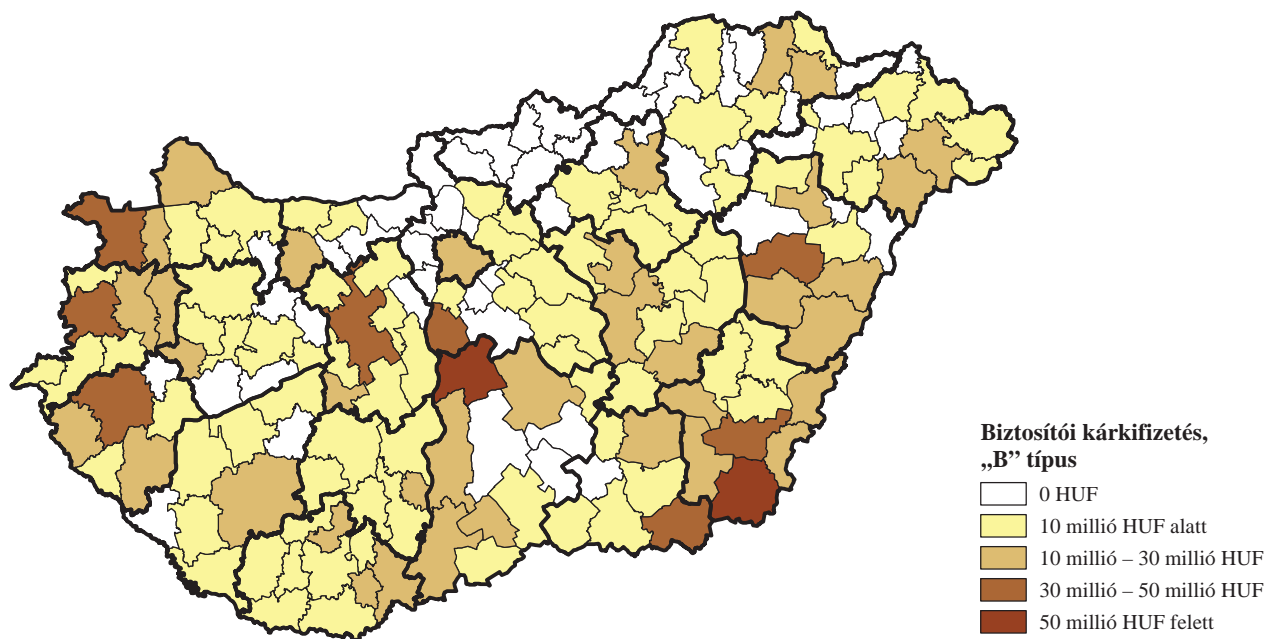
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

(4,5 százalék) pedig 30–50 millió forint közé esett az összes kártérítés értéke. A legnagyobb, 50 millió forintot meghaladó kártérítések kifizetésére a Mezőkovácsházai és a Kunszentmiklósi járásokban került sor 2018-ban (50. ábra).

A „C” típusú biztosításra 14,4 százalékkal kevesebbet fizettek ki a biztosítók, mint az előző évben. A legna-

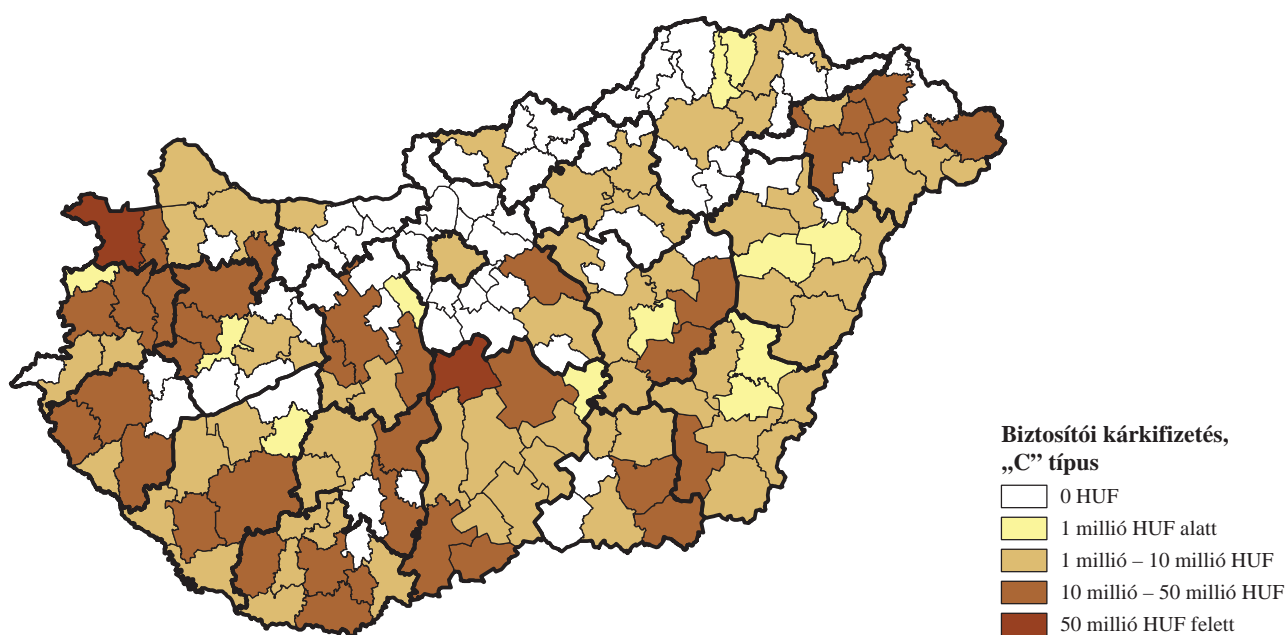
gyobb károk a Soproni és Kunszentmiklósi járásokban fordultak elő, itt a kifizetett összegek meghaladták az 50 millió forintot. További 36 járásban (20,5 százalék) 10–50 millió forint közötti kárkifizetésre került sor, 73 járásban 10 millió forintnál kevesebb volt a kiadás. A „C” típusú biztosításra 65 járásban nem történt kifizetés (51. ábra).

50. ábra: „B” típusú biztosítás kárkifizetései 2018-ban (díjtámogatott és kiegészítő)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

51. ábra: „C” típusú biztosítás kárkifizetései 2018-ban (díjtámogatott és kiegészítő)

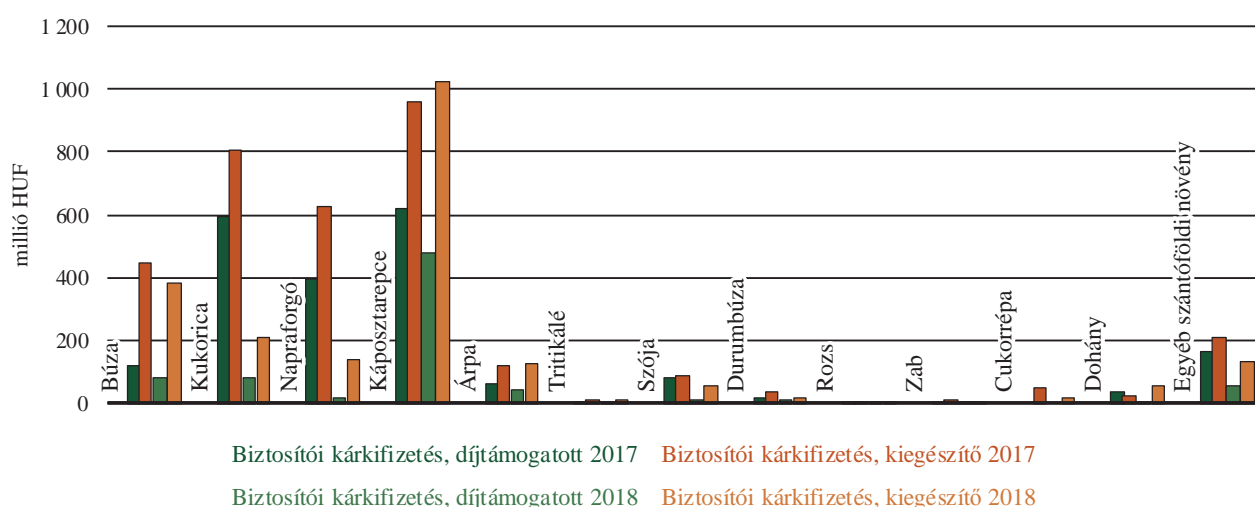
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

A főbb szántóföldi kultúrák közül a káposztarepce, a búza és a kukorica kárkifizései voltak a legmagasabbak 2018-ban. Az aszály, majd a hirtelen érkező intenzív eső és szélviharak, valamint a jégeső jelentős károkat eredményezett. Összességében e növénykultúrák a kárkifizésekből 76,2 százalékkal részesedtek. Ezt követte az egyéb szántóföldi növény 6,9 százalékkal, az árpa 5,8 százalékkal, majd a napraforgó 5,3 százalékkal. A többi szántóföldi növény együttesen 6,4 százalékos részarányt képviselt az összes szántóföldi növény kárkifizéseiből (52. ábra).

Az egyes biztosítási típusok kárkifizéseit vizsgálva megállapítható, hogy a legmagasabb össze-

get, 721,7 millió forintot a „C” típusú díjtámogatott alap- és kiegészítő biztosításnál fizettek ki káposztarepcére, amely 74,6 százalékos részesedést jelent a „C” kategórián belül. Az „A” típusnál (díjtámogatott és kiegészítő) a kifizésekből szintén káposztarepcére fordítottak legnagyobb összeget, 721,7 millió forintot, ami az összes „A” típusú kifizésen belül 66,2 százalékot tett ki, valamint jelentősebb, 15,5 százalékot elérő kifizetés történt búzára ebben a kategóriában, 169,4 millió forint összegben. A „B” típusnál a díjtámogatott és kiegészítő biztosítás együttesen a búza kárkifizésénél (277,8 millió forint) volt a legmagasabb (15. táblázat).

52. ábra: A főbb szántóföldi kultúrákra kifizetett kártérítések alakulása

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

15. táblázat: A főbb szántóföldi kultúrákra kifizetett kártérítések megoszlása biztosítási típusonként

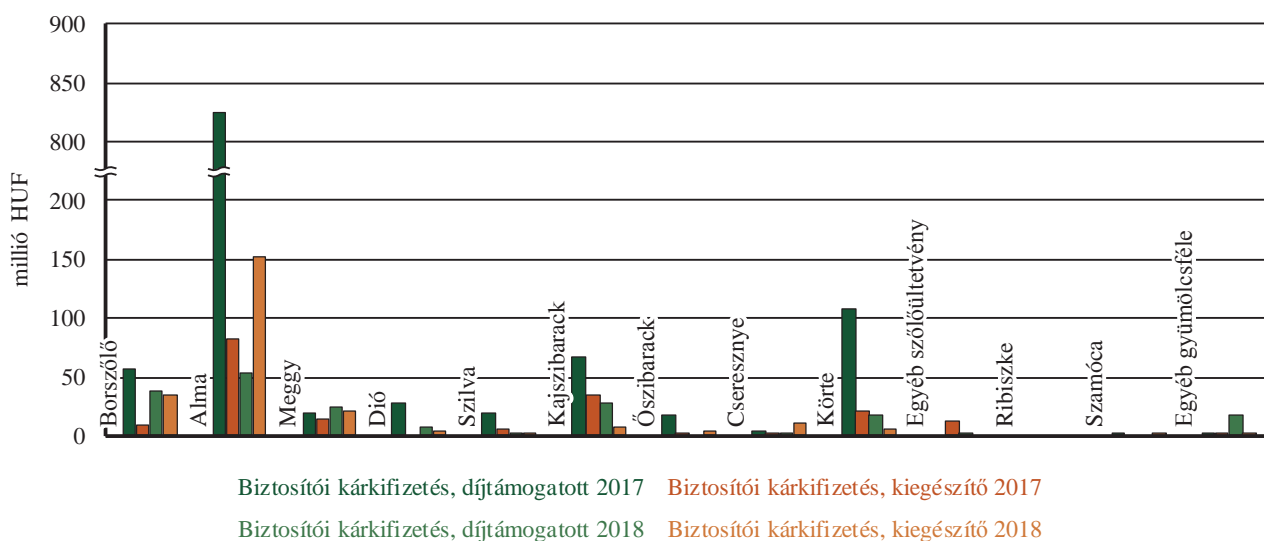
Megnevezés	Biztosítói kárkifizetés, díjtámogatott, 2017, millió HUF			Biztosítói kárkifizetés, kiegészítő, 2017, millió HUF			Biztosítói kárkifizetés, díjtámogatott, 2018, millió HUF			Biztosítói kárkifizetés, kiegészítő, 2018, millió HUF		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Búza	49,2	69,2	0,0	138,8	304,6	4,1	53,9	24,0	0,0	115,5	253,8	11,1
Kukorica	122,8	470,2	0,0	221,3	524,5	60,6	39,0	42,6	0,0	32,0	172,7	1,4
Napraforgó	186,0	208,9	0,0	262,2	342,6	21,7	6,4	8,6	0,0	57,9	81,8	1,6
Káposztarepce	269,6	–	347,6	547,4	–	410,3	182,5	–	299,2	539,2	–	483,0
Árpa	24,3	–	40,1	36,3	–	85,7	3,0	–	41,3	38,9	–	87,0
Tritikálé	2,1	–	0,0	7,3	–	4,7	0,4	–	0,0	7,8	–	1,1
Szója	–	78,7	0,0	–	86,1	0,3	–	10,9	0,0	–	55,2	0,0
Durumbúza	0,0	14,3	0,0	9,9	25,5	0,0	2,4	10,0	0,0	5,5	12,9	0,0
Rozs	0,1	–	0,0	5,4	–	0,2	0,1	–	2,6	4,1	–	0,0
Zab	–	6,8	0,0	–	12,1	0,0	–	1,5	0,0	–	2,9	0,0
Cukorrépa	–	0,0	0,0	–	42,1	5,1	–	0,0	0,0	–	17,6	0,0
Dohány	–	–	34,7	–	–	20,7	–	–	2,6	–	–	52,6
Egyéb szántóföldi növény	2,6	84,3	80,0	1,0	94,1	114,8	0,2	44,0	9,6	0,7	75,6	55,1
Szántóföldi növény összesen	656,7	932,5	502,3	1 229,5	1 431,7	728,1	288,0	141,6	355,4	801,7	672,4	692,9

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

Az ültetvénykultúrákban a kárkifizetések a díjtámogatott és a kiegészítő biztosítással együtt harmadára csökkentek (1,3 milliárd forintról 0,4 milliárd forintra) az előző évhez képest. Leginkább a jégeső okozott komolyabb terméskiesést, elsősorban a szabolcsi almatermelő vidékeken és a nagyobb alföldi szőlőültetvényekben. Az ültetvénykultúrák közül az almánál volt a legmagasabb a kártérítés összege (díjtámogatott és kiegészítő), az összes kifizetés csaknem fele, 206,1 millió forint az almatermelő gazdaságokhoz került. Jelentősen károsodott még a borszőlő 2018-ban (53. ábra).

Az ültetvénykultúrák esetében a díjtámogatott és a kiegészítő biztosítások kifizetései jelentősen csökkentek az előző évi kártérítésekhez képest. Az „A” típusú biztosításnál (díjtámogatott és kiegészítő) az almára és a körtére kifizetett 988,9 millió forint ötödére, 192,2 millió forintra csökkent 2018-ban. A „B” biztosítások kártérítésének jelentős része a meggyet, az egyéb gyümölcsféléket, a cseresznyét és a diót termelő gazdaságokhoz került, mind a négy csoportnál többszörös (3–10-szeres) kártérítést fizettek a biztosítók az 2017-es évhez képest, ugyanakkor lényegesen kevesebb kifizetés történt kajszibarackra és őszibarackra. A „C”

53. ábra: A főbb ültetvénykultúrákra kifizetett kártérítések alakulása

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

16. táblázat: A főbb ültetvénykultúrákra kifizetett kártérítések megoszlása biztosítási típusonként

Megnevezés	Biztosítói kárkifizetés, díjtámogatott, 2017, millió HUF			Biztosítói kárkifizetés, kiegészítő, 2017, millió HUF			Biztosítói kárkifizetés, díjtámogatott, 2018, millió HUF			Biztosítói kárkifizetés, kiegészítő, 2018, millió HUF		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Borszőlő	56,3	–	1,4	7,7	–	1,7	33,8	–	4,2	28,1	–	6,5
Alma	799,4	–	25,9	68,2	–	14,7	52,7	–	0,7	117,1	–	35,7
Meggy	–	1,7	18,4	–	11,8	3,1	–	22,2	2,4	–	20,8	0,0
Dió	–	1,4	25,8	–	0,0	0,0	–	7,0	0,0	–	3,7	0,0
Szilva	–	0,9	19,0	–	5,6	0,0	–	2,5	0,0	–	1,8	0,0
Kajszibarack	–	66,9	0,0	–	35,6	0,0	–	2,2	25,0	–	7,0	0,0
Ószibarack	–	16,2	1,2	–	2,4	0,0	–	0,0	0,0	–	4,1	0,0
Cseresznye	–	3,1	1,5	–	1,5	0,0	–	2,2	0,0	–	10,3	0,0
Körte	100,8	–	6,8	20,6	–	1,5	18,4	–	0,0	4,1	–	1,9
Egyéb szőlőültetvény	0,0	–	0,0	12,0	–	0,0	0,0	–	0,3	0,0	–	0,0
Ribiszke	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0
Szamóca	–	1,0	0,0	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0	–	0,2	0,0
Egyéb gyümölcsféle	–	0,0	2,8	–	1,8	0,0	–	17,6	0,1	–	1,0	0,5
Ültetvény összesen	956,4	91,3	102,9	108,5	58,7	21,0	104,9	53,7	32,7	149,2	49,0	44,6

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

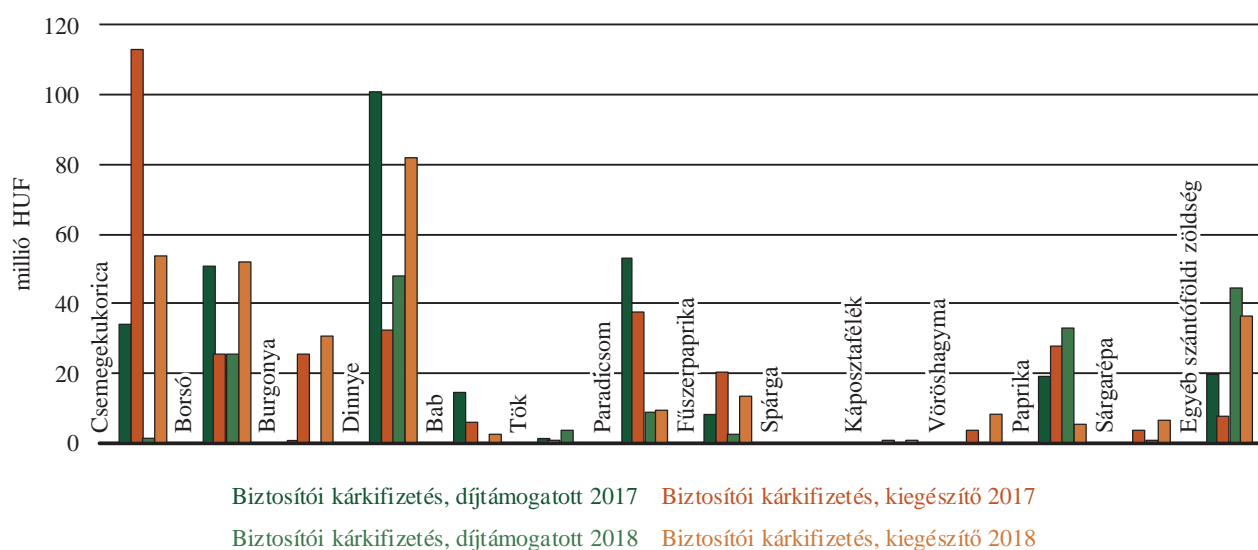
típusnál az almára, a borszőlőre és a kajszibarackra 72,0 millió forintot fizettek ki, amely az összes „C” díjtámogatott és kiegészítő biztosításon belül 93,2 százalékos részarányt jelentett. A borszőlő kártérítésének összege „C” típusú biztosítás keretében az előző évihez 3,6-szorosára nőtt (16. táblázat).

A díjtámogatott és kiegészítő biztosításokon belül a főbb zöldségkultúrák közül a legnagyobb kárkifizetések a dinnyénél (129,8 millió forint), az egyéb szántóföldi zöldségeknél (81,2 millió forint), a borsónál (77,7 millió forint) és a csemegekukoricánál (55,3 millió forint) fordultak elő. Ezt követte a paprika, a burgonya, a para-

dicsom és a fűszerpaprika 16–38 millió forint közötti kártérítéssel, majd a vöröshagyma, a sárgarépa, a tök és a bab kárkifizései 3–8 millió forinttal (54. ábra).

Az egyes zöldségkultúráknál a kifizetett kártérítési összeg a díjtámogatott „B” típusnál 155,3 millió forint volt, ami az előző évi összegnek megközelítőleg a fele. A „B” típusú kiegészítő biztosítás kifizetésében is némi csökkenés mutatkozott. A kifizetések a díjtámogatott „C” biztosításnál 0,7 millió forintról 13,1 millió forintra, a kiegészítő biztosításnál pedig 2,6 millió forintra 23,1 millió forintra emelkedtek 2018-ban (17. táblázat).

54. ábra: A főbb zöldségkultúrákra kifizetett kártérítések alakulása

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

17. táblázat: A főbb zöldségkultúrákra kifizetett kártérítések megoszlása biztosítási típusonként

Megnevezés	Biztosítói kárkifizetés, díjtámogatott, 2017, millió HUF			Biztosítói kárkifizetés, kiegészítő, 2017, millió HUF			Biztosítói kárkifizetés, díjtámogatott, 2018, millió HUF			Biztosítói kárkifizetés, kiegészítő, 2018, millió HUF		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Csemegekukorica	–	34,3	0,0	–	113,2	0,0	–	1,3	0,0	–	54,1	0,0
Borsó	–	51,1	0,0	–	25,8	0,0	–	25,8	0,0	–	51,9	0,0
Burgonya	–	0,5	0,0	–	25,6	0,0	–	0,0	0,0	–	30,5	0,0
Dinnye	–	101,1	0,0	–	32,7	0,0	–	48,1	0,0	–	81,8	0,0
Bab	–	14,9	0,0	–	5,8	0,0	–	0,0	0,0	–	2,7	0,0
Tök	–	1,2	0,0	–	0,9	0,0	–	1,1	2,9	–	0,0	0,0
Paradicsom	–	53,3	0,0	–	37,6	0,0	–	8,8	0,0	–	9,3	0,0
Fűszerpaprika	–	8,1	0,0	–	20,2	0,0	–	2,4	0,0	–	13,7	0,0
Spárga	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0
Káposztafélék	–	0,0	0,0	–	0,2	0,0	–	0,0	0,0	–	0,3	0,0
Vöröshagyma	–	0,0	0,0	–	3,5	0,0	–	0,0	0,0	–	8,1	0,0
Paprika	–	19,2	0,0	–	27,1	0,6	–	33,3	0,0	–	5,2	0,0
Sárgarépa	–	0,0	0,0	–	3,4	0,0	–	0,4	0,0	–	6,6	0,0
Egyéb szántóföldi zöldség	–	19,1	0,7	–	5,8	2,0	–	34,3	10,2	–	13,6	23,1
Szántóföldi zöldség összesen	–	302,8	0,7	–	301,8	2,6	–	155,3	13,1	–	277,6	23,1

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

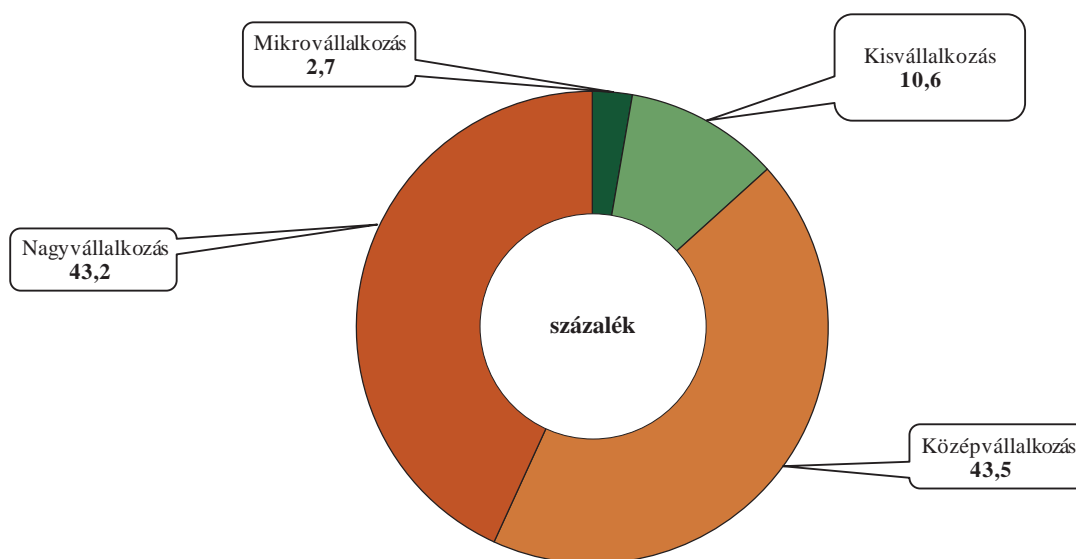
Méret szerinti bontás

A díjtámogatott biztosítások kárkifizéseinek megoszlásában az előző évhez képest átrendeződések történtek az arányokban. A középvállalkozásoknál a kárkifizések összege 5,6 százalékponttal nőtt, így a nagyvállalkozásokat megelőzve a legnagyobb kárkifizési összeggel rendelkeztek az egyes méretkategóriákon belül 2018-ban. A nagyvállalkozások kárkifizéséből való részesedése 47,0 százalékról 43,2 százalékra csökkent. A kisvállalkozások ará-

nya a kifizetéseken belül 2,3 százalékponttal csökkent, a mikrovállalkozásoké 0,5 százalékponttal nőtt (55. ábra).

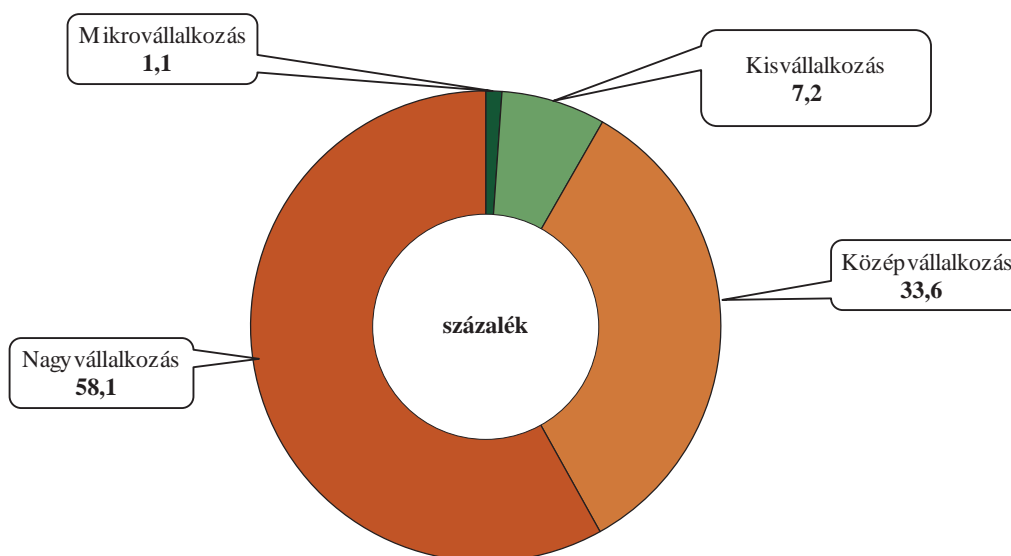
A kiegészítő biztosítások kárkifizéseinél is csökkent a nagyvállalkozások részesedése 8,8 százalékponttal. A középvállalkozások előző évi 27,3 százalékos aránya 33,6 százalékra, a kisvállalkozásoké 4,4 százalékról 7,2 százalékra nőtt. Ugyanakkor a mikrovállalkozások részesedése 0,4 százalékponttal mérséklődött az előző évhez képest 2018-ban (56. ábra).

55. ábra: Díjtámogatott biztosítások kárkifizéseinek megoszlása méretkategóriák szerint 2018-ban

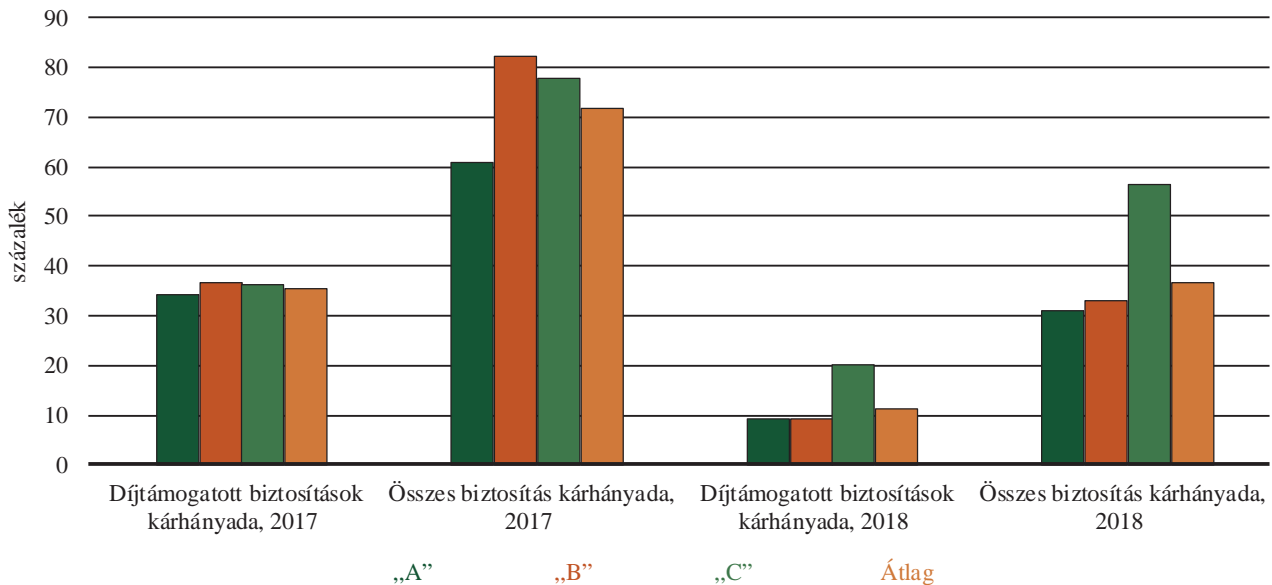
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

56. ábra: Kiegészítő biztosítások kárkifizéseinek megoszlása méretkategóriák szerint 2018-ban

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

57. ábra: Kárhányadok biztosítási típusonkénti alakulása 2018-ban

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

Kárhányadok

Biztosítási típusonként

Az előző évinél kedvezőbb időjárásnak köszönhetően a kárhányadok átlagosan 48,8 százalékkal csökkentek 2018-ban, a csökkenés mindhárom biztosítási típusnál megmutatkozott. A legnagyobb mértékű változás a „B” típusú díjtámogatott és kiegészítő biztosítás együttesen számított kárhányadában történt, amely 59,8 százalékkal volt kisebb az előző évinél (57. ábra). Az „A” típusú biztosításnál a kárhányadok 49,5, a „C” típusú biztosításnál 27,6 százalékkal csökkentek az aktuális évben, ahol is főként a repce, a búza, az alma és a borszőlő károsodott.

Járásonkénti bontás

A kárhányadok területi alakulása nagyon fontos a biztosítók számára a bonus-malus rendszer kialakításában.¹¹

A térképen látható, hogy a 2018. évi időjárás az ország néhány területén okozott jelentősebb károkat. Az „A” típus esetében 200 százalék feletti kárhányad csupán a Barcsi és a Celldömölki járásokban kelet-

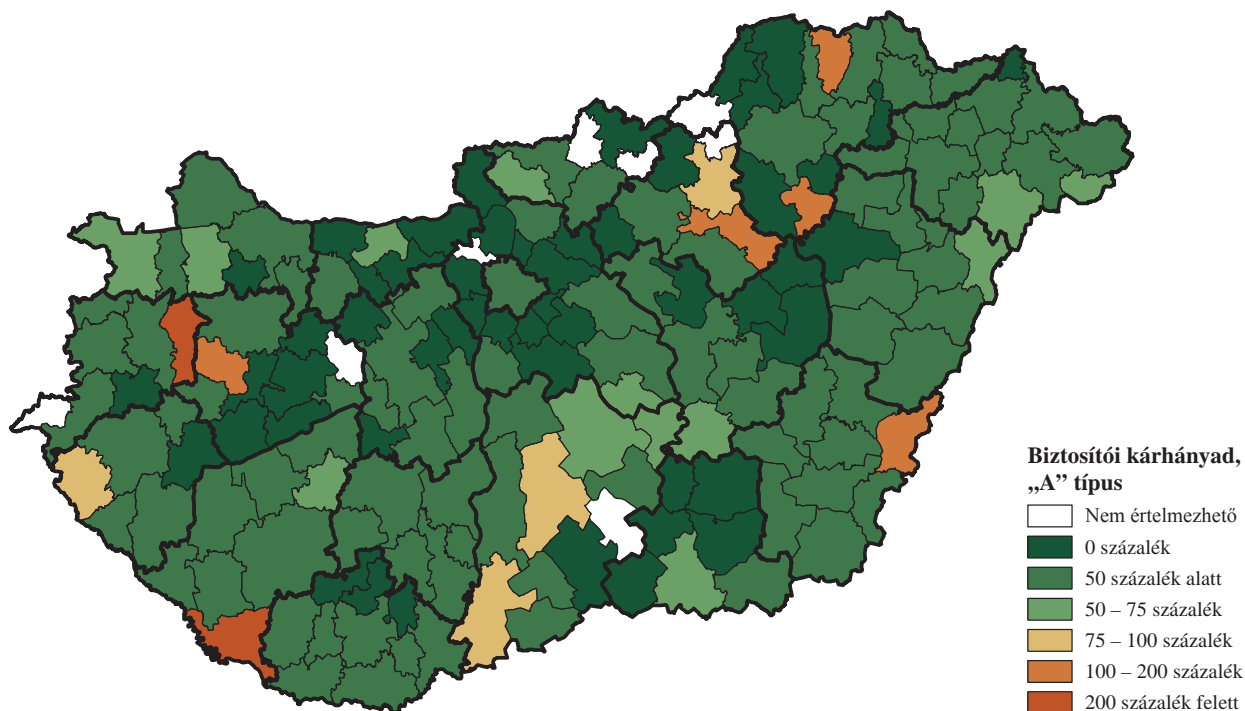
kezett, kilenc járásban 75–200 százalék közötti és 13 járásban 50–75 százalék közötti kárhányadokról beszélhetünk. A járások felénél (92 járás) 50 százaléknál kisebb kárhányadok keletkeztek, 52 járásban pedig nem volt (vagy nem volt számottevő) kár 2018-ban (58. ábra).

A „B” típusú biztosításoknál az előző évhez képest szintén az látható, hogy 50 százalék alatti kárhányad jelentősen több járásban jelentkezett, míg a magasabb kárhányaddal rendelkező járások száma lecsökkent. Az Ajkai, a Kapuvári és a Ráckevei járásokban 200 százalékot meghaladó kárhányadok jelentkeztek. Húsz járásban (11,4 százalék) a kárhányadok 75–200, 12 járásban 50–75 százalék közöttiek, 90 járásban (51,1 százalék) pedig nem érték el az 50 százalékot. 47 járásban nem keletkezett kár 2018-ban (59. ábra).

A „C” típusú biztosítási kategóriában 7 járásban (4,0 százalék) jelentkezett 200 százalék feletti kárhányad ami az ország területén szórványosan oszlott el. További 21 járásban (11,9 százalék) 75–200 százalék közötti, 24 járásban (13,6 százalék) 50–75 százalék közötti, 59 járásban (33,5 százalék) 50 százalék alatti kárhányadról számolhatunk be. 61 járásban (34,7 százalék) nem volt kárkifizetés 2018-ban, így a kárhányad itt nulla (60. ábra).

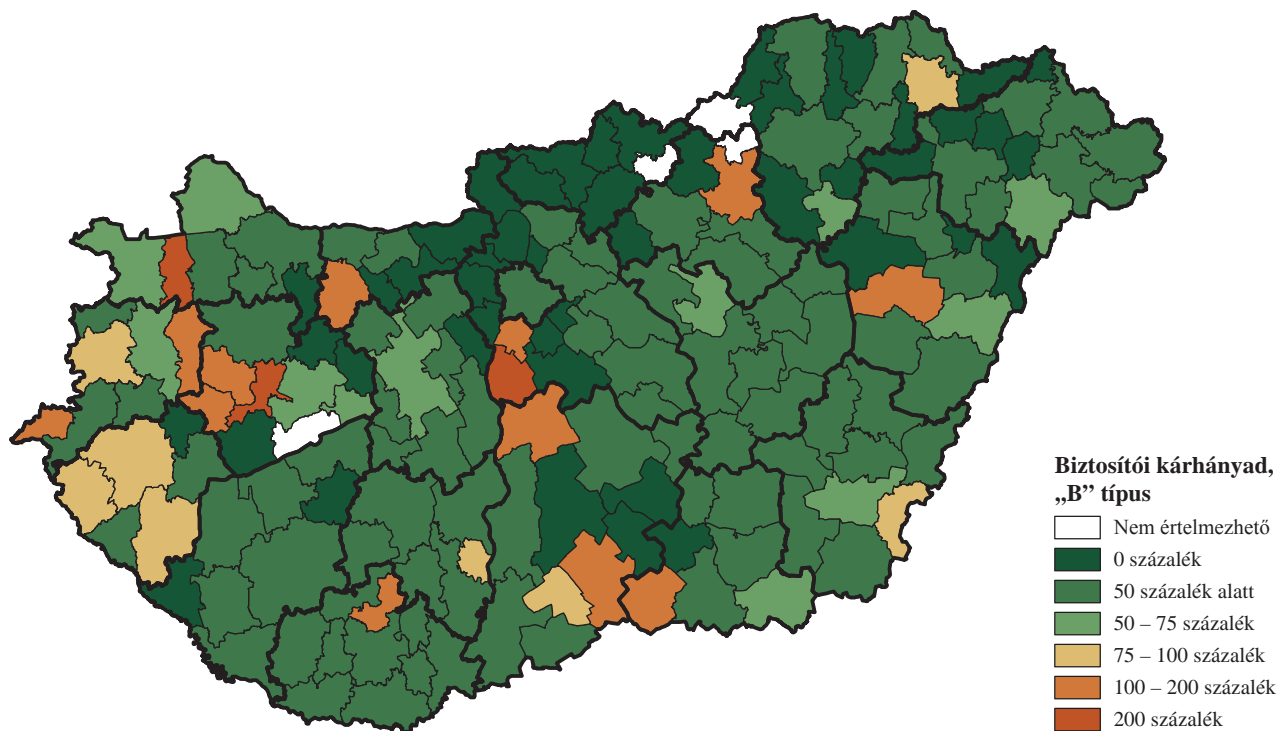
¹¹ Ha egy járás sorozatosan kedvezőtlen (75 százalék feletti) kárhányadokat produkál, a biztosítók az adott járásban várhatóan emelni fogják a díjakat, hogy csökkentsék az adott járás kárhányadát és hozzáigazítsák a biztosítások díját a kárkifizetésekhez. Emellett azonban egy-egy járás egy-egy éves kárhányadának drasztikus eltérése az éves országos kárhányadtól nem jelent extrém esetet: a biztosítói működés lényegéhez tartozik, hogy a veszélyközösségtől összegyűjtött biztosítási díjakat az adott évben éppen károsodó termelő vagy járás kapja meg, amelynek kárhányada így természetesen jóval meghaladhatja nemcsak a 75, hanem a 100 százalékot is.

58. ábra: Kárhányadok járásonkénti alakulása az „A” típusú biztosítás esetén (díjtámogatott és kiegészítő)

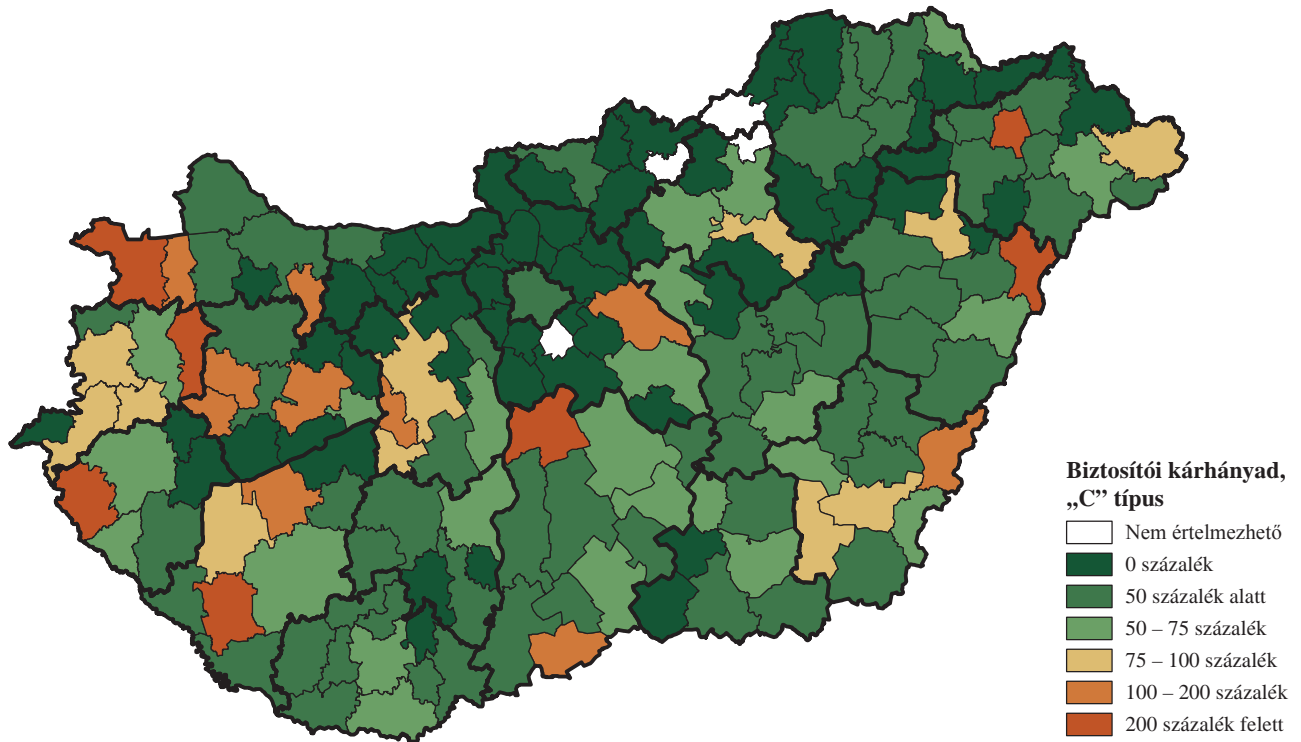
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

59. ábra: Kárhányadok járásonkénti alakulása a „B” típusú biztosítás esetén (díjtámogatott és kiegészítő)

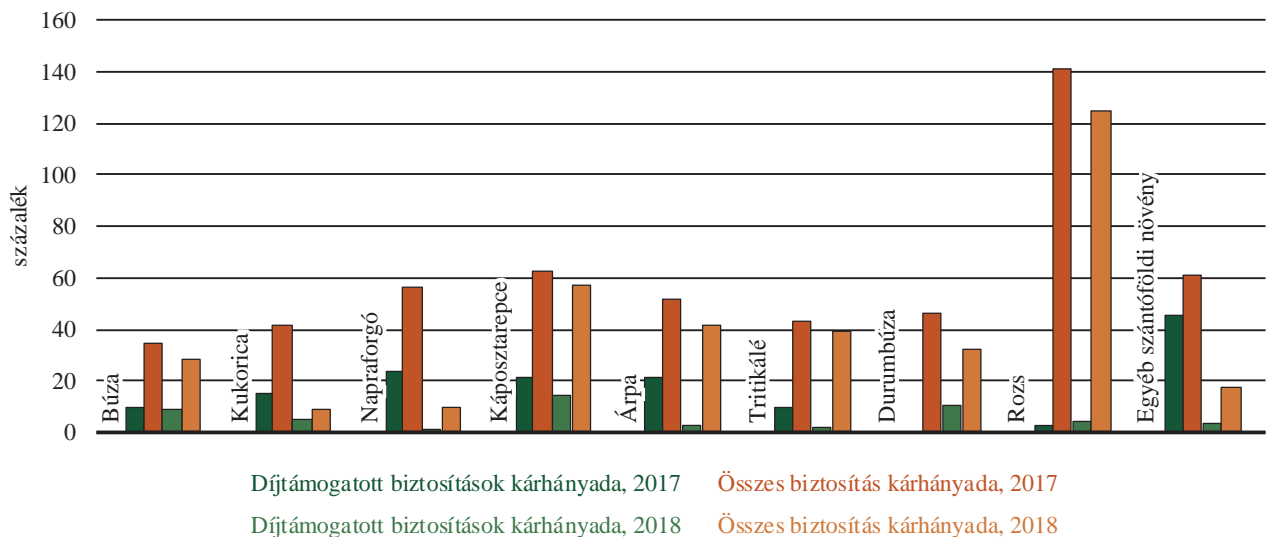
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

60. ábra: Kárhányadok járásonkénti alakulása a „C” típusú biztosítás esetén (díjtámogatott és kiegészítő)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

61. ábra: A főbb szántóföldi kultúrák kárhányadai a II. pillérben „A” típus esetében

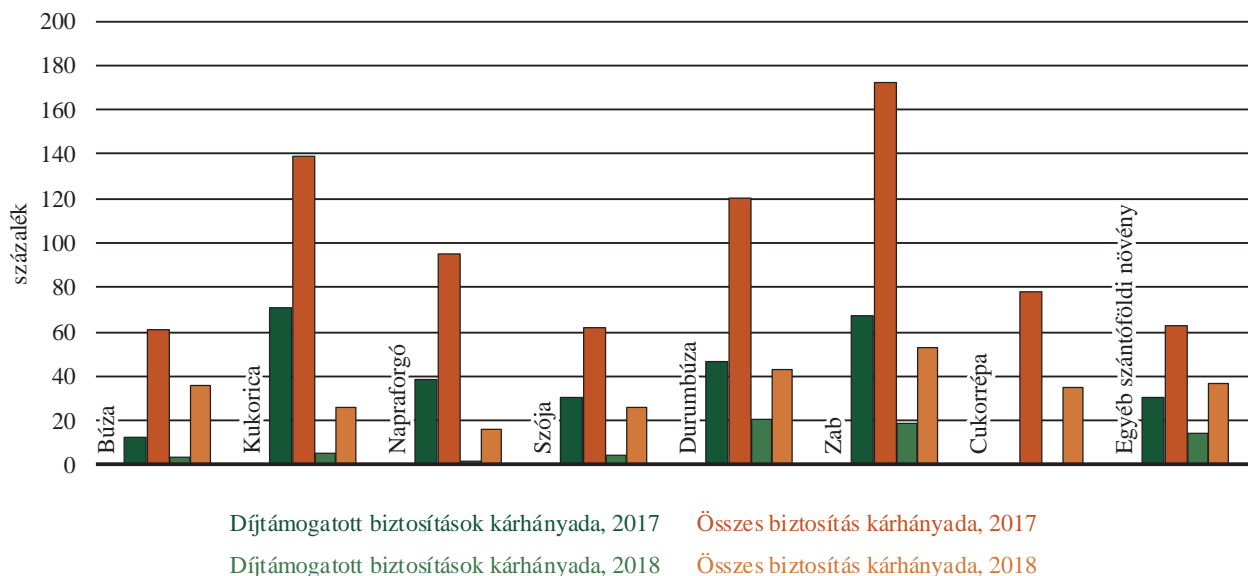
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

Ágazatonkénti bontás

A szántóföldi növénykultúráknál a kárhányadok jellemzően csökkentek. Az „A” típusú biztosításnál a rozshoz tartozó arányszám volt a legmagasabb (124,8 százalék) 2018-ban. A második legjobban károsodott

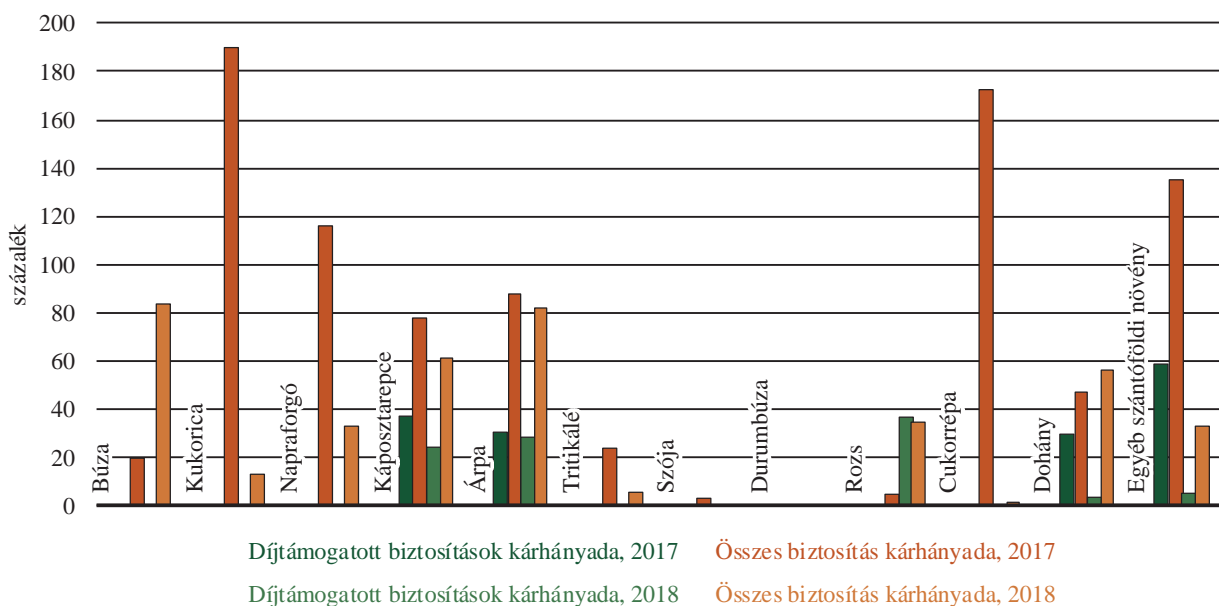
növény a káposztarepce volt 56,8 százalékos kárhányaddal. A kalászosok kárhányada 28–41 százalék közé esett az aktuális évben. A nagy területen termesztett kukorica és napraforgó lényegesen kisebb kárt szenvedett, mint 2017-ben (61. ábra).

62. ábra: A főbb szántóföldi kultúrák kárhányadai a II. pillérben „B” típus esetében

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

63. ábra: A főbb szántóföldi kultúrák kárhányadai a II. pillérben „C” típus esetében

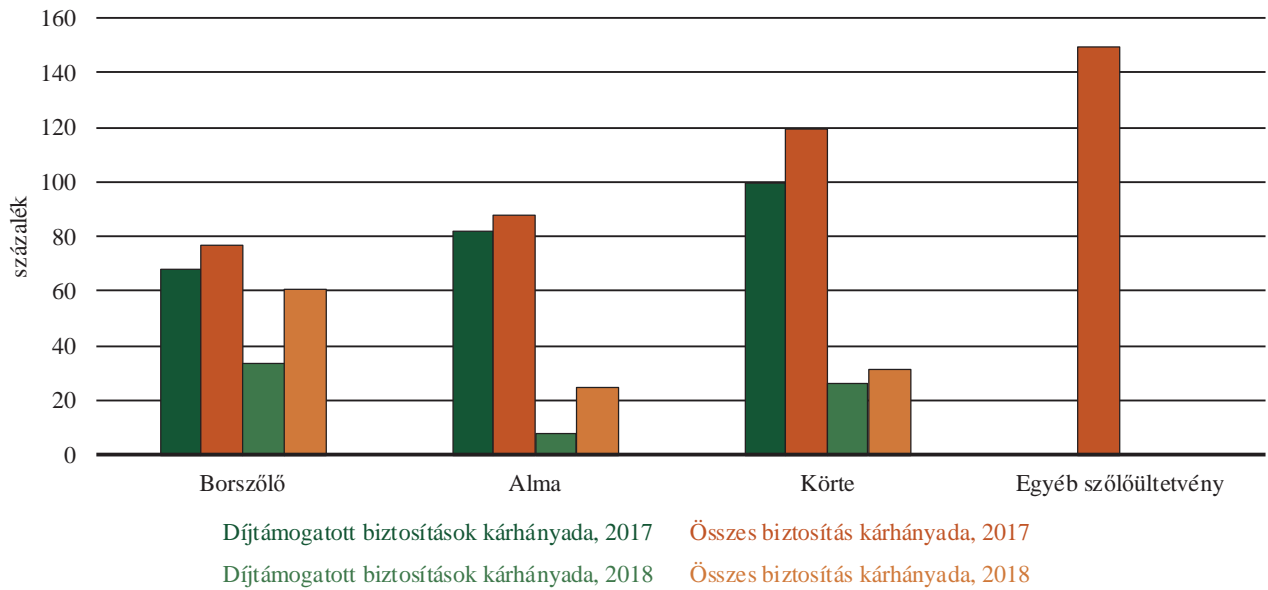

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

A „B” biztosításnál minden szántóföldi növény-kultúra kárhányada csökkent az előző évhez képest. A legnagyobb kárhányad a zabnál keletkezett (52,6 százalék), ezt követte a durumbúza 43,0 százalékos kárhányaddal. A többi szántóföldi növényenél a kárhányadok 16–37 százalék között változtak, a legkisebb kárhányaddal a napraforgó rendelkezett (62. ábra). Összességében elmondható, hogy mind az „A”, mind a „B” kategória kárhányadai átlagosan 60 százalék alatt alakultak 2018-ban.

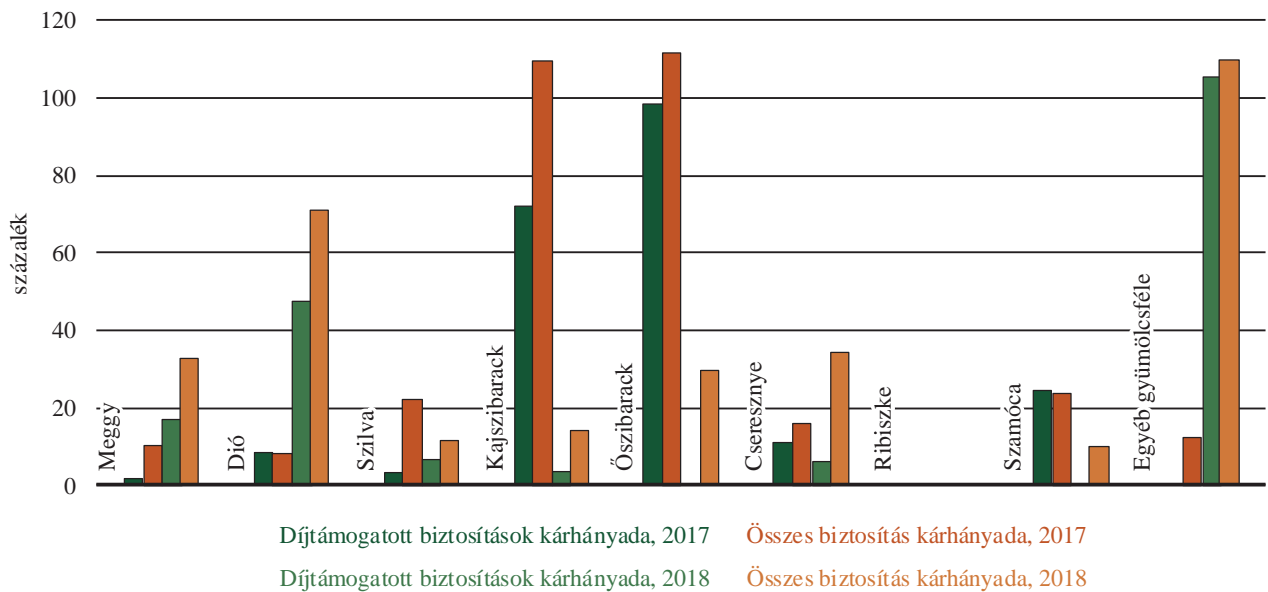
Az előző évhez képest a biztosítások kárhányada a „C” típusú biztosításnál a búza, a rozs és a dohány kivételével csökkent. A legnagyobb kárhányaddal a búza (83,7 százalék) és az árpa (81,7 százalék) rendelkezett. Ezt követte a káposztarepce 60,9, és a dohány 56,6 százalékos értékkel. Az egyik legnagyobb területen termesztett kukorica kárhányada 13,3, míg a napraforgó kárhányada 32,9 százalék volt. A durumbúzára és a szójára nem fizettek „C” típusú biztosítás keretében kártérítést 2018-ban (63. ábra).

64. ábra: A főbb ültetvénykultúrák kárhányadai a II. pillérben „A” típus esetében

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

65. ábra: A főbb ültetvénykultúrák kárhányadai a II. pillérben „B” típus esetében

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

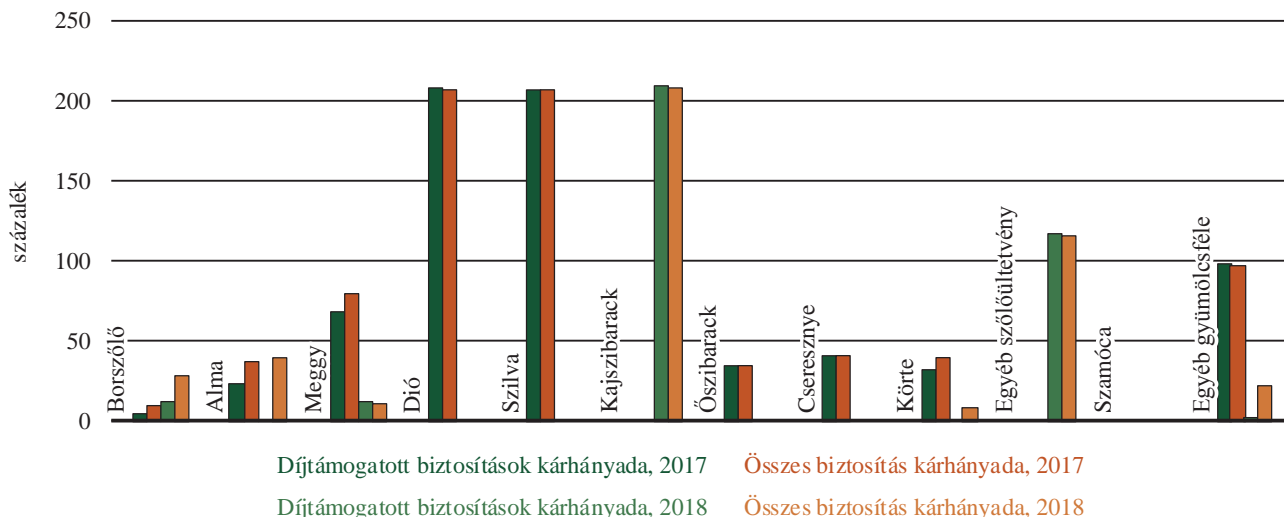
A főbb ültetvénykultúráknál az előző évhez képest a kárhányadok az „A” típuson belül mind a négy ültetvénykultúránál csökkentek. A legnagyobb kárhányaddal az borszőlő (60,4 százalék) bírt, míg a körtéé 31,5, az almáé 24,7 százalék volt (64. ábra).

A főbb ültetvénykultúrák kárhányadai a „B” típusú biztosítás esetében az előző évhez képest ingadoztak. A dió és az egyéb gyümölcsfélék kárhányada kilencszeresére emelkedett, azaz 70,9 és 109,6 százalék volt 2018-ban. Háromszorosára nőtt a meggy és kétszere-

sére a cseresznye kárhányada. Ugyanakkor a 2017-ben még legmagasabb kárhányaddal bíró (110–112 százalék) őszi- és kajsziabaracknak a tárgyévben 29,2 és 13,8 százalékra csökkent a kárhányada. Legalacsonyabb értéknek a szamóca 10,0 százalékos kárhányada tekinthető. A szilva kárhányada felére, 11,2 százalékra mérséklődött. A ribizkét továbbra sem érte kár (65. ábra).

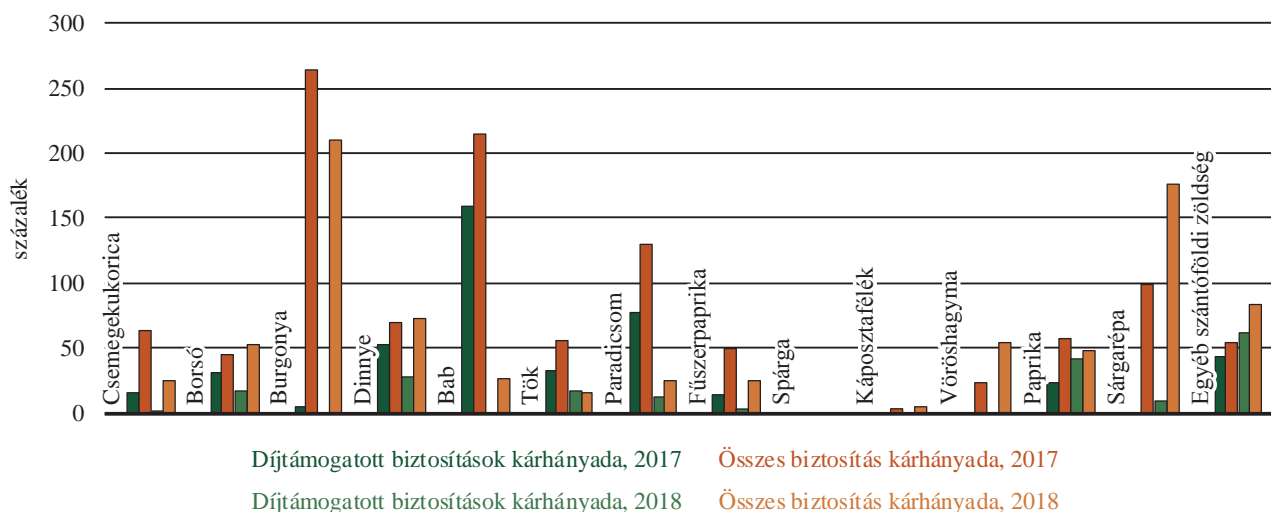
A „C” típusú biztosításnál 2018-ban a kajsziabarack és az egyéb szőlőültetvény kárhányada volt a legmagasabb 208–116 százalékkal, e kultúráknál előző évben

66. ábra: A főbb ültetvénykultúrák kárhányadai a II. pillérben „C” típus esetében

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

67. ábra: A főbb zöldségkultúrák kárhányadai a II. pillérben „B” típus esetében

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

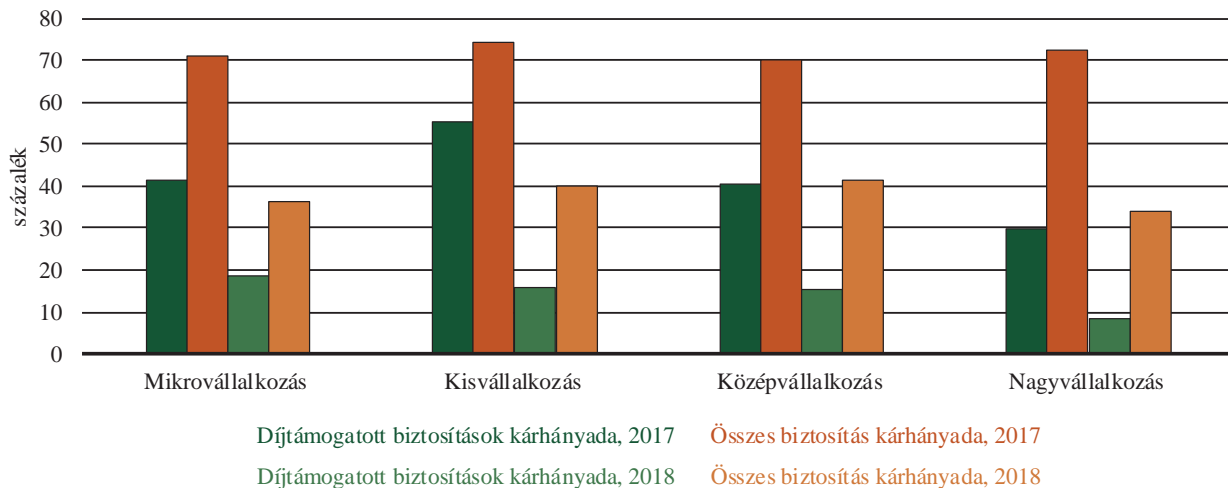
nem volt kárkifizetés. Ugyanakkor a 2017-ben legnagyobb kárhányadot (207-207 százalék) képviselő dió és szilva esetében a tárgyévben nem került sor kártérítés fizetésére. Az őszibarack, a cseresznye és a szamóca kárhányada is nulla volt. A borszőlőnél 9,8 százalékról 28,1 százalékra, az almánál 37,1-ről 39,5 százalékra nőtt a kárhányad 2018-ban (66. ábra).

A főbb zöldségkultúráknál „B” típusú biztosítás esetében a legnagyobb kárhányaddal a burgonya és a sárgarépa rendelkezett (210,2 és 176,6 százalék), ezt követte az egyéb szántóföldi zöldség 83,9 és a dinnye 73,3 százalékkal. A vöröshagyma, a borsó, a paprika, a bab, a fűszerpaprika, a paradicsom és a csemegekukorica kárhányada 24–54 százalék között alakult (67. ábra).

Méret szerinti bontás

A díjtámogatott és kiegészítő biztosítások együttes kárhányada összességében jelentősen csökkent az előző évhez képest. Az egyes méretkategóriák kárhányadai megközelítőleg felére mérséklődtek. A legnagyobb arányokkal a közép- és kisvállalkozások rendelkeztek (41 és 40 százalék), ezt követték a mikrovállalkozások 36 százalékkal, végül a nagyvállalkozások 34 százalékos kárhányaddal (68. ábra).

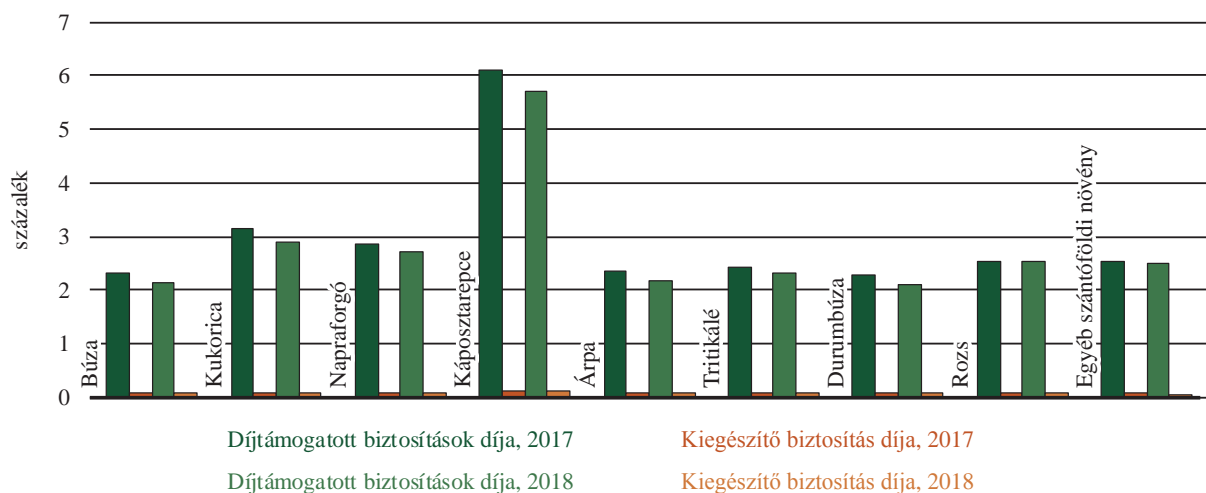
68. ábra: A kárhányadok méretkategóriánkénti alakulása a II. pillérben 2017–2018-ban

Megjegyzés: A teljes listából azok kerülnek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

69. ábra: Az „A” típusú biztosítások átlagos díjtámogatott és kiegészítő díjtételének változása 2017–2018-ban a szántóföldi növények körében

Megjegyzés: A teljes listából azok kerülnek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

Biztosítási díjak változása

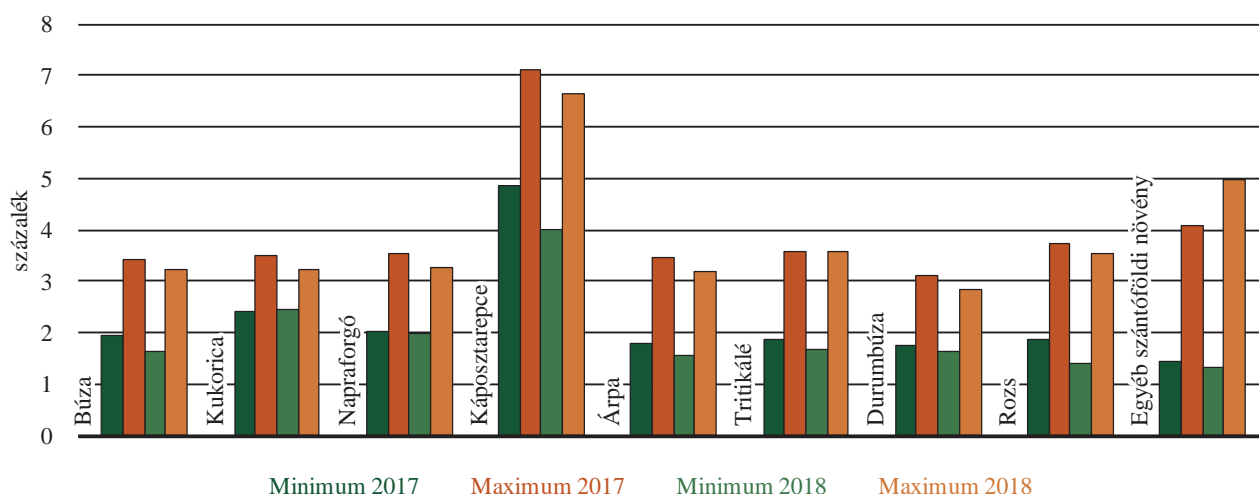
A biztosítási díjak kulcstényezőjét jelentenek úgy a termelői kockázatvállalás tekintetében, mint a biztosítói kárhányadok alakulásában. Ennek megfelelően a következőkben bemutatjuk, hogy az egyes ágazatok esetében milyen biztosítási díjtételekkel¹² találkozhattak a termelők és milyen változások következtek be 2017 és 2018 között az egyes biztosítási típusok között. Mivel az „A” típusú biztosítások esetében azonos a biztosítók által lefedett kockázat, a „B” típusú biztosítások esetében pedig az esetek döntő többségében jég, esetleg jég-

tűz-vihar biztosításról van szó, ezért ezt a két típust vizsgáljuk meg. A „C” típusú biztosítások esetében bármilyen veszélynem bekerülhet a fedezett kockázatok körébe, így e típust – mivel az egyes biztosítások igen eltérő kockázatokat fedhetnek le – nem elemizzük.

A szántóföldi növényekre kötött „A” típusú biztosítások átlagos díjtétele a díjtámogatott biztosítások tekintetében 5,7 százalékkal, a kiegészítő biztosítások esetében 18,1 százalékkal csökkent. Az alaptípusnál a rozs díjtétele nőtt egyedül 0,7 százalékkal, a többi szántóföldi növényénél 0,7–9,1 százalékos csökkenés következett be. A kiegészítő biztosítások díjtétele minden kultúránál csökkent 9,4–27,3 százalékkal (69. ábra).

¹² A díjtétel a biztosított terményérték (biztosítási összeg) meghatározott százaléka.

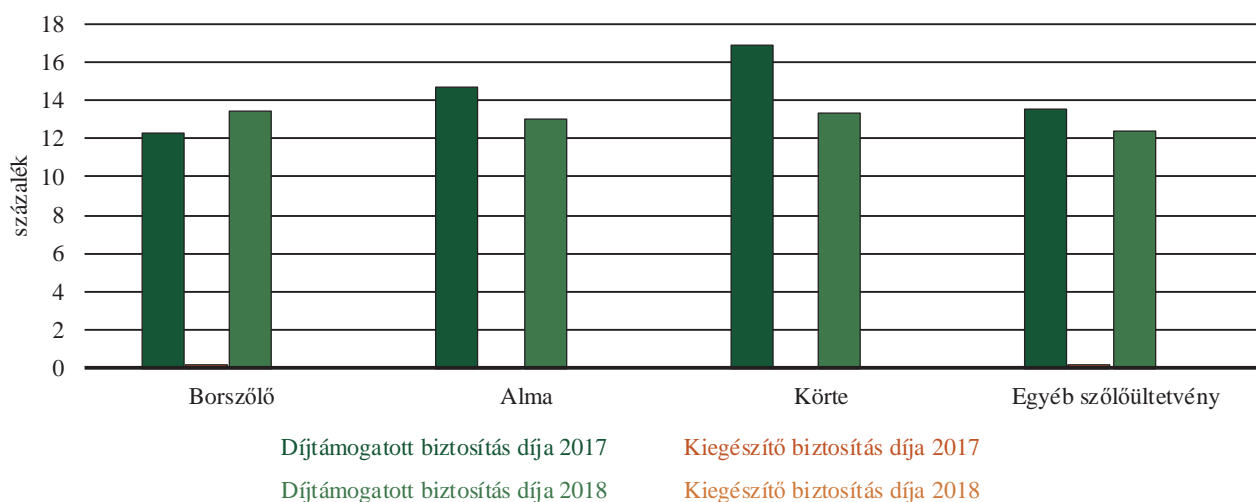
70. ábra: Az „A” típusú díjtámogatott biztosítások minimum- és maximumdíjtételének változása 2017–2018-ban a szántóföldi növények körében

Megjegyzés: A teljes listából azok kerülnek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

71. ábra: Az ültetvénykultúrákra kötött „A” típusú biztosítások átlagos díjtámogatott és kiegészítő díjtételének változása 2017–2018-ban

Megjegyzés: A teljes listából azok kerülnek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

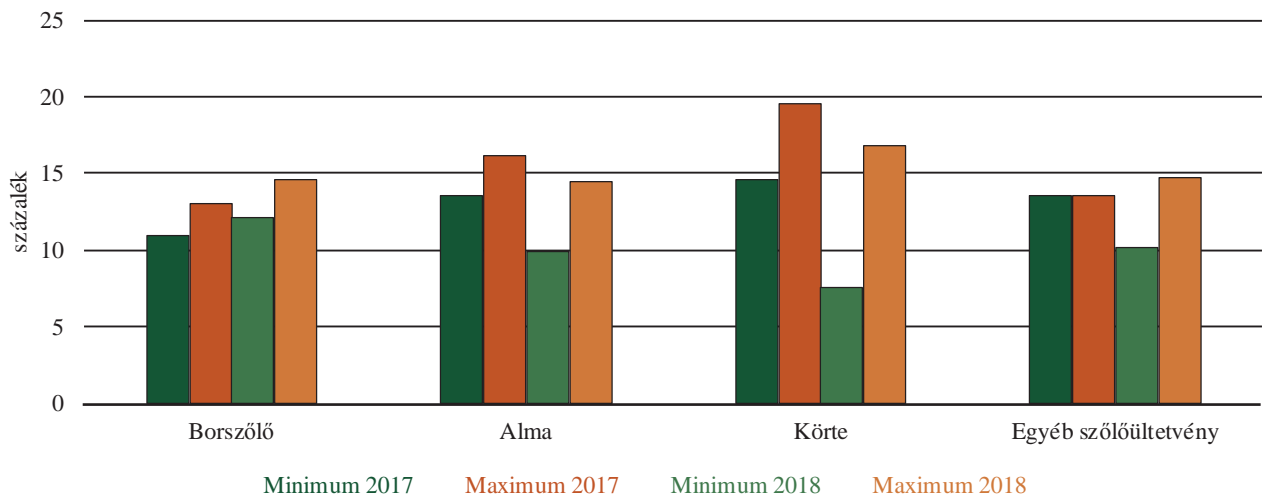
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

A mezőgazdasági biztosításokat kínáló piaci szereplők díjtételei között, illetve az egyes növénykultúrák előző évi díjszabásaihoz képest jelentős eltérések mutatkoztak. A szántóföldi növényeknél az „A” típusú biztosítási típus minimumdíjai és maximumdíjai is átlagosan 0,2 százalékponttal csökkentek a 2017. évi díjtételekhez képest. A minimumdíjak esetében a legnagyobb csökkenés a rozs díjainál következett be (24,0 százalékkal), a többi szántóföldi növény minimumdíja 2–16 százalékkal esett vissza, növekedés (1,6 százalékkal) csak a kukorica díjtételeinél mutatkozott.

A maximumdíjak legjobban az árpánál és a durumbúzánál mérséklődtek 8,6–8,9 százalékkal, a napraforgó, kukorica, káposztarepce, búza és rozs esetében 5,8–8,0 százalékkal közötti csökkenés történt. Egyedül az egyéb szántóföldi növények és a tritikálé maximumdíjai emelkedtek 2018-ban (70. ábra).

Az ültetvénykultúráknál az „A” típusú díjtámogatott biztosítások díjtételei a borszőlő esetében emelkedtek 9,3 százalékkal, ugyanakkor a körte díjtámogatott biztosítási díja több mint 21 százalékkal, az almáé 12 százalékkal, az egyéb szőlőültetvényeké 8 száza-

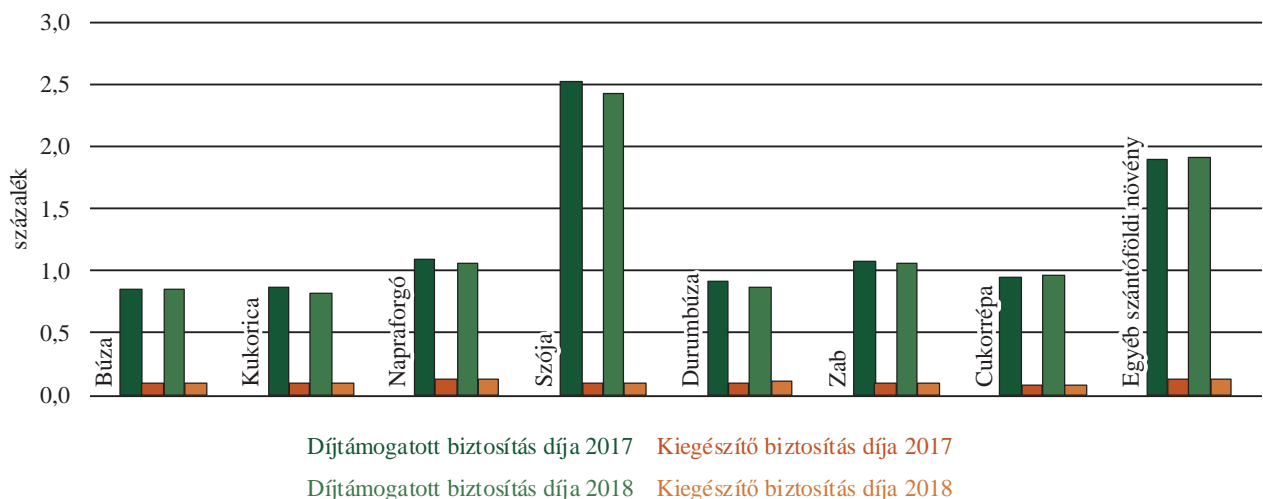
72. ábra: Az „A” típusú díjtámogatott biztosítások minimum- és maximumdíjtételének változása 2017–2018-ban a gyümölcsök esetén

Megjegyzés: A teljes listából azok kerülnek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

73. ábra: A „B” típusú biztosítások átlagos díjtámogatott és kiegészítő díjtételének változása 2017–2018-ban a szántóföldi növények esetén

Megjegyzés: A teljes listából azok kerülnek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

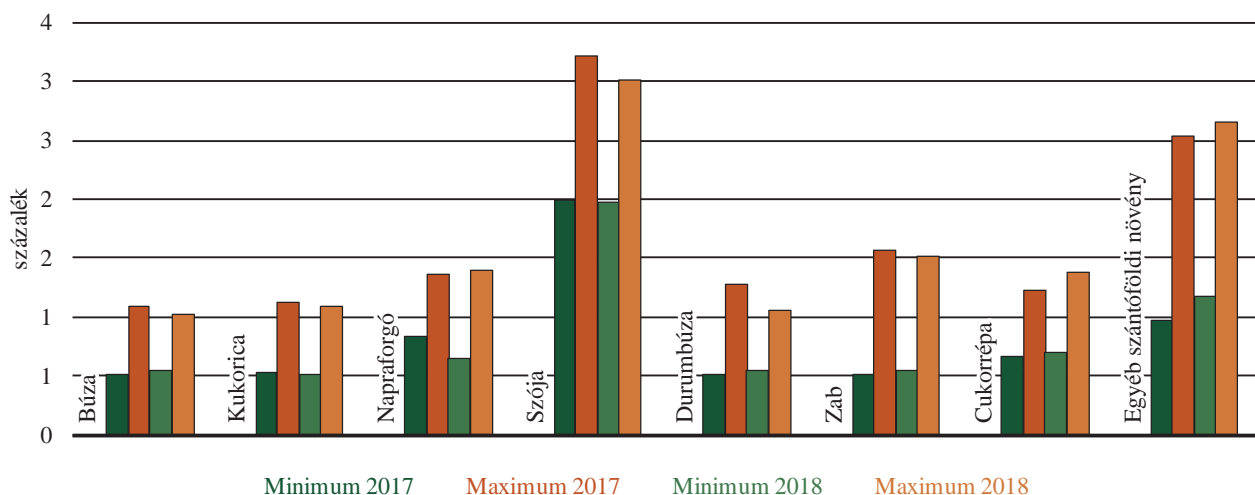
lékkal csökkent 2018-ban. A kiegészítő díjtételek 4–47 százalékkal csökkentek a tárgyévben (71. ábra).

Az „A” típusú biztosítási kategóriában a minimumdíjtételek átlagosan 24,7 százalékkal csökkentek az előző évihez képest. A körténél 48,3, az almánál 27,4, az egyéb szőlőültetvényénél 25,0 százalékkal csökkentek a biztosítás minimumdíjtételei, a borszőlőnél azonban 10,6 százalékos növekedés következett be. A maximumdíjtételek átlagosan 2,9 százalékkal mérséklődtek. A borszőlő és az egyéb szőlőültetvény maximumdíjai 12,1 és 8,9 százalékkal emelkedtek, míg az almánál és a körténél 10,8–14,6 százalékkal csökkentek (72. ábra).

A „B” típusú díjtámogatott biztosítások díjtételei a cukorrépánál 1,5 százalékkal, az egyéb szántóföldi növényeknél 0,6 százalékkal növekedtek, a többi növényenél 1,6–6,0 százalékkal maradtak el a 2017. évi értékektől. Legnagyobb mértékben kukorica díjtétele csökkent. A kiegészítő biztosítás díjtétele a szója, a cukorrépa és az egyéb szántóföldi növények kivételével összességében 1,3–6,2 százalékkal nőtt az előző évhez képest 2018-ban (73. ábra).

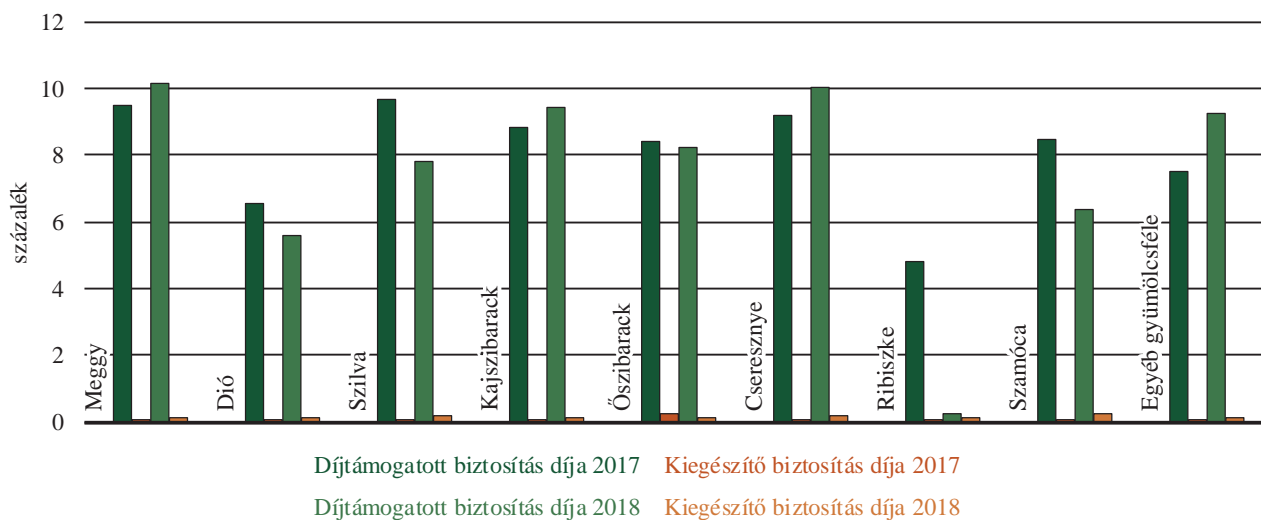
A „B” típusú biztosítások esetében a minimumdíjak átlagosan emelkedtek 2,3 százalékkal, a maximumdíjak pedig 1,9 százalékkal csökkentek az előző évi díj-

74. ábra: A „B” típusú díjtámogatott biztosítások minimum- és maximumdíjtételének változása 2017–2018-ban a szántóföldi növények esetén

Megjegyzés: A teljes listából azok kerülnek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.
 Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

75. ábra: A „B” típusú biztosítások átlagos díjtámogatott és kiegészítő díjtételének változása 2017–2018-ban a gyümölcsök esetén

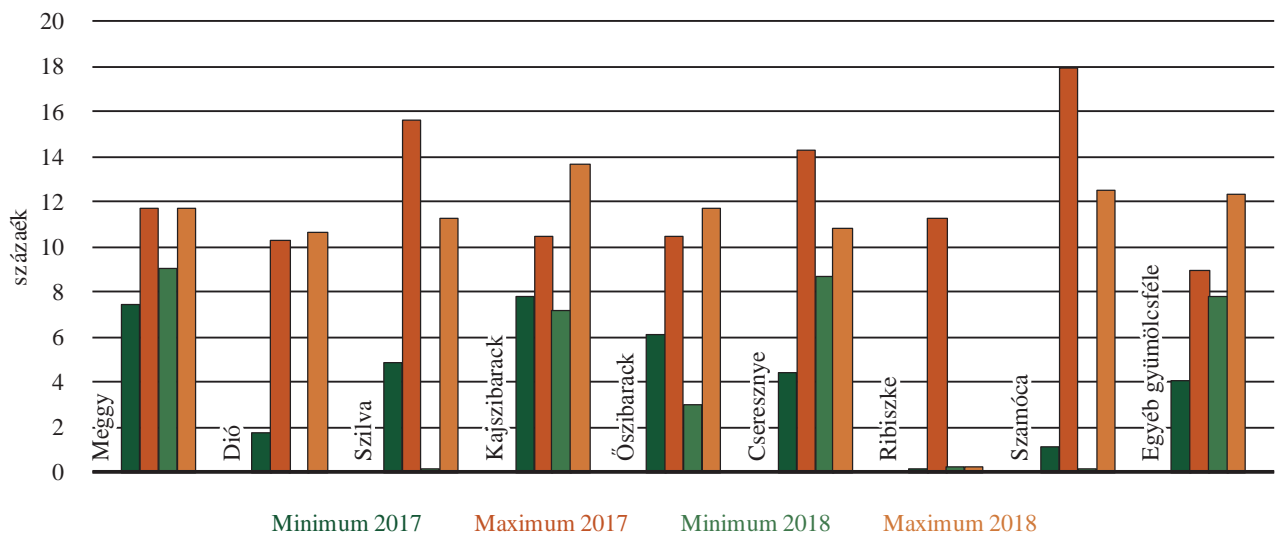
Megjegyzés: A teljes listából azok kerülnek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.
 Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

tételekhez viszonyítva. A minimumdíjak a kukorica, a napraforgó és a szója kivételével növekedtek 5,5–20,7 százalékkal. A maximumdíjak a napraforgó, az egyéb szántóföldi növények és a cukorrépa esetében bővültek 1,8–12,8 százalékkal, a többi növényenél 1,6–16,9 százalékos csökkenés következett be (74. ábra).

A meggy, a kajsziabarack, a cseresznye és az egyéb gyümölcsfélék díjtámogatott biztosításának díjtételei a „B” biztosításnál 6,7–23,9 százalékkal emelkedtek az előző évihez képest. Legnagyobb mértékben az

egyéb gyümölcsfélék alapbiztosításának díjtétele nőtt. A legnagyobb visszaesés (–94,5 százalék) a ribiszkénél jelentkezett, emellett csökkentek az alapidíjak a dió, a szilva, az őszibarack és a szamóca esetében is. A kiegészítő biztosítási díjak többszörösére emelkedtek a 2017. évihez képest. Csaknem hatszorosára emelkedett a szamóca kiegészítő biztosítási díja, a többi gyümölcsféléé 2–3-szorosára nőtt, míg csökkenés csak az őszibaracknál következett be (75. ábra).

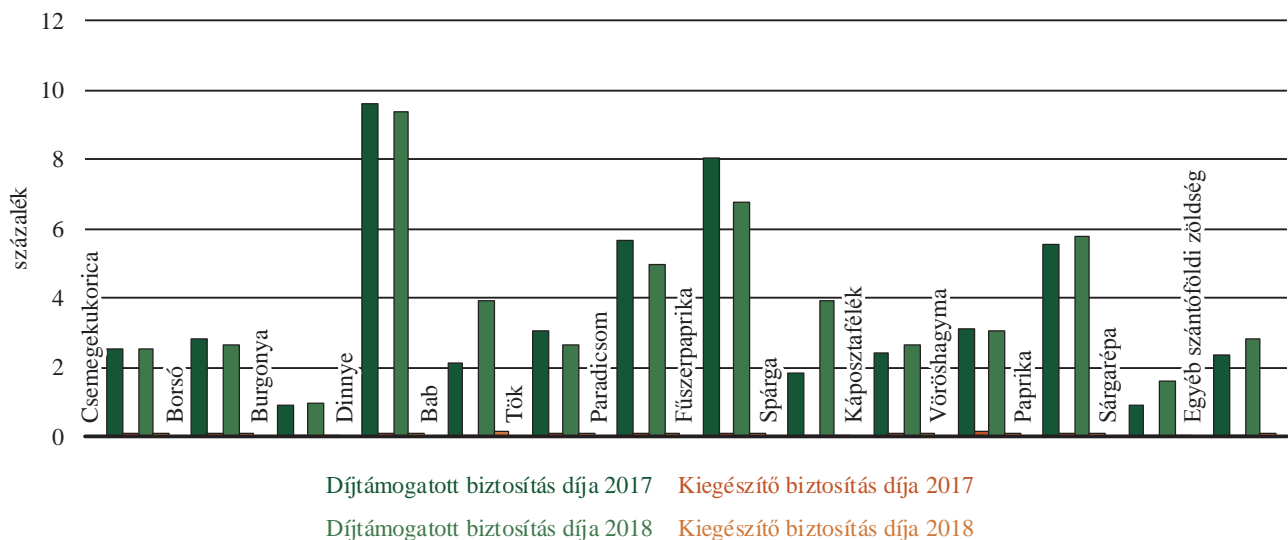
76. ábra: A „B” típusú díjtámogatott biztosítások minimum- és maximumdíjtételének változása 2017–2018-ban a gyümölcsök esetén

Megjegyzés: A teljes listából azok kerülnek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

77. ábra: A „B” típusú biztosítások átlagos díjtámogatott és kiegészítő díjtételének változása 2017–2018-ban a zöldségek esetén

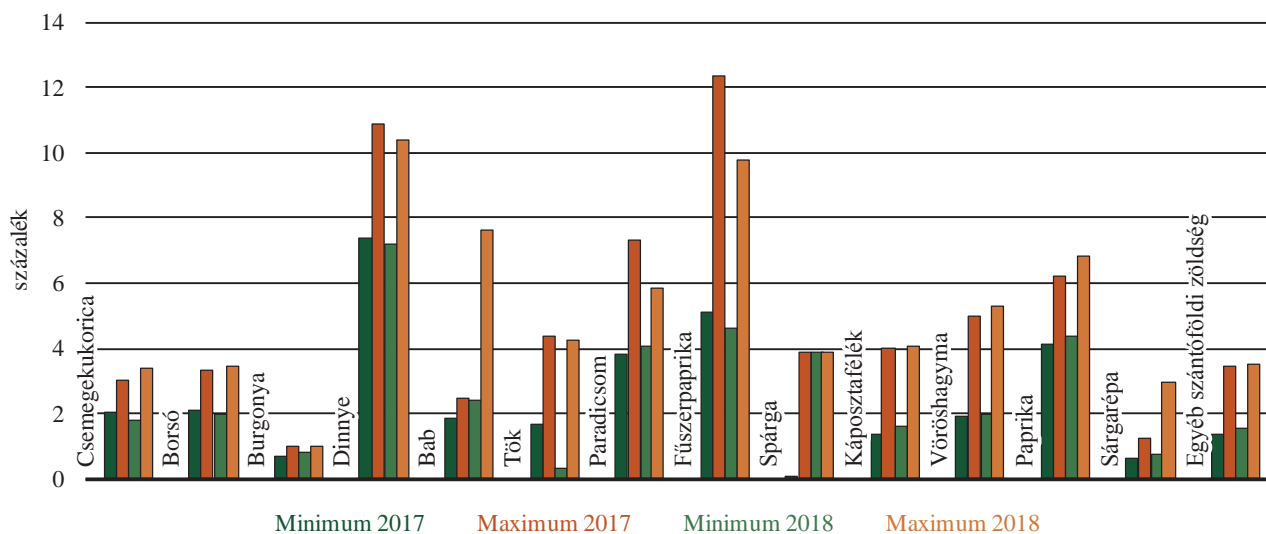
Megjegyzés: A teljes listából azok kerülnek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

Az ültetvénykultúráknál a szilva, a cseresznye, a ribiszke és a szamóca maximumdíjai 4–11 százalékponttal nőttek az előző évihez képest, a többi gyümölcsfélénél 1–3 százalékponttal csökkentek az értékek. A minimumdíjknál a meggy, a cseresznye és az egyéb gyümölcsfélék esetében 2–4 százalékos növekedés következett be, míg a szilva és az őszibarack minimumdíja 3–5 százalékponttal, a dióé, a kajsziбарacké és a szamócaé 1–2 százalékkal esett (76. ábra).

A zöldségeknél a „B” típusú díjtámogatott biztosítások díjtételei egyes esetekben jelentősen megugrottak, más növényeknél jelentős csökkenés volt megfigyelhető. Legjelentősebb csökkenés a fűszerpaprika díjtételénél következett be (16,3 százalék). Legnagyobb mértékben a spárga díjtétele emelkedett, több mint kétszeresére, emellett a babnál és a sárgarépanál is jelentős növekedés figyelhető meg. A kiegészítő biztosítások díja a spárgánál csökkent a legnagyobb

78. ábra: A „B” típusú díjtámogatott biztosítások minimum- és maximumdíjtételének változása 2017–2018-ban a zöldségek esetén

Megjegyzés: A teljes listából azok kerülnek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

mértékben, több mint 50 százalékkal az előző évihez képest, míg a babnál nőtt legnagyobb mértékben, közel háromszorosára (77. ábra).

A minimum- és maximumdíjtételek a zöldségeknél átlagosan 0,2–0,3 százalékponttal nőttek az előző évihez képest. A minimumdíjtétel növekedése a spárgánál kiugróan magas volt, 62-szeresére nőtt 2018-ban. Leg-

jobban a tök minimumdíja csökkent mintegy ötödére. A maximumdíjtételek esetében a bab és a sárgarépa díja 2–3-szorosára nőtt, a többi növénynél a dinnye, a tök, a paradicsom és a fűszerpaprika kivételével szintén növekedés figyelhető meg 2–12 százalék közötti mértékben (78. ábra).

Executive Summary

Introduction

This publication reviews the achievements and the operation of the Hungarian Agricultural Risk Management System in 2018. The aim of our analysis is to assist the system manager, the Ministry of Agriculture, to make changes in the legal framework, as well as to provide a point of reference for producers, insurance companies and associations. In the first part, the regulatory background for 2018 and the typical weather phenomena in the current year are reviewed. We evaluate the results of Pillars 1 and 2 by districts, hazards, farm size classes and sectoral breakdowns. In addition, we separately analyse the changes in the subsidised insurance ('A', 'B', 'C' insurance) and the additional insurance fee. We summarise the events and the results of 2018 and make some suggestions for the following years.

Methodology

In the evaluation of the Agricultural Risk Management System in 2018, we mainly used the database of the system and that of the National Agricultural Research and Innovation Centre (NARIC) Research Institute of Agricultural Economics (RIAE), which relies on insurance companies' data. The complex database consists of three blocks, namely: (a) the compensation contribution; (b) the compensation benefit; and (c) insurance premium and compensation payments, and their related data. The contribution and benefit data are collected and provided by the Hungarian State Treasury – for which we are thankful – as the responsible authority for these data sets under Pillar 1 of the compensation scheme. The third database is compiled by business insurers and is prepared by RIAE.

The above-mentioned different aggregation levels of the publication index (which could be avoided in the future by harmonisation of data supply) made estimates in the disaggregation of farm-level data necessary. In the listed indices for the compensation benefit, only farm-level data were available. Farm size category decoupling was not carried out according to the SME Act (for example there are no numbers of farmers and revenue data) but it was based on the area data of the Single Request. We consider producers with less than 5 hectares micro-enterprises, with 5-20 hectares small businesses, with 20-200 hectares medium-sized enterprises, and with over 200 hectares large enterprises.

Results

The weather conditions in 2018 were not average. The most significant damage was caused by inland water, hail, storms and winter frost. Arable crops and plantations were most affected. An important change in the rules concerning claiming compensation payment is that from 2017, a yield loss of more than 15 per cent (the threshold for claiming) need no longer be fulfilled at the farm level, but only for cultivated crops. The purpose of this modification is to give payments to a wider range of farmers.

Between 2017 and 2018 the number of participating farmers in Pillar 1 decreased by 1.8 per cent from 74 811 to 73 473. Compared to the previous year, the area covered by the compensation scheme declined in all three sectors. Plantations presented the highest penetration, of 95.6 per cent of the total insured crop area. Average penetration of arable crops and vegetables exceeded 90 per cent.

The number of applications eligible for compensation benefit decreased by 4.3 per cent while the claimed compensation benefit rose by 6.2 per cent from HUF 7160 million in the previous year to HUF 7607 million. The share of the total benefit paid for drought was 50.7 per cent, for winter frost damage was 19.0 per cent, for inland water was 9.7 per cent and for hail was 8.1 per cent. In addition, benefit paid for heavy rain was 4.9 per cent, for storms was 4.3 per cent, for spring frost was 3.0 per cent, and for autumn frost was 0.3 per cent of the total compensation benefit paid. There were no payments for agricultural floods in 2018. Arable crops and field vegetables received 4.3, 28.0 and 22.7 per cent respectively of the total annual compensation benefits.

As in the previous year, the micro-enterprises had the biggest loss ratio, which exceeded 550 percent, while small businesses accounted for 317.2 per cent. Medium businesses accounted for 189.8 per cent and the large enterprises accounted for 136.0 per cent.

For Pillar 2, the number of farmers paying their subsidised insurance fee and the total fee further increased in 2018 compared to the previous year. The number of farmers with subsidised insurance increased by 7.0 per cent in 2018, thus premium revenue grew by 1.3 per cent.

The fee for each subsidised premium increased for 'B' and 'C' types; the 'C' type of subsidised premium exceeded the 2017 figure by 19.4 per cent, the 'B' type by 7.5 per cent, while the subsidised premium of 'A' type decreased by 9.6 per cent. Subsidised premium

was the highest in the 'A' type (HUF 4.3 billion). This was followed by the 'B' type (HUF 3.9 billion) and the 'C' type (HUF 2.0 billion). Supplementary insurance premiums decreased slightly compared to the previous year: their value is 2.5 per cent less than in 2017.

In 2018, compensation payments and loss ratios decreased significantly compared to the previous year, due to the unfavourable weather conditions such as hail, storms and drought, which damaged arable crops and plantations. The changes in loss ratios were considerable for all types of subsidised insurance, which means that the loss ratios of the 'B' type insurance decreased by 75.4 per cent, of the 'A' type by 73.1 per cent, while the loss ratios of the 'C' type insurance decreased by 44.6 per cent.

Hail and storm damage were the most significant causes of damage in 2018, according to the compensation payments. The most damage was caused by hail, where the compensation of subsidised premium and supplementary insurance approached HUF 3.2 billion, which was approximately half of the figure for 2017. This was followed by storm compensation which was HUF 547 million, drought compensation of HUF 71 million, spring frost compensation of HUF 25 million and other damage compensation of HUF 22 million.

As the claim for support exceeded the available resources, redistribution of insurance premium subsidy was necessary in 2018 as in the past four years. According to the information provided by the paying agency, farmers received compensation of 65 per cent of the insurance fee in the 'A' type, whereas in the 'B' and 'C' type it was 40 per cent.

Penetration of arable crops grown on large areas – except maize – increased significantly, by 2-8 per-

centage points, so the area covered by the compensation scheme was 35-54 per cent in 2018. Penetration of plantations decreased from 11.8 per cent to 9.1 per cent compared to the previous year. The area of field vegetables covered by the compensation scheme slightly increased in 2018.

Overall, demand for subsidised premiums increased in 2018.

Pillar 3 of the Agricultural Risk Management System the National Hail Damage Reduction System (NHDRS) started operating in May 2018 under the coordination of the National Chamber of Agriculture. Financial support of the national system is provided by the Pillar 1 Compensation Fund of up to HUF 1.5 billion a year, one of the main advantages of which is the National Hail Damage Reduction System does not generate additional payment obligations to farmers. Overall, summer in 2018 was extraordinary. In May, June and July there were significantly more thunderstorms than in the corresponding periods of the previous years. Since the technology is unable to completely eliminate hail damage, its goal is to mitigate it, so despite the increased defence, hail damage occurred in some areas of the country. The proportion of hail damage within all agricultural damage declarations fell by one third in 2018. The value of compensation payments for hail damage in 2018 was HUF 615.1 million compared to the previous year's HUF 1418.1 million. To extent which this is affected by the Hail Damage Reduction System cannot be determined precisely based on one year's experience. The effectiveness of the system can only be evaluated in a few years, when several years' hail damage data will be available for comparative evaluation.

Kivonat

Az agrár-kockázatkezelési rendszer működésének értékelése 2018

Lámfalusi Ibolya (szerk.) és Péter Krisztina (szerk.)

Jelen kiadványunk a mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer működését és eredményeit mutatja be a 2018-as évre vonatkozóan. A kárenyhítő juttatás igénylésében fontos változást jelent 2017-től, hogy a

15 százalékot meghaladó hozamérték-csökkenésnek, ami az igénylés feltétele, már nem üzemi szinten, hanem a termesztett növénykultúra esetében kell teljesülnie. A módosítás célja, hogy a termelők mind szélesebb köre részesülhessen kifizetésben. Átlagosnak nem mondható időjárási viszonyok mellett gazdálkodhattak a mezőgazdasági termelők 2018-ban. A legjelentősebb károkat az aszály, a belvíz, a jégeső, vihar és a téli fagy okozták. A károk zöme az ültetvénykultúrákat és a szántóföldi növénykultúrákat érintette.

Az I. pillérben a termelők száma 1,8 százalékkal csökkent az előző évihez képest.

A kárenyhítési rendszer által lefedett területek nagysága mindhárom ágazatban csökkent az előző évhez képest. A II. pillérben a díjtámogatott biztosítási díjat befizető gazdaságok száma és a befizetett díjak is tovább emelkedtek a 2017. évhez képest a tárgyévben. Összességében megállapítható, hogy a díjtámogatott biztosítások iránti kereslet tovább növekedett 2018-ban. Mivel a támogatási igény ismét meghaladta a rendelkezésre álló forrásokat, ezért az elmúlt négy évhez hasonlóan a 2018. évi biztosítási díjtámogatás esetén is visszaosztás vált szükségessé.

Abstract

Evaluation of the operation of the agricultural risk management system, 2018

LÁMFALUSI, Ibolya (ed.) and PÉTER Krisztina (ed.)

This publication reviews the achievements and the operation of the Hungarian Agricultural Risk Management System in 2018. An important change in the rules concerning claiming compensation payment is that from 2017, a yield loss of more than 15 per cent (the threshold for claiming) need no longer be fulfilled at the farm level, but only for cultivated crops. The purpose of this modification is to give payments to a wider range of farmers. The weather conditions in 2018 were not average. The most significant damage was caused by inland water, hail, storms and winter frost. Arable crops and plantations were most affected.

Between 2017 and 2018 the number of participating farmers in Pillar 1 decreased by 1.8 per cent. Compared to the previous year, the area covered by the compensation scheme declined in all three sectors. For Pillar 2, the number of farmers paying their subsidised insurance fee and the total fee further increased in 2018 compared to the previous year. As the claim for support exceeded the available resources again, as in the past four years, redistribution of the insurance premium subsidy was necessary in 2018.

Mellékletek

Mellékletek jegyzéke

1. melléklet: „B” és „C” típusú biztosítások igénybevétele veszélynemenként és főbb növénycsoportonként 2017-ben	73	6. melléklet: „A” típusú biztosítással lefedett területek 2018-ban	83
2. melléklet: „B” és „C” típusú biztosítások igénybevétele veszélynemenként és főbb növénycsoportonként 2018-ban	74	7. melléklet: „B” típusú biztosítással lefedett területek 2018-ban	83
3. melléklet: Az elemzéseink során alkalmazott növénykategóriák	75	8. melléklet: „C” típusú biztosítással lefedett területek 2018-ban	84
4. melléklet: Felhőszakadókárra kifizetett kárenyhítő juttatás összege járásonként 2018-ban.....	82	9. melléklet: „A” típusú biztosítással lefedett károsodott területek 2018-ban	84
5. melléklet: Őszi fagykára kifizetett kárenyhítő juttatás összege járásonként 2018-ban.....	82	10. melléklet: „B” típusú biztosítással lefedett károsodott területek 2018-ban.....	85
		11. melléklet: „C” típusú biztosítással lefedett károsodott területek 2018-ban.....	85
		12. melléklet: Magyarország járási rendszere.....	86

1. melléklet: A „B” és „C” típusú biztosítások igénybevétele veszélynemenként és főbb növénycsoportonként 2017-ben

Megnevezés	Biztosított terület 2017-ben, ha				Díjbevétel 2017-ben, millió HUF			
	Szántóföldi növénykultúrák	Ültetvények	Zöldségkultúrák	Összesen	Szántóföldi növénykultúrák	Ültetvények	Zöldségkultúrák	Összesen
„B” típusú biztosítások								
Jégeső	675 179	3 261	38 084	716 524	2 008,9	319,6	833,5	3 162,0
Őszi fagy	5 847	0	1 028	6 875	11,1	0,0	7,3	18,4
Téli fagy	2 465	1	0	2 466	4,2	0,0	0,0	4,2
Tűz	518 542	2 376	18 802	539 720	80,7	6,3	9,2	96,2
Vihar	94 545	380	4 948	99 873	285,5	9,7	30,5	325,6
„B” típusú biztosítások összesen	677 128	4 282	38 202	719 612	2 390,3	335,6	880,4	3 606,3
„C” típusú biztosítások								
Aszály	1 286	77	9	1 372	6,5	0,5	0,1	7,1
Felhőszakadás	1 863	1 033	260	3 155	2,8	6,1	2,4	11,4
Jégeső	224 356	2 112	2 205	228 674	1 138,4	148,7	25,3	1 312,4
Mezőgazdasági árvíz	289	4	0	293	0,1	0,0	0,0	0,2
Őszi fagy	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tavaszi fagy	331	862	49	1 242	1,1	54,7	0,8	56,6
Téli fagy	4 811	0	0	4 811	30,5	0,0	0,0	30,5
Tűz	143 797	2 889	1 453	148 138	23,2	7,3	0,3	30,8
Vihar	45 239	403	529	46 171	217,0	4,2	1,8	223,1
„C” típusú biztosítások összesen	227 150	5 633	2 452	235 235	1 419,6	221,6	30,8	1 672,0

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

2. melléklet: A „B” és „C” típusú biztosítások igénybevétele veszélynemenként és főbb növénycsoportonként 2018-ban

Megnevezés	Biztosított terület 2018-ban, ha				Díjbevétel 2018-ban, millió HUF				
	Veszélynem	Szántóföldi növénykultúrák	Ültetvények	Zöldségkultúrák	Összesen	Szántóföldi növénykultúrák	Ültetvények	Zöldségkultúrák	Összesen
„B” típusú biztosítások									
Jégeső	767 129	2 948	36 743	806 820	2 238,2	294,0	813,2	3 345,4	
Őszi fagy	7 726	0	894	8 620	8,9	0,0	11,5	20,3	
Téli fagy	4 258	0	0	4 258	6,2	0,0	0,0	6,2	
Tűz	581 572	2 452	18 369	602 393	85,0	6,9	5,7	97,6	
Vihar	128 482	595	4 482	133 560	354,3	18,3	33,3	405,9	
"B" típusú biztosítások összesen	769 980	3 885	36 987	810 852	2 692,6	319,2	863,6	3 875,4	
„C” típusú biztosítások									
Aszály	1 203	0	111	1 314	6,8	0,0	0,6	7,5	
Felhőszakadás	3 441	1 487	601	5 529	6,4	13,4	5,9	25,7	
Jégeső	240 698	1 517	3 324	245 539	1 354,1	130,6	36,3	1 521,0	
Mezőgazdasági árvíz	724	0	69	793	0,5	0,0	0,2	0,7	
Őszi fagy	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tavaszi fagy	398	635	243	1 275	0,8	55,0	1,4	57,3	
Téli fagy	6 912	6	209	7 127	35,0	0,1	1,6	36,6	
Tűz	177 043	1 730	2 426	181 199	25,9	4,0	2,0	32,0	
Vihar	59 804	123	1 025	60 952	306,8	2,9	6,1	315,7	
"C" típusú biztosítások összesen	244 198	3 891	3 773	251 861	1 736,3	206,1	54,1	1 996,5	

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

3. melléklet: Az elemzéseink során alkalmazott növénykategóriák

Hasznosítási kód 2018	Növénykultúra	MKR-kategória	Növénykategória
KAL17	Őszi árpa	Szántóföldi kultúra	Árpa
KAL18	Tavaszi árpa	Szántóföldi kultúra	Árpa
KAL11	Tavaszi tönke búza	Szántóföldi kultúra	Búza
KAL10	Őszi tönke búza	Szántóföldi kultúra	Búza
KAL09	Tavaszi novum búza	Szántóföldi kultúra	Búza
KAL08	Őszi novum búza	Szántóföldi kultúra	Búza
KAL07	Tavaszi tönköly búza	Szántóföldi kultúra	Búza
KAL06	Őszi tönköly búza	Szántóföldi kultúra	Búza
KAL01	Őszi búza	Szántóföldi kultúra	Búza
KAL13	Tavaszi alakor búza	Szántóföldi kultúra	Búza
KAL12	Őszi alakor búza	Szántóföldi kultúra	Búza
CUK01	Cukorrépa	Szántóföldi kultúra	Cukorrépa
DVI02	Dohány- Virginia	Szántóföldi kultúra	Dohány
DBU01	Dohány- Burley	Szántóföldi kultúra	Dohány
KAL05	Tavaszi durumbúza	Szántóföldi kultúra	Durumbúza
KAL04	Őszi durumbúza	Szántóföldi kultúra	Durumbúza
AGF19	Fűszerkömény	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF20	Citromfű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF21	Bazsalikom	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF22	Rozmaring	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF23	Lestyán	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF24	Szöszös ökörfarkkóró	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF25	Anyarozs	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF26	Kapor	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF28	Ánizs	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF29	Borsikafű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF30	Koriander	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF31	Máriatövis	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF32	Kerti kakukkfű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF33	Sáfrányos szeklice	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF35	Orvosi zsálya	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF36	Kerti ruta	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF37	Ánizsízóp	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF38	Ánizsmenta	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF39	Bíbor kasvirág (Echinacea)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF40	Cickafark	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF41	Oregánó (szurokfű)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF44	Borágó	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF47	Gyermekláncfű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF48	Jázminkakóca (stevia)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
EFU01	Energiafű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
EGY01	Egyéb szántóföldi termelt növény	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR01	Lucerna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR02	Lucerna erjesztett takarmány	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR03	Lucerna zöldtakarmány	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR04	Komlós lucerna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR05	Sárkerek lucerna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR06	Tarkavirágú lucerna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény

3. melléklet: Az elemzéseink során alkalmazott növénykategóriák (folytatás)

Hasznosítási kód 2018	Növénykultúra	MKR-kategória	Növénykategória
FOR09	Vöröshere	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR10	Bíborhere	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR11	Fehérhere	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR12	KorcsHERE (svédHERE)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR13	Perzsahere (fonákHERE)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR14	Alexandriai here	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR15	Lódi lóhere	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR23	Sárgavirágú somkóró (orvosi somkóró)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR24	Fehérvirágú somkóró	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR25	Takarmánybaltacim	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR27	Szarvaskerep	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR28	NyúlSzapuka	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR29	Szeradella	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR30	Koronás baltavirág	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR32	Réparepce	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR33	Tifon	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR34	Tarlórépa	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR35	Takarmányrépa	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR36	Csicsóka	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR37	Murokrépa	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR38	Tarka koronafürt	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR39	Görög széna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR40	Keleti kecskeruta	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR41	Mézontófü (Facélia)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR56	Füves lucerna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR57	Füves here	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR58	Takarmánymályva	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR59	Szilfium	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR60	Lósóska	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
VEG07	Takarmánykáposzta	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
SZI01	Sziki kender	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
RIZ03	Rizs	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL30	Szegletes lednek	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL27	Pannonbükköny	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL26	Szöszösbükköny	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL25	Takarmánybükköny (Tavaszi bükköny)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL23	Kékvirágú édes csillagfürt (zöldtrágyázásra)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL22	Kékvirágú édes csillagfürt (takarmány célra)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL21	Kékvirágú édes csillagfürt	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL20	Sárgavirágú édes csillagfürt (zöldtrágyázásra)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL19	Sárgavirágú édes csillagfürt (takarmány célra)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL18	Sárgavirágú édes csillagfürt	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL17	Fehérvirágú édes csillagfürt (zöldtrágyázásra)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL16	Fehérvirágú édes csillagfürt (takarmány célra)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL15	Fehérvirágú édes csillagfürt	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL06	Tavaszi takarmányborsó	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL03	Őszi takarmányborsó	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL02	Mezei borsó	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény

3. melléklet: Az elemzéseink során alkalmazott növénykategóriák (folytatás)

Hasznosítási kód 2018	Növénykultúra	MKR-kategória	Növénykategória
ABE01	Abesszin (etiópai) mustár	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ23	Zöld Pántlikafű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ22	Magyar rozsnok	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ21	Veresnadrág csenkesz	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ20	Réti komócsin	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ19	Gumós komócsin	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ18	Vörös csenkesz	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ17	Réti csenkesz	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ11	Réti perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF02	Angyalgyökér	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF03	Kamilla	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF05	Digitalis	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF06	Tárnics	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF07	Izsóp	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF08	Jázmin	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF09	Levendula	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF10	Majoranna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF11	Menta	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF12	Meténg	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF13	Utifű (Psyllium)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF14	Sáfrány	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF15	Körömvirág	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF17	Macskagyökérfű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF18	Tárkony	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KEN01	Kender	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KEV01	Keverék kultúra	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ13	Sovány perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ01	Ebtippán	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ02	Óriás tippán	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ03	Fehér tippán	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ04	Cérnatippán	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ05	Francia perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ06	Csenkeszperje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ07	Olasz perje (szálkás perje)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ08	Angol perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ09	Hibrid perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ10	Ligeti perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ12	Mocsári perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND06	Szezám	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND07	Olajlen	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND08	Rostlen	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND09	Földimogyoró	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND11	Fehér mustár	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND12	Fekete mustár	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND13	Ricinus	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND14	Mák	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND16	Olajretek	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND18	Takarmányretek	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény

3. melléklet: Az elemzéseink során alkalmazott növénykategóriák (folytatás)

Hasznosítási kód 2018	Növénykultúra	MKR-kategória	Növénykategória
IND19	Négermag	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND20	Vadrepce	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND21	Gomborka	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ16	Juhcsenkesz	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND24	Hibrid napraforgó	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL02	Tavaszi búza	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ15	Nádképzű csenkesz	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ14	Csomós ebír	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL24	Silókukorica	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL25	Hibrid kukorica	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL28	Pohánka (Hajdina)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL29	Mohar	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL30	Cukorcirok	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL31	Seprűcirok	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL32	Szemescirok	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL33	Silócirok	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL34	Szudáni cirokfű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL35	Indiánrizs	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL36	Termesztett köles	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL37	Indiai köles	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL38	Fénymag	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL39	Fekete zab	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND03	Őszi káposztarepce	Szántóföldi kultúra	Káposztarepce
IND04	Tavaszi káposztarepce	Szántóföldi kultúra	Káposztarepce
KAL21	Kukorica	Szántóföldi kultúra	Kukorica
IND23	Napraforgó	Szántóföldi kultúra	Napraforgó
KAL16	Évelő rozs	Szántóföldi kultúra	Rozs
KAL15	Rozs	Szántóföldi kultúra	Rozs
IND01	Szójabab	Szántóföldi kultúra	Szója
KAL26	Tavaszi tritikálé	Szántóföldi kultúra	Tritikálé
KAL27	Őszi tritikálé	Szántóföldi kultúra	Tritikálé
KAL20	Őszi zab	Szántóföldi kultúra	Zab
KAL19	Tavaszi zab	Szántóföldi kultúra	Zab
HAG01	Hagyományos gyümölcsös alma	Ültetvény	Alma
ULT01	Alma	Ültetvény	Alma
ULT19	Minőségi borszőlő ültetvény	Ültetvény	Borszőlő
HAG17	Hagyományos gyümölcsös cseresznye	Ültetvény	Cseresznye
ULT17	Cseresznye	Ültetvény	Cseresznye
ULT08	Dió	Ültetvény	Dió
HAG08	Hagyományos gyümölcsös dió	Ültetvény	Dió
FRU18	Berkenye	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG07	Hagyományos gyümölcsös naspolya	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG09	Hagyományos gyümölcsös mogyoró	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT31	Fekete eperfa	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT21	Füge	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT26	Csipkebogyó	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT27	Kivi	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT28	Egyéb ültetvény	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle

3. melléklet: Az elemzéseink során alkalmazott növénykategóriák (folytatás)

Hasznosítási kód 2018	Növénykultúra	MKR-kategória	Növénykategória
ULT32	Fekete berkenye	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT12	Vegyes gyümölcsös	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT11	Szelidgesztenye	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT10	Mandula	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG25	Hagyományos gyümölcsös Fehér eperfa	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG26	Hagyományos gyümölcsös Fekete eperfa	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU11	Szeder	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT09	Mogyoró	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT07	Naspolya	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU12	Tüske nélküli szeder	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU13	Yosta (rikő)	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU14	Homoktövis	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU15	Fekete Bodza	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU16	Egyéb bodza	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU17	Áfonya	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG10	Hagyományos gyümölcsös mandula	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG11	Hagyományos gyümölcsös szelidgesztenye	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG12	Hagyományos gyümölcsös vegyes	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT30	Fehér eperfa	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG18	Hagyományos gyümölcsös birs	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG19	Hagyományos gyümölcsös nektarin	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG20	Hagyományos gyümölcsös bodza	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG21	Hagyományos gyümölcsös homoktövis	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG22	Hagyományos gyümölcsös Áfonya	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT18	Birs	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG23	Hagyományos gyümölcsös Berkenye	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU09	Piszke	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU08	Málna	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG24	Hagyományos gyümölcsös Fekete berkenye	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
KOM01	Komló	Ültetvény	Egyéb szántóföldi növény
ULT29	Csemegeszőlő ültetvény	Ültetvény	Egyéb szőlőültetvény
ULT20	Egyéb borszőlő szőlőültetvény	Ültetvény	Egyéb szőlőültetvény
ULT04	Kajsziarack (sárgabarack)	Ültetvény	Kajsziarack
HAG04	Hagyományos gyümölcsös kajsziarack (sárgabarack)	Ültetvény	Kajsziarack
ULT15	Körte	Ültetvény	Körte
HAG15	Hagyományos gyümölcsös körte	Ültetvény	Körte
ULT16	Meggy	Ültetvény	Meggy
HAG16	Hagyományos gyümölcsös meggy	Ültetvény	Meggy
ULT03	Őszibarack	Ültetvény	Őszibarack
HAG03	Hagyományos gyümölcsös őszibarack	Ültetvény	Őszibarack
ULT05	Nektarin	Ültetvény	Őszibarack
FRU05	Ribiszke	Ültetvény	Ribiszke
FRU04	Földieper (szamóca)	Ültetvény	Szamóca
ULT06	Szilva	Ültetvény	Szilva
HAG06	Hagyományos gyümölcsös szilva	Ültetvény	Szilva
PIL13	Zöldbab	Szántóföldi zöldség	Bab
PIL09	Lóbab (Disznóbab)	Szántóföldi zöldség	Bab
PIL12	Szárazbab	Szántóföldi zöldség	Bab

3. melléklet: Az elemzéseink során alkalmazott növénykategóriák (folytatás)

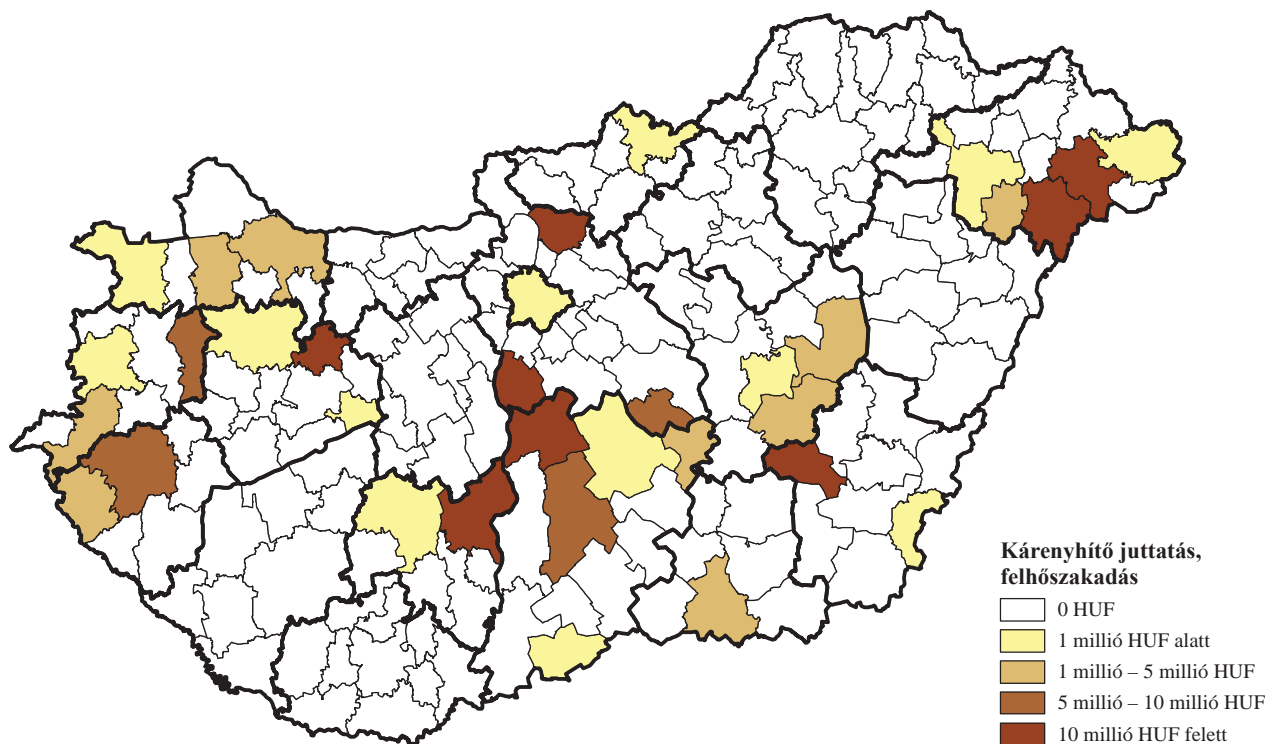
Hasznosítási kód 2018	Növénykultúra	MKR-kategória	Növénykategória
PIL01	Cukorborsó	Szántóföldi zöldség	Borsó
PIL04	Őszi zöldborsó	Szántóföldi zöldség	Borsó
PIL05	Szárazborsó (Sárgaborsó)	Szántóföldi zöldség	Borsó
PIL07	Tavaszi zöldborsó	Szántóföldi zöldség	Borsó
BUR01	Burgonya	Szántóföldi zöldség	Burgonya
KAL23	Csemegekukorica	Szántóföldi zöldség	Csemegekukorica
FRU03	Sárgadinnye	Szántóföldi zöldség	Dinnye
FRU02	Tökre oltott görögdinnye	Szántóföldi zöldség	Dinnye
FRU01	Görögdinnye	Szántóföldi zöldség	Dinnye
VEG52	Egyéb zöldség	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG51	Mezei csibehúr	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG50	Újzélendi spenót	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG49	Pasztinák	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG48	Torma	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG47	Feketegyökér	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
PIL11	Futóbab	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG46	Cékla	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG03	Bimbóskel	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
KAL22	Pattogatni való kukorica	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
IND15	Retek	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG55	Borsmustár (rukkola)	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG54	Batáta (édesburgonya)	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG02	Brokkoli	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
PIL14	Homoki bab	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG39	Olajtök	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG35	Padlizsán (Tojásgyümölcs)	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG34	Uborka	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG32	Zsázsa	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG31	Galambegysaláta	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG30	Édeskömény	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG29	Rebarbara	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG27	Petrezselyem levél	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG26	Petrezselyem gyökér (fehérrépa)	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
PIL24	Lencse	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG25	Spanyol Articsóka	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG24	Articsóka	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG22	Spenót	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
PIL29	Csicseriborsó	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG21	Sóska	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG20	Endívia	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG19	Fejessaláta	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG18	Metélőhagyma	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG17	Lilahagyma	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG13	Tavaszi fokhagyma	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG12	Őszi fokhagyma	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG11	Póréhagyma	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG10	Zeller	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG09	Kínai kel	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség

3. melléklet: Az elemzéseink során alkalmazott növénykategóriák (folytatás)

Hasznosítási kód 2018	Növénykultúra	MKR-kategória	Növénykategória
VEG08	Karalábé	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
IND22	Cikória	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG44	Fűszerpaprika	Szántóföldi zöldség	Fűszerpaprika
VEG04	Fejes káposzta	Szántóföldi zöldség	Káposztafélék
VEG01	Karfiol	Szántóföldi zöldség	Káposztafélék
VEG05	Kelkáposzta	Szántóföldi zöldség	Káposztafélék
VEG06	Vöröskáposzta	Szántóföldi zöldség	Káposztafélék
VEG43	Paprika	Szántóföldi zöldség	Paprika
VEG33	Paradicsom	Szántóföldi zöldség	Paradicsom
VEG45	Sárgarépa	Szántóföldi zöldség	Sárgarépa
VEG23	Spárga	Szántóföldi zöldség	Spárga
VEG42	Cukkini	Szántóföldi zöldség	Tök
VEG41	Spárgatök	Szántóföldi zöldség	Tök
VEG40	Csillagtök/patiszon	Szántóföldi zöldség	Tök
VEG38	Káposztatök	Szántóföldi zöldség	Tök
VEG36	Főzőtök	Szántóföldi zöldség	Tök
VEG37	Sütőtök	Szántóföldi zöldség	Tök
VEG15	Őszi vöröshagyma	Szántóföldi zöldség	Vöröshagyma
VEG14	Csemegehagyma	Szántóföldi zöldség	Vöröshagyma
VEG53	Tavaszi vöröshagyma	Szántóföldi zöldség	Vöröshagyma

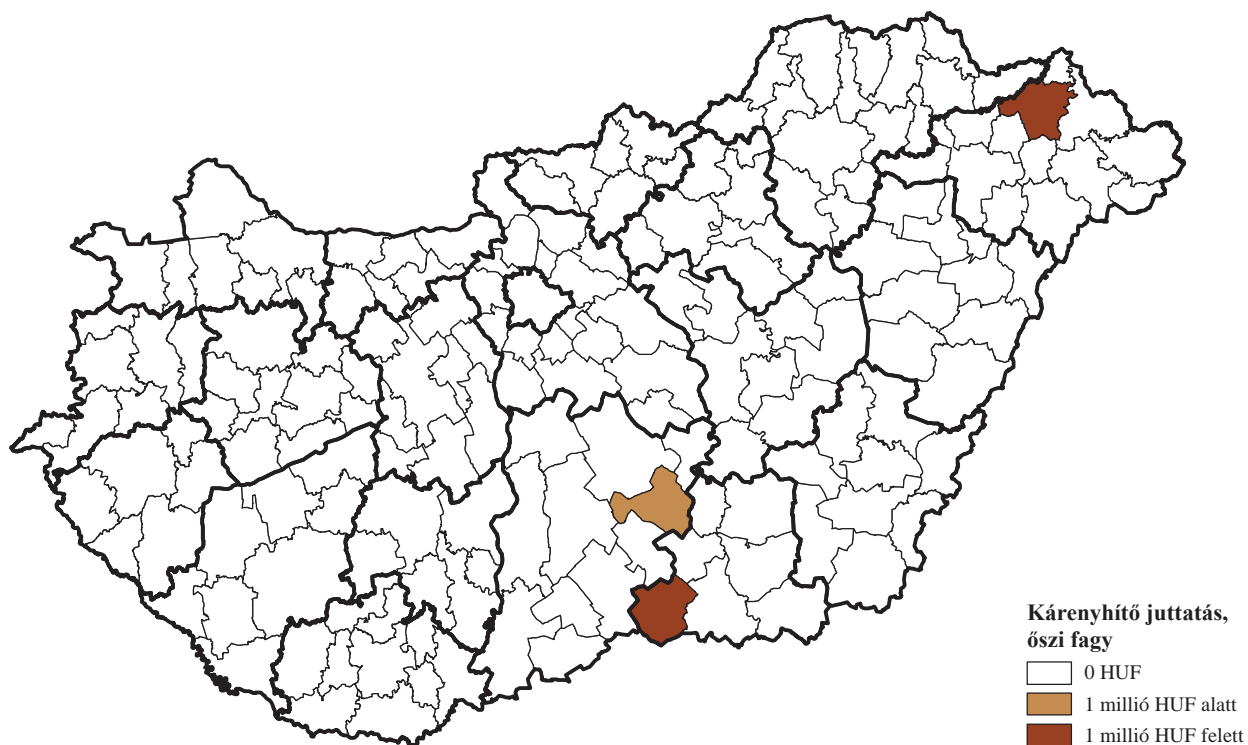
Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

4. melléklet: Felhőszakadókra kifizetett kárenyhítő juttatás összege járásonként 2018-ban

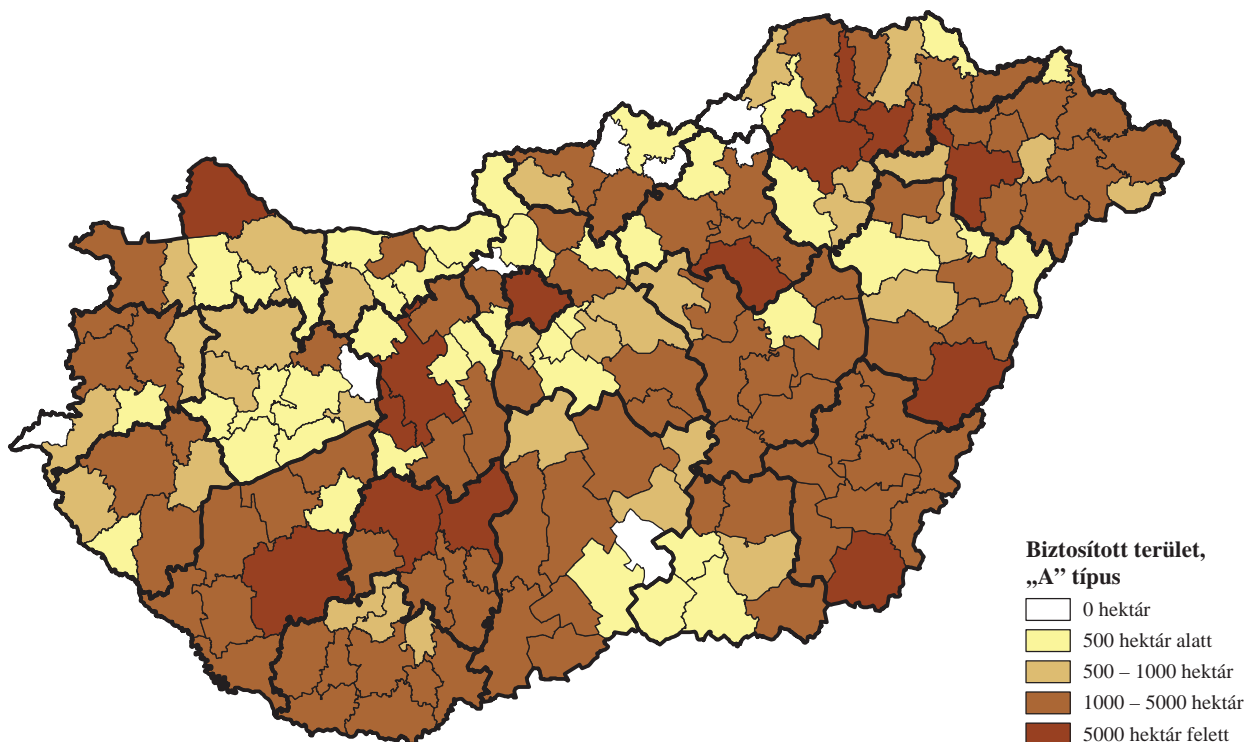
Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

5. melléklet: Őszi fagyokra kifizetett kárenyhítő juttatás összege járásonként 2018-ban

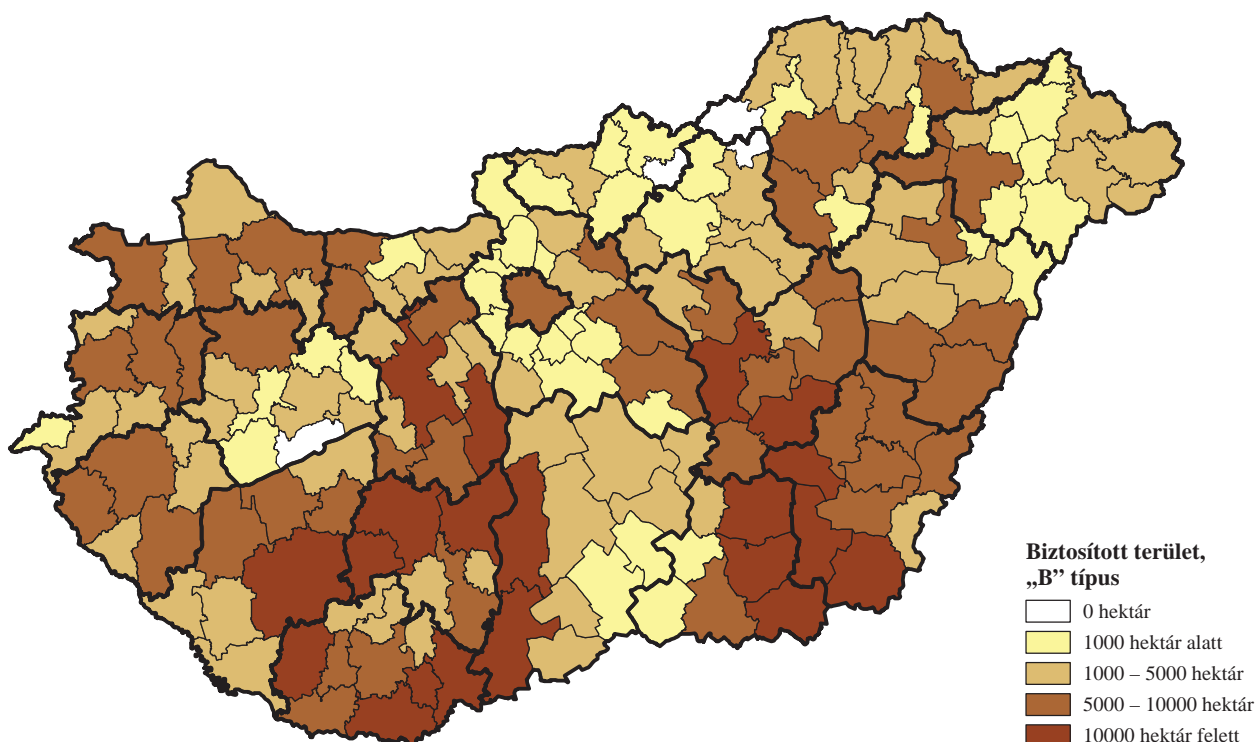
Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

6. melléklet: „A” típusú biztosítással lefedett területek 2018-ban

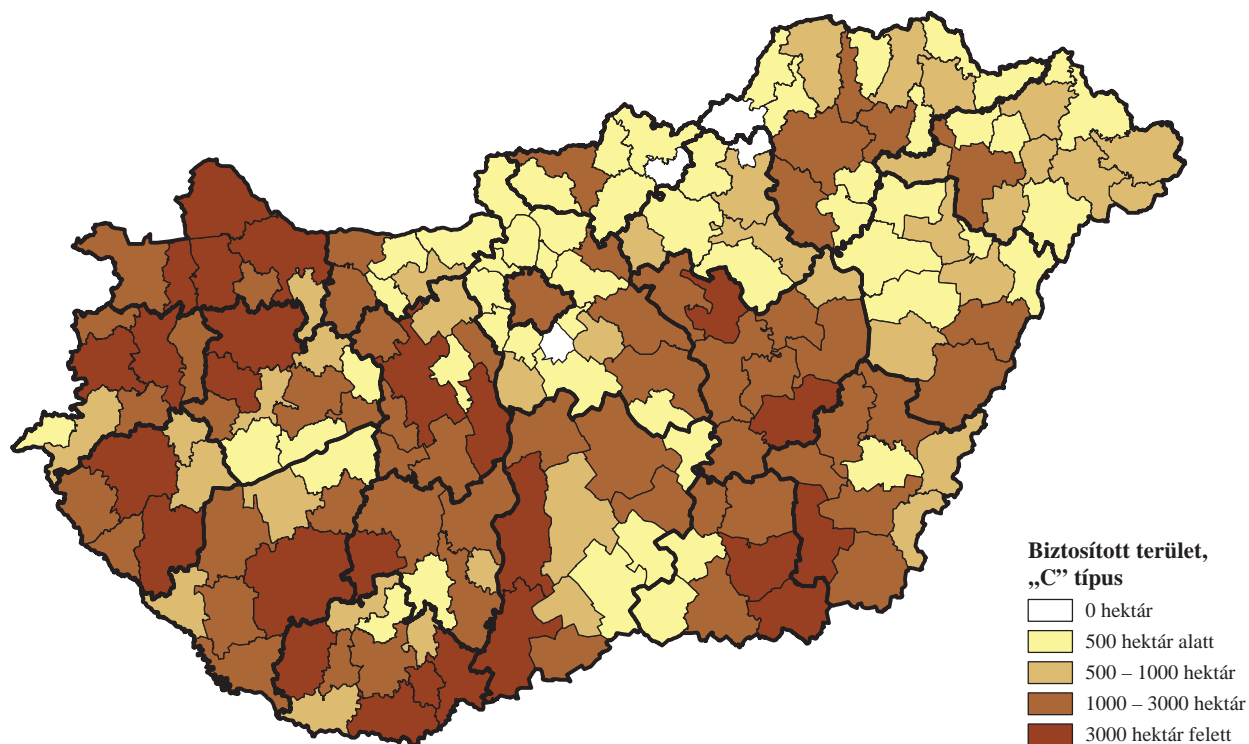
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

7. melléklet: „B” típusú biztosítással lefedett területek 2018-ban

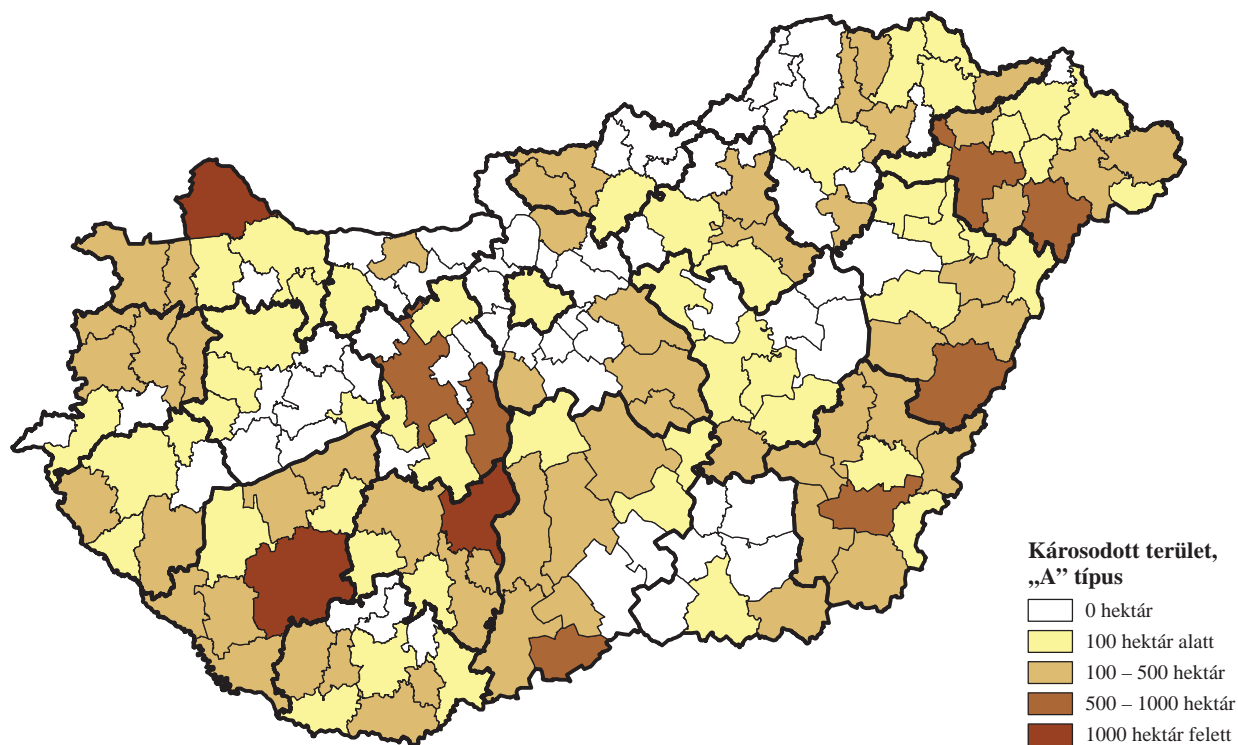
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

8. melléklet: „C” típusú biztosítással lefedett területek 2018-ban

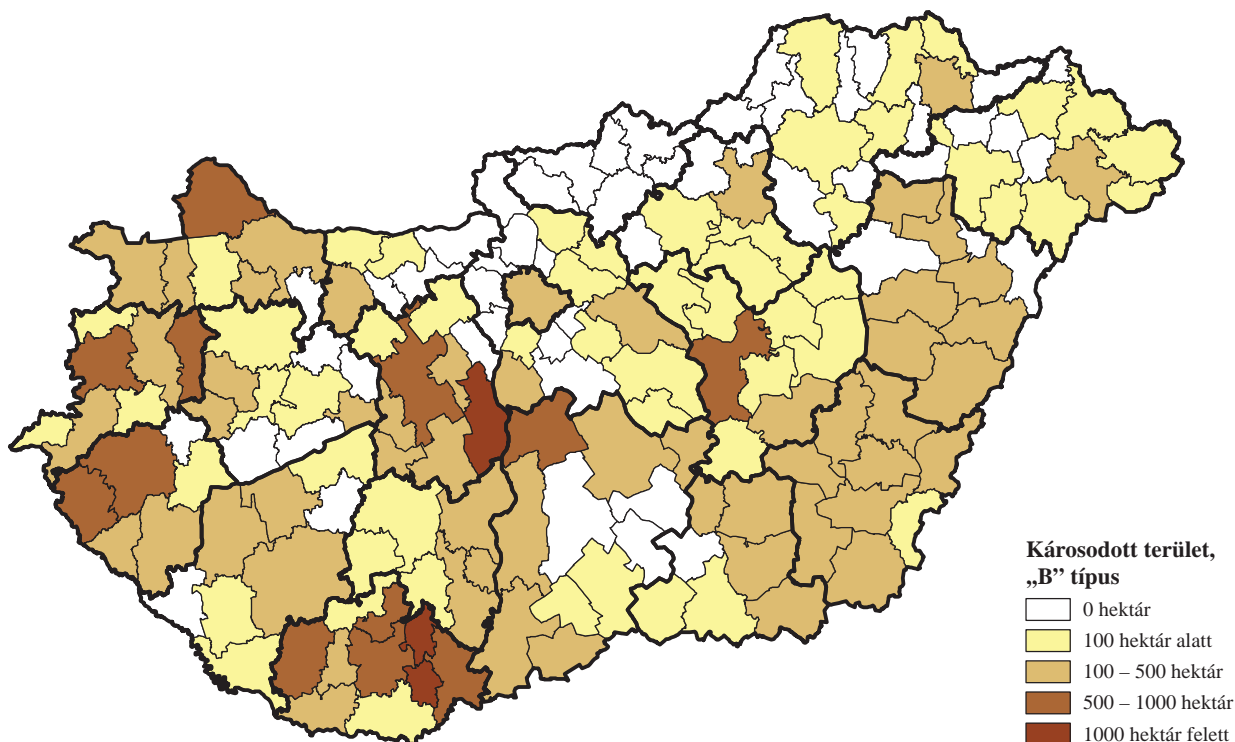
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

9. melléklet: „A” típusú biztosítással lefedett károsodott területek 2018-ban

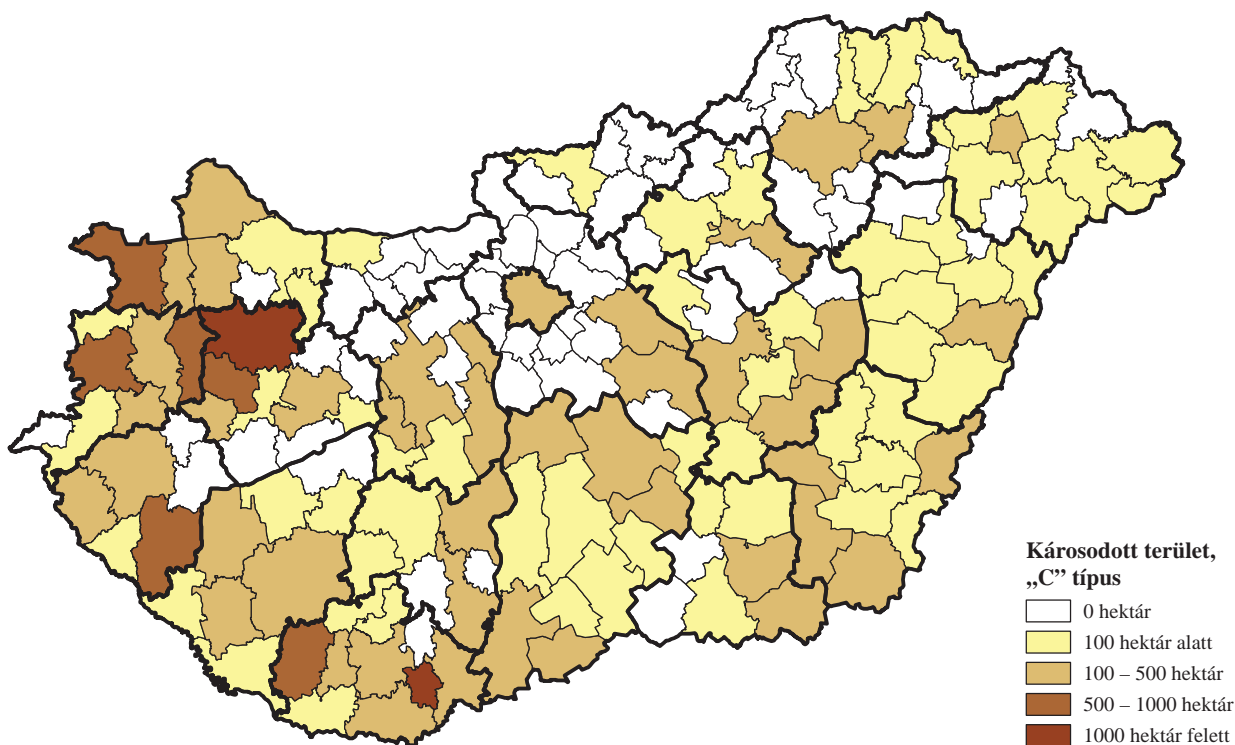
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

10. melléklet: „B” típusú biztosítással lefedett károsodott területek 2018-ban

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

11. melléklet: „C” típusú biztosítással lefedett károsodott területek 2018-ban

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

12. melléklet: Magyarország járási rendszere

Forrás: <http://jarasok.com/jaras-terkep/jaras-terkep-magyarorszag-magyarorszag-jarasi-terkepe.html>

